

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A kritikus nap.

Budapest, július 14.

(L.) A párisi rojalista ifjuság és legujabb pajtása, *Dérouléde*, holnap reggel arra a kellemetlen tudatra fog ébredni, hogy a francia népképviselői köztársaság még mindig él és létezik. A mai naptól, Franciaország nemzeti ünnepnapjától vártak mindent. Fantasztikus terveket szöttek s lázalmukban már ott látták *Galliffet* tábornok csapatait az Elysée udvarán, *Loubet* elnököt pedig ama nevezetes automobillek egyikén, amelyen egyszer már meg akarták szökíteni. E pontnál aztán megszakadt a víziók közössége. *Dérouléde* e pontnál a plebiscitárius köztársaság megszületését várta, a rojalista ifjuság és az automobil-grófok viszont ama jó Fülöpnek díszes bevonulását remélték, akit klubjaikban egy fíndza kapuciner mellett királynak szoktak titulálni.

A gyönyörű álom széjjelfoszlott. A nemzeti ünnep botrányos polgári csöndben folyt le s a tervezett puccs utolsó rakétája abban pattant szét, hogy néhány tucat újságíró rikkancsot összefogdosott a rendőrség. A rikkancsok valának a köztársaság felforgatóinak *ultima ratioja*, a mágnás-forradalmárok utolsó regimentje, amelyet belevezényeltek a felvonuló katonaság soraiba, hogy ott — röpiratokat oszszanak széjjel. Ez meglepően új formája az államfelforgatásnak: *forradalom kolportázs útján*. Nem lett foganatja, bár ama füzeteiket *Dérouléde* arcképe díszítette. *Dérouléde*, a katonaság csatadalok viharos költője, a száz kiadást ért hazafias versek szerzője, a francia Tyrtaeus és Petőfi: hova lett varázsa? Egykoron Tonkingban vér szökött a francia katoná orcajába, amikor a sáncoknak rohant szuronyával, hangosan da-

lolvá *Dérouléde* csatadalait. Ma pedig visszadobták a bakák a boulevardokon ezeket az irásokat, mint valami bosszantóan fölösleges holmit...

Mindezekről már ma este értesült hű megbizottainak távirataiból a jó Fülöp. A távirat talán épp akkor találta őt, amidőn századszor átolvasta annak a beszédnek fogalmazványát, amelyet Páris kapujánál a hadsereg hurrázása közti majd elmond. Hányadszor készülődött erre a nagy és páratlan érdekességű színi jelenetre! Amióta a Dreyfusügy megindult, minden válságosabb napon azt olvastuk a személyi hírek közt, hogy Fülöp San-Remoba vagy Brüsszelbe érkezett. Mind a két város feltűnően közel esik a francia határhoz. S mégis mily távol maradt Fülöp mindenkor az Elyséetől! Pártja és a köztársaságellenes sajtó sűrűn jósolta ebben az évben ama kritikus napot, amelyen a polgári cilindert fölváltja a királyi korona. De sem Zola elítélésekor, sem Faure halálakor, sem *Loubet* megválasztásakor, sem az auteuili merénylet napján, sem a revízió kimondása percében, sem Dreyfus megérkezésekor nem történt olyasmi, ami Fülöpöt áttemelte volna a piros-fehér-kék sorompókra. Valamennyi kritikus nap elmúlt csöndben, tekintet nélkül arra, hogy nem messze a határtól egy királyi fenség immár veszteni kezdi legmagasabb türelmét.

Végre a mai napra tippeltek a virrasztók. Sőt az egyik lap, a *Gaulois*, előre megírta, hogy minő körülmények közt fog Franciaországnak királysággá való átváltozása ma végbemenni. A szerepek ki voltak osztva, a hívek elfoglalták posztjaikat, a jelszó szájról-szájra járt. És ime mi történik? Az egész francia felforgató tábor a cselekvés pillanatában zsebre dugta

a kezét és gyönyörködött a napsugárban. Csak a tábor legmegvetettebb osztálya, a rikkancsok tömege állotta szavát. Orléanski Fülöpnek e modern sansculotteok voltak egyedüli hű katonái. A monarkisták férfiaságát és becsületét ők mentették meg azzal, hogy elvállalt szerepüket lejátszották. Fülöp most már tudhatja, hogy kikre számíthat Franciaországban.

Loubet azok után, amiket ma tapasztalt, nyugodtan mehet haza. Megmentette a köztársaságot azzal, hogy a férfias becsületesség ösvényére lépett. A Waldeck-Rousseau-Galliffet kormányra mondjon bárki bármilyen politikai és nemzetgazdasági szempontból, azt az érdemét nem lehet elvitatni, hogy megerősítette a köztársaságot. S ez azt jelenti, hogy az államfenntartó polgárság és nép immár szilárdnak érzi maga alatt a talajt és nem akar kalandokra vállalkozni. Mielőtt *Loubet* és munkatársa, a mostani kormány, megteremtette ezt a szilárd helyzetet, senki nem érezte magát biztosnak. A munkás vállalkozó alól az elszaporodott panamak ránthatták ki a gyékényt, az igazságot kereső ember nem érezhette magát biztonságban a felől, nem deportálják-e másnap; a hadseregben nem bizott senki sem, mert kült, hogy a vezérkarban sikasztók, hamisítók és hazug tábornokok ülnek. Ez a rothadt állapot diskreditálta úgy a parlamentarizmust, mint az alkotmányt. Belőle minden áron ki akart menekülni a dolgos francia nép, esetleg akár a monárkia restaurálásának árán is. Szövetségre állt jezsuitákkal, kimustrált udvarhölgyekkel, automobilaristokratákkal, népbolondítókkal, csak hogy végre állandó biztos állapotokat teremthessen magának.

Ezt a vágyát immár elérte. A Dreyfus-

T Á R C A.

Rokoko-idyllek.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtja: *Pekár Gyula.*

A felség bocsánata

vagy

A marquise megpróbáltatása.

Oh, kétségkívül Madame: a házasság szent és magaslatos intézmény s jól tudom én, hogy senki ildomosabb tisztelettel nem viseltetik a hitvesi hűség fenkölt fogalma iránt, mint épp önök, Trianon szeretetreméltó bergerejei! Palsambleu!... Jól tudom én, hogy ha önök gyönge pillanatokban engednek is egy-más kedvesük udvarias sóhajainak, nem azért teszik azt, mintha megfelekednének arról a köteles tiszteletéről, melylyel férjük s a szakramentumok iránt viseltetnek! A világról sem! Ha önök szeretik is kedveseiket, alapjában azért igazhíven mégis csak férjüket szeretik s tán csak azért is teszik ezeket a kis kitérőket, hogy annál biztosabban visszaterhessenek imádott urukhoz, — vagy esetleg tán azért, hogy gögősen kérkedőknek ne tűnjének fel s bebizonyítsák, hogy az igaz keresztlyen mindig rászorul az anyaszentegyház bocsánatára... Hisz az ember csak azért vétkezik, mert utána édes a bocsánat s a szerelemnek oly szórakoztató apró vétkeit a nők inkább csak keresztlyeni alázatosságából követik el, nehogy büntelenség dolgában valamiképp tultegyenek Eva anyjukon, — nemde hölgyeim?... Nos, ha di-csivérem is ildomos felfogásukat, amint látják, a világról sem akarnám önöket pedantériával vádolni! A hitvesi hűség fenkölt eszme, de önöknek igazuk van: sok a jóból is megárt s ezt a

hűséget sem szabad szerénytelenül a tulságba vinni, mert esetleg ildomtalan kinövésessé fajulhat. Hiába, mint mindenben, úgy ebben is legjobb az arany középut: ez az aranyzép versaillesi állé, amely udvariasra nyíratkozott bokraival oly galáns sétára hív bennünket az életen át... Nos, én teljesen értem az önök diskrét bosszúságát: az a kedves és félnék Madame de Vermandois bizonyára kissé tulságba vitte a hűségét.

Ah, hölgyeim, félre ne értsenek, — világért se azért emelem ki a Madame de Vermandois szépségét, mintha önök iránt akarnék udvariatlan lenni! De tény, hogy mikor mint a Madame la Dauphine udvarhölgye Versaillesba került, általános feltűnést keltett azzal a kissé falusias, de mégis sajátosságosan szende bájjal, mely egész lényén elömlött. Fájdalom, önök kevésbé tudják élvezni és méltányolni az effelét, mint mi férfiak, kiknek legkedvesebb kötelességünk, hogy fáradszónakuln új meg új bájokat keressünk a szép asszonyokban. Világért se mondom én, hogy p. o. szebb lett volna önöknél Madame, de volt egy előnye a többi dámák felett: más volt egészen... S amint tudják, az ilyesmi esetleg még a legragyogóbb szépségnél is jobban magára vonja a figyelmet. Madame de Vermandois nem volt sem szélemes, sem beszédes, — azt se róhatom tel érdemül, hogy olyan ördögien vagy angyalian kacér tudott volna lenni, mint önök Madame, — nem, a kis falusi marquise inkább szóval és zavart, sőt félnék volt mindig s mikor az udvaroncok merész bókjait hallgatá, olykor egész esteken át biborpir borítá esodálkozó finom kis arcát... Önök, emlékszem, még meg is szóli-tották, hogy mért teszi fel oly ügyetlen vastagon a rouge-t az arcára: — hölgyeim, engedjenek meg, de tévedtek, — nem festék volt az ő rajta, hanem valóság, mert, képzelmek! a kis marquise annyira járatlan volt az udvari etikettben, hogy még pirulni tudott!... Ennyi tapasztalatlanság mellett mi volt hát mégis a Madame de Ver-

mandois hatásának a titka? Az udvari hűsők, sőt még a szeretetreméltó Richelieu marsall is, hiába törték a fejüket rajta, — nem is ők oldották meg a rejtélyt, hanem a pennarágó poéták, akik egy eddig ősmertetlen szót találtak ki a félnék marquise bájosságára, valami *természetesség*ot magasztalván benne... Természetesség? Értik önök ezt? Azt jelentette volna ez, hogy miután művészi udvariaságunkkal legyőztük a barbár ősvilágot, most majd ismét visszatérünk hozzá! Parbleu! A poéták csakugyan kiszámíthatatlanok... Lelkesen magasztalták nemcsak a személyét, hanem mint egy új korszak hírnökét üdvözölték, mondván, hogy „az ő lelkének az erdei-virág illata fogja megtisztítani a versaillesi szalon mesterkéltégtől fölült levegőjét...“ Voltaire ur egy bölcsészeti madrigált irt hozzá, mondván: a szép marquise az első *igazi* nő, aki a mesterkéltégszű aranyos hazugsága nélkül, az igaz érzés egyszerűségében mert megjeleni Versaillesban. Egy ildomtalan genfi írnok pedig, valami Rousseau nevezetű, ki könyvet irt az „ősalápotról“, az otaiti-szigetparadiesom Évájának címezte Madame de Vermandois... Hölgyeim, mi kétségkívül nem vehetjük fel a versenyvel ezekkel a rébuszokban beszélő rimiragókkal, akik már születésüknél fogva sem érthetik át a szepet úgy, mint mi, — de akárhogy is van a dolog, tény, hogy volt a félnék marquiseban valami új bájosság, ami mindnyájunkat elragadott.

Nos, de önöknek ismét igazuk van, Madame: annak a költők által magasztalt „természetességnek“ voltak határozottan komikus oldalai is. Madame de Vermandois egymaga még sem ért el oly hatást Versaillesban, mint kettesében a férjével együtt. Képzelmek: ez a férj és feleség halálosan szerelmesek voltak egymásba! Eleinte azt hittük, udvarias negédség az egész, hogy a társaság szemeláttára olyan szerelmesen pillantgatnak egymásra, sőt apró féltékenykedéseik bizonyos

ügy likvidálása nem egy személyes affér lebonyolítását jelenti, hanem a szigorú jogrend és államrend uralomra jutását. Csak erre vágyott Franciaország. És miután most már megkapta ezt a kincset, hátat fordít a kalandoroknak, akik aranyhegyeket ígértek neki egy aranykoronáért.

Ezért igen jelentős ez a mai nap. A vihar, amelyet mára jósoltak, künnrekedt San-Remo látóhatára felett. Gyönyörű verőfényes nap volt, a boulevárdok falombjait egy csöpp szellő sem rezgettette meg. A Champagneon dalolva kötözik a parasztlányok a szőlőt, az Auvergneban pedig vidáman takargatják az aranykalászt. És az államszínny gondolata senki fejében sem motoszkál többé.

Legfeljebb az az öt tucat rikkancs gondolkodik felőle, akiket ma -dutyiba zártak a rendőrök.

BELFÖLD.

A felsőföldi mandátum. Vasvármegye központi választmánya ma tartott ülését a felsőföldi képviselőválasztást július 21-ikére tűzte ki. A választási elnök Nagy Jenő tiszti főügyész, küldöttségi elnök Hrabovszky István felsőföldi ügyvéd, helyettes elnökök Stóhr Manó és Ebenspanger János, jegyző Hetfleisch Ferenc és Buckner Samu lesz. Az egyedüli jelölt a szabadelvűpárti gróf Erdődy Gyula.

KÜLFÖLD.

A belgrádi merénylet. Szerbiában a keleti népek vad szenvedélyével keresik Milán merénylőjének cinkostársait, pedig Belgrád börtönei már tele vannak a radikális párt előkelőségeivel. Ugy mondják, hogy a vizsgálat eddigi eredménye rendkívül terhelő a radikálisokra, és kiderült, hogy az összeesküvésben részt vett emberek a merénylet sikerülte esetén egész Szerbiában kitzűtők volna a forradalom zászlaját. Érdekes kiegészítés lehet a belgrádi táviratoknak, pancsovai levelezőnk az a jelentése, hogy Karagyorgyevics herceg vagy három hét előtt Pancsován volt. A szerb trónkövetelő nyilván vagy ott, vagy más délvidéki magyar városban érintkezett a szerb radikálisok néhány vezérével.

Belgrád, július 14.

Hivatalos helyről megerősítik, hogy Vesics volt miniszternél négy igen kompromittáló levelet találtak. A radikálisok mindazonáltal még mindig tagadják, hogy részük volna a Milán ellen való

kihívó kacérságot voltunk hajlandók látni, — később azonban beláttuk, hogy a dolog egészen komoly s valósággal nevelésvesztés. Nem egyszerű esőkolozva kapták őket rajta az időmóra nyíratkozott sántányok bokrai mögött, — mintha csak szeretőik lettek volna!... Utóbb annyira ment a házaspár illetlenségében, hogy megkérdőztette nyílat bevallották, hogy szerelmeseik egymásba!... Még hozzá nyílat be is vallani ilyesmit, — nem hallatlan? Minek jöttek ezek a falusiak Versaillesba? Napokig mulatott az udvar a bolond eseten, de utóbb esadálatos irányban komolyodott el a tréfa. A férfiak egyszerűen megvetették a felesége szoknyáján ülő Vermandois marquist, a dámák pedig halálosan meggyűlölték Madame de Vermandois-t. Holgyeim, én teljesen átértem az önk ellenszenvét: önök bosszantotta a kérdők szerénytelenségében ebben a nagy kis asszonyban, ki mindenben tündetni akart, még abban is, hogy nem vett szeretőt magának, mint a többi bergerek... Nos ennek a kétfős ellenszenvnek azonban különös eredménye lett: egy valóságos hallgatag összeesküvés. Önök, hölgyeim, mindent elkövettek, hogy a legművészebb kacérsággal elesábitásák a csinos gárdahadnagyot a feleségétől, az urak pedig egy pillanatra életcéllá tűzték ki maguknak, hogy meghódítsák Madame de Vermandois-t. A legelőkelőbb hősök sorompóba léptek, még maga Richelieu marsall is... Azt nem akarom elmontani, hogy önök, Madame, mennyire mentek a nevelésesen erényes marquisval, hanem azt be kell vallanom, hogy az urak se mentek többre a marquiszal. A szerelmeseik a veszedelem tudatára csak annál hűbben simulnak egymáshoz, annál állhatatosabban szerették egymást. Sem az ügyesen előkészített lélekrétegek, sem semmiféle más cselszövény nem volt képes megingatni őket. Önök emlékeznek: a Vermandois-pár makacs ellenállása valóságos kis udvari forradalomná nőtte ki magát. De a vihar békésen elvonult volna, ha a visszautasított urak

összeesküvésben. Gruics Szávát Pétervárról visszahívták. Azt hiszik, hogy le fogják tartóztatni.

Belgrád, július 14.

Több tekintélyes radikális, kik még szabadon vannak, az idegen követések ottalmába ajánlották magukat.

Zimony, július 14.

Ma letartóztatták Petrovics Blazsót, a montenegrói fejedelem unokatestvérét, aki annak idején Gruics tábornok levelét dr. Vesicsnek elhozta. Tekintette arra, hogy Petrovics Blazso felesége súlyos betegen fekszik, meghagyták őt lakásában szigorú őrizet mellett.

A szárazföldi hadviselés kódexe.

Budapest, július 14.

A házi konferencia végre konkrét javaslatot mutat be a világnak. Hosszu tanácskozás után a békekonferencia második bizottsága befejezte munkáját és összeállította a szárazföldi háború jövőendő kódexét. Nincs e határozmányokban nevezetesebb újítás: a modern humanizmus szelleme egy kissé enyhített az eddigi hadviselési szokásokon, ennyi az egész.

Ez a javaslat nemokára a konferencia plénuma elé fog kerülni. Egyes szakaszai a következők:

1. A katonai auktoritás a megszállott ellenséges területen.

A kongresszus tagjai abban egyeztek meg, hogy a megszálló fél a megszállott területen gondoskodni tartozik a rend és nyugalom fenntartásáról s a fennálló országos törvényeket lehetőleg tiszteletben tartani köteles. A megszálló fél minden adót lehetőleg az illető törvényeknek megfelelőleg hajtson be s ennek fejében köteles gondoskodni az illető terület közigazgatásáról. Jövőre csak a tulajdonképpeni állami és magáningságokat lehet lefoglalni, tehát távirót, vasutat, telefont, hajókat, stb., de ezeket a háború bevégezése után vissza kell szolgáltatni. Ami az állami ingatlanokat illeti, ennek csak haszonélvezete illeti meg a megszálló félt.

Az államhivatalnokokat illetőleg nem határozta semmit, mert nem tudta meggyezésre jutni arra nézve, hogy e hivatalnokok kényszeríthetők-e arra, hogy a megszállott területen is folytassák funkcióikat.

A közjótékonyág, közoktatás, művészet és tudomány művelésére és gyakorlására szánt épületeket a megszálló fél tiszteletben köteles tartani akkor is, ha ezek állami épületek.

2. A hadviselő fél elismerése.

Ezre nézve eltagadták a már nemzetközileg érvényes szabályokat, de hozzáoldták még a következőt: „Egy még meg nem szállott terület lakossága, ha az ellenség közeledtére saját jószántalából elhagyta

egyike utolsó pillanatban ügyesen fel nem látta volna diésd királyunk, XV. Lajos fejelmét a szerelmes marquisára.

Önök mindnyájan ösmerik a király fekkölt művészi lelkelését: a felség már zsené ifjúságtól kezdve mindig buzgón pártfogolta a művészeteket s a művészeteket, s atyai jóakarátát, melylyel a hazai muzsákat magához ölelte, nem kerülte ki minden művészetek ama leggyöngédebbike sem: a szerelem művészetét. Aki oly nemes rajongással gyönyörködött a legszebb műtárgyakban, hogy kerülte volna el annak a figyelmét a Nő: önök, hölgyeim, kik utóvégre mégis a legszebb ékszerai a teremésnek? Ö felsége, ki kutató buzgalma révén szaktudóssá lett mindenben, szaktudóssá fejlesztette magát a szerelem művészetében is. Senki nagyobb *connaissanceur* nem volt ezen a téren nála... S a mennyiben a muzsikkal való foglalkozás a legkellemesebb szórakozás, a király is költői gyönyörűséggel pihent meg az uralkodás nehéz gondjaitól kedvenc művészetében. Szerette a szépet látni maga körül s udvarát nemcsak a legdrágább műtárgyak, hanem a legszebb asszonyok muzeumának is szerette nevezni.

Az a bosszus gavallér, ki oly ügyesen felhívta a felség figyelmét Madame de Vermandoisra, tudta, mit csinál. Nem is az ő eszméje volt az egészen, hanem, azt hiszem, inkább az önké, hölgyeim: az ellenségnek kapitulálnia kellett valamiképp s önök azt hitték, hogy ott, ahol a legkíválób nőhódítók nem tudtak boldogulni, ott a király kegye majd csak diadalt arat. Nos a számítás nem volt rossz.

Ö felsége szives érdeklődéssel hallgatta végig az esetet s aztán szokott lelkesedéssel szentelte magát az ügynek. Még az este szemügyre vette a félnék és még is olyannyira makacs marquist, sőt megszólitásával tüntette ki. Az ostromló gavallérok mint egy parancssóra álltak félra.

ragadt hogy az ellenség ellen küzdjön, ha nem is volt ideje katonailag szervezkedni, mégis hadviselő félnék tekintetik, ha a háború törvényeit és szokásait megtartja.

3. Az ellenség ellen alkalmazott védelmi eszközök.

A brüsszeli konferencia korábbi határozataihoz képest meg van tiltva a mérgeknek vagy mérgezett fegyvereknek használata, a fegyvert lehető ellenségek megölése s oly fegyvereknek, lövedékeknek és robbanó anyagoknak a használata, melyek főösleges fájdalomt okoznak.

Ez hosszas vitára adott alkalmat. Anglia azt követelte, hogy a vad népekkel szemben továbbra is használhatók legyenek a rettenetes dum-dum golyók (rovátkokkal ellátott golyók, melyek teljesen szétrocsolják a testet); de ezt a szivtelen indítványt senkiem támogatta.

4. Körülzárás és ostromlás.

Itt is a már nemzetközileg megállapodott határozatoknál maradtak, amelyek szerint nem védett helyet nem szabad lövetni, más helyek lövését be kell jelenteni, a templomokat s a művészet és tudomány hajlékait pedig kímélni kell.

5. Kémkedés.

Fünmaradnak a régi megállapodások, azzal a pótlással, hogy ha valamelyik kém szerencsésen visszajut a saját seregéhez, azután már, ha elfogják, is, előbbi kémkedéséért nem üldözhető.

6. Hadifoglyok.

Hadifoglyokkal éppen úgy kell bánni, mint a saját katonákkal. Oly foglyok, akik megszülettek s másodsor is az ellenség kezébe kerülnek, szökésükért nem büntethetők, kivéve, ha becsületszavukat adták, hogy nem szöknék meg s adott szavukat megszegik. Ez esetben, ha még egyszer kézrekerülnek, a hadviselő fél idevonatkozó törvényei szerint bánhat el velük.

7. Betegtek és sebesültek.

E tekintetben a genfi konvenció határozatai érvényesek.

8. Katonai hatalom magánosok fölött.

Itt a konferencia a korábbi brüsszeli megállapodásokhoz tartotta magát, melyeknél fogva tilos valakit a saját országa ellen való katonai szolgálataira kényszeríteni.

9. Adó és sarc.

A megszálló fél, eltekintve az adóktól, semmiféle más adót nem hajthat be. Továbbá nem róható ki egy városra pénzbüntetés magánosoknak oly tette miatt, melyért nem tehető felelőssé az egész város. Ily pénzbüntetés csak az illető parancsnok írásbeli parancsára róható ki s az összeg megfizetéséről nyugta állítandó ki. Természetben való

— M. d'Argenson, mondá a felség aztán s eleg hangosan miniszterének, azt hiszem, nem tulzok, ha azt állítom, hogy Mme de Vermandois a legszebb gyöngye udvaromnak.

— Bizonyára, Sire, felelt a miniszter, elérte a parancsot.

— Méltó volna arra, folytatá a király lelkesen szemlélve a zavart és piruló marquist, hogy koronám drágakövei közé foglaljam be...

Monsieur d'Argenson diskretn köhögött.

— Bizonyára Sire, mondá aztán, csakhogy attól tartok, hogy ez a gyöngy már foglalatlan van, félek, nagyon szorosan bele van foglalva a Vermandois cimerbe s nehéz lesz onnan kivenni...

— Marquis, felelt a király mosolyogva, én tudja, hogy én jó ékszerész vagyok...

— Bizonyára, felség, mormogá d'Argenson ur s halkán odasugta Richelieu marsallnak: — Monsieur le Maréchal, meg fogja látni, bele fog a felség körme törni...

De hisz önök emlékeznek a többire. A király szokott finom érzékével és tökéletes galantériájával kezdett udvarolni a marquisnak s az egész udvar visszatartott lélekzettel leste az eredményt. Álmélkodva látták, hogy a felséges udvarlás legszellemesebb ötletei sem fognak a naiv asszonyon: nemcsak hogy nem értette meg őket, hanem az által, hogy úgy viselte magát a királylyal szemben, mint egy szorongó leány a szigorú apával szemben, egyenesen az élet vette minden galantériának. Ö felsége néhányszor határozottan zavarba jött Mme de Vermandois előtt s lefegyverzetten hallgatott el... De ez a sikerelenség csak annál jobban tüzelte őt. Szokatlan hévvel kezdett érdeklődni a félnék marquisra iránt, kinek az udvari fontossága utóbb akkorára nőtt, hogy végre Madame de Pompadour is kénytelen volt féltékenységével kitüntetni őt...

rekvirálások és munkaszolgáltatások csakis katonai célokra történhetnek s a kirovás nem haladhatja meg az illető megszállott terület anyagi erejét. Minden rekvirálást készpénzzel, nyugta ellenében kell kifizetni. E megállapodások ellen különösen a kisebb és szegényebb országok tiltakoztak.

10. Parlamentiárok, kapituláció, fegyverszünet.

E fejezet nem tartalmaz a jelenlegi állapotoktól eltérő változtatásokat.

11. Internáltak, hadviselők és sebesültek a semleges félnél.

Azok a semleges államok, amelyeknek területére hadviselő katonák lépnek át, ezeket a harc színvételétől lehet messze kötelesek internálni s velük a humanizmus követelményei szerint bánni. Békéskötés után megkapják költségeiket. A semleges állam megengedheti azt, hogy területén mind a két harcoló fél beteget és sebesültjeit átszállíthassanak, de ügyelni kell arra, hogy a vasuti vonatok semmiféle hadi szert ne szállítsanak.

Julius 14-én.

Budapest, július 14.

Franciaországban, de a külföldön is, kíváncsian tekintettek a *Bastille* bevételének mai évfordulója elé. A köztársaság barátai ugyan a legnagyobb nyugalmat tanusították, de a nacionalista szájhősök remélték, hogy a könnyen vezethető tömeg, már *Dreyfus* hazaérkezésére való tekintettel is, tüntetni fog a hadsereg mellett és a köztársaság elnöke ellen. De nem történt se az egyik, se a másik és még *Deroulède*nek is elment a kedve újabb államesinytől. A mióta Franciaországnak oly kormánya van, amely a köztársaságot és nem köztársaság ellen dolgozik és erélyel biztosítja a köztársasági intézmények tisztelét, a monarchisták és a nacionalisták tartózkodóbban viselkednek. Az „*affér*” nekik csak arra való volt, hogy a hadsereget fellátsák a köztársaság ellen, s minthogy ez a tervük nem sikerült, már berendezkednek arra az eshetőségre, ha, amint biztosra vehető, a rennesi hadbíró *Dreyfus* fölmenti. Lapjaik igyekeznek legalább azt megmenteni, ami még megmenthető, amennyiben keresnek onyhitó körülményeket a szerencsétlen *Mercier* és *Boisdeffre* számára.

A hadsereg is mélyesen hallgat és alkalmasint *Galliffet* erélye miatt a legkisebb nesz sem hallható a fennálló alkotmányos rend ellen. Egyébként a radikálisok és szocialisták már zúgolódnak *Galliffet* miatt, főleg azért, mert *Lauthot* kitüntették a becsületrend keresztjével. Így az *Aurore* ezt írja:

Az a híres párbeszéd, melyre önök céloznak Madame, a compiégnei rendkívül sikerült kerti ünnepély után folyt le. Az *Erény diadala* című balletet adták elő az egész udvar előtt s Madame de Vermandois a létszeretreméltóbb szemelvényesítette benne a cimszeret. E címszerep rendkívül illet szende lényéhez s szüzielen egyszerű jelmezében valóban a legnagyobb sikert érte el. A király rendkívül izgatott volt az előadás alatt s majd elnyelte felséges szemével az *Erények* bájos *Királynőjét*. Alig várta, hogy beszéghessen vele. Hamarjában még kis haditanácsot tartott d'Argenson, Richelieu és Bernis bíróknak urakkal s aztán belátván, hogy a férj részéről semmi támogatásra nem számíthat, elhatározta, hogy egyenesen neki vág a dolognak.

Madame de Pompadour, kit a királyné a király legújabb szenvedélye óta félig-meddig vizsgáló kegyeibe fogadott, ott állt a felséges asszony mellett, s mind a ketten szomorúan néztek, hogy a felség mint sétál a marquiszal az éj homályában a fák alatt. Mozdulatain látszott, hogy a leghevesebben és a legnyiltabban szerelmet vall Mme de Vermandoisnak. Maga a király beavallotta később, hogy úgy viselte magát, mint egy iskolás fiú... Azt mondják, a montmirail-i hercegséget ajánlotta fel az asszonynak, a férj számára pedig a párisi kormányzóságot helyezte kilátásba, ha a marquis a kedvesévé lesz... Heve annyira elragadta, hogy az allé egy *Herkules*-szobra mögött a fiatal nő dereka után nyult. Madame de Vermandois azonban valami csodálatos ügyességgel úgy bujt ki a felség karjai alól, hogy mozdulatában semmi időmóltalan nem volt, mert hisz csak azért hajolt le, hogy térdre boruljon.

— Madame, suttogá a király, a szerelom rabkirálya az *Erények* szép *Királynőjének* ajánlja fel szívét!

— Felsőg, zokogá a marquise, engedje meg

Lauthot az a súlyos gyanu terheli, hogy ő is közreműködött a hamisításokban. Ott kellene ülnie *Paty du Clam* mellett a vizsgálati fogságban és mégis mellére tűzik a becsületrendet, még mielőtt tisztára mosta volna magát az ellene hangoztatott vádak egyikétől is. Ha *Galliffet* a maga szántából cselekedte ezt, akkor nagyon könnyelmű, ha csak a kormányelnöknek utasítását hajtotta végre, akkor bebizonyította, hogy nem ur a saját házában és elszántsága rossz írefánál nem egyéb.

Jaures így ír lapjában:

Vigyázzon a kormány. Nem sok tévedésre van szükség, mint aminő *Lauth* kitüntetése is, hogy új életre keltse a katonai lázadok reményeit. *Lauth* közönséges gonosztevő, a *Picquart* ellen indított eljárás beszűntetése *Lauth* elítélése volt. Ily gazembert kitüntetni egy a kihívással. Ha megcsalta a miniszteriumot a hadügyminiszteri iroda, csináljon ott mielőbb rendet, ha pedig elvesztette érzékét a feladat iránt, hogy megvédje a köztársaságot és a jezsuita vezérkartól vonzolatja magát, úgy megfogjuk állapítani a köztársasági polgárság végleges összeomlását. A proletariatus nem lehet megcsalni, mert az felveszi a harcot a militarizmus hazugságai, csalásai és bünei ellen.

Páris, július 14.

A *Gaulois* ma azzal a fantasztikus hírrel lepte meg a világot, hogy a mai katonai diszszemle után *Galliffet* a csapatok élére fog állani s *Deroulède*-vel együtt az *Elyséebe* fog nyomulni, hogy megdöntse a köztársaságot.

Természetes, hogy ebből egy szó sem volt igaz. A nemzeti ünnep lefolyása bizonyosságot tett arról, hogy azok, akik államesinyről álmodoznak, el vannak szigetelve és a lakosság nem tart velük közösséget.

A katonai diszszemleben ezer meg ezer gyönyörködött; a parádé kitűnően sikerült. Az ezredék feszes tartása meglepően szép volt. *Marchand* őrnagyot, aki a szenegáli vadászokat vezette, a közönség lelkesen éltette:

— *Vive la République!*

— *Vive l'armée!*

— *Vive Loubet!* zugott a tömeg és a nemzeti ünnepeket egyelőre semmi dissznans hang sem zavarta.

Amikor a csapatok elvonultak, a boulognei erdő szélén, a hazafiak *ligájának* egy csoportja tüntetést rögtönzött *Loubet* ellen, de a nép megszeláztotta a demonstrálókat. Ugyanakkor a camelók röpiratokat próbáltak a katonák között osztogatni. A brosürök címlapján *Deroulède* arcképe díszlett. A rendőrök szétkergették a gyerekeket és sokat köztük letartóztattak.

annak a királynőnek, hogy mint a szinpadon, úgy az életben is erénynyel diadalmaskodjék...

— Madame, az egekre, keljen fel!... A királynő legszebb diadala az lesz, ha felettem diadalmaskodik!...

— Sire, — mormogá ekkor "Madame de Vermandois, bocsásson meg... kegyelmezzen nekem, de nem tehetem, mert...

— Miért Madame?

— Mert szeretem a... férjemet —

A király ceremoniasan segítette fel a reszkető, halálsápadt asszonyt s aztán bosszusan nézett el.

— Madame, mondá, bocsásson meg nekem, hogy ekkora szegénynek tettem ki Franciaország királyát egy alattvalóm előtt...

— Sire...

— Madame, a hitvesi hűség bizonyára szép dolog, de ön, azt hiszem, kissé tulságba viszi... Szép dolog a férjét szeretni, de tén nem illik... mondani. — sőt talán határozottan illetlen ezt a hűséget így a király szemére vetni...

— Kegyelem, felség...

— Madame, bár ön nem kegyelmezett nekem, én megmutatom önnek, hogy a király kegyelmével még szegényen is mindig hajlandó marad mindenki iránt. Ön legyőzött engem s e Pávia után még a becsületelem se maradt meg, — de azért nyujtsa a kezét...

Visszavazette a társasághoz s aztán odahívá magához *Monsieur* de Vermandois.

— *Marquis*, mondá, ön is hű a feleségéhez, ugy-e?

— Igen, felség.

— És ön ugy látszik nem hajlandó erről a különködéséről leszokni... Nem gondolja ön, hogy tévedett, midőn az én alattvalómnak születt?

— Nem értem, felség...

— Nem is azért mondtam, hogy megértse, *Monsieur*... A királynak szüksége van hű

Páris, július 14.

Pompás nyári idő kedvez a mai nemzeti ünnepnek. A város föl van lobogóva és az utcák kora reggel óta nagyon élénkek. A hazafias liga tagjai a *Place de Concordeon* gyülekeztek össze, hogy tüntessenek, a honnan *Deroulède* vezetésével a *Jean d'Arc* szobra elé vonulnak. Mikor *Deroulède* a *Place de Concordeon* megjelent, hívei tüntetőleg éljenek. Az egész demonstráció csak rövid ideig tartott, mert a rendőrség csakhamar szétoszlatta a tüntetőket.

Páris, július 14.

A mai nemzet ünnep alkalmából a középületeket és sok magánházat fellobogóztak. *Deroulède* és *Habert*, követte a hazafias liga néhány száz tagja által, a *Strassburg*-szoborhoz mentek és ott koszorút tettek le. *Éljen a hadsereg!* *Éljen Deroulède!* *Éljen a köztársaság!* kiáltások hallatszottak. A tüntetők szétoszlottak a nélkül, hogy nevezetesebb dolog történt volna.

Páris, július 14.

Loubet elnök *Galliffet* tábornok hadügyminiszter társaságában 1/3 órák távozott az *Elysée*-ből, s 3 órákor *Longchampsba* érkezett. Odament, valamint megérkezésénél mindenfelől *Éljen Loubet!* *Éljen a köztársaság!* kiáltásokkal üdvözölték őt.

Páris, július 14.

Longchampsban *Brugère* tábornok megtartotta a szemléte a csapatok felett, amelyek azután a tömeg *Éljen a hadsereg*-kiáltásai között vonultak el. A *Marchand*-misszió szudáni katonáit óvációkban részesítették és a következő kiáltásokkal üdvözölték: *Éljen Marchand!* *Éljen a hadsereg!* Az *Elyséebe* való visszatérésnél *Loubet* elnököt *Éljen Loubet!* *Éljen a köztársaság*-kiáltásokkal üdvözölték. Nem történt semmiféle komoly incidens.

Páris, július 14.

A mai szemle után *Loubet* elnök *Galliffet* tábornokhoz levelet intézett, amelyben a hadsereg fegyelmeivel való megelégedésének ad kifejezést. A tüntetések bizonyítják, hogy Franciaország bizik a hadseregben. Megmutattuk az országnak — így szól a levél — az új tüzérségi anyagot, a kormány állandó gondoskodásának tárgyát. Büszkek lehetünk az oly gyorsan elért eredményre.

Páris, július 14.

Viviani, aki mióta *Millerand* a kormány tagja, a képviselőházi szocialisták vezére, tegnap hosszabb ideig konferált *Waldeck Rousseauval* a belügyminisztériumban. Hír szerint *Viviani* hangsúlyozta a miniszterelnök előtt, hogy a kormány nyúl tartó szocialisták helyzete rendkívül válságosra fordult, mert a páriban *Millerand* minisztersége miatt szakadás állt be és csak az fedezhetné *Viviani* és barátait, ha a kormány rendkívül erélyesen járna el a köztársaság ellenségeivel szemben. *Waldeck-Rousseau* biztosította *Viviani*-t, hogy úgy ő, mint a kabinet minden tagja tovább

emberekre. Épp ezért szigorú szolgálatra kinevezem önt az orléansi vadászokhoz ezredesnek. Ön tudja, hogy micsoda büntetés vár a katonára, ha engedelem nélkül elhagyja állomását?

— Igen, felség: halálbüntetés.

— Nos igen, hát ön három évig nem fog engedelmet kapni arra, hogy ezredét elhagyja...

... Aztán még egyszer kitüntette megszólításával a király Madame de Vermandois.

— Madame, mormogá neki galáns mosolyval, az *Erények* Királynője visszautasította a királyt: ön megérdemli azt, hogy férje hosszas távollétében én vigyázzak az erényére s arra, hogy utánam másnak se fogadja el a szerelmét...

Szükségtelen mondanom, hogy ez után az eset után az egész *Versailles* felbőszült a marquise ellen. Emlékszem, önök hölgyeim akkora felségsértést láttak az asszony visszautasító válaszában, hogy halálra szerették volna ítélni Madame de Vermandois... Csak egyvalaki tüntette ki részvevő rokonszenvével s látogatta meg őt titokban: a jó *Marie Leszcinska*, a királyné... A király ő felsége hamar elfeledte volna kudarcát, ha nem szórakoztatta volna őt az elmes, hogy ne mondjam ördögös terv, melyet *Richelieu* marsall s az udvari arany ifjuság kieszelt a marquise megszégyenítésére. Mert a király visszautasítása után meg kellett őt szégyeníteni minden áron... Hosszu időre elválasztották a férjétől, válsággal internálták egy *Versailles* melletti kis kastélyba s remélték, hogy nagy magánosságban egy vagy két év múlva csak meg fog vizsgálatódni valamely ostromra kiküldött gavalállal. Megmagyarázták neki, hogy míg ezelőtt szabad lett volna neki kedvest választani, a király visszautasítása után, akár egy apácának, immár örökké tiltva van a szerelmem neki: elmés fogás volt ez, mert a tilos ingere által akarták kihívni asszonyi kaecárságát. Ha egy asszonynak egyenesen megütönnék valamit, sokkal hamarabb

is erélyvel fogja megvédeni a köztársasági intézményeket és a kormány tántoríthatatlanul ragaszkodik eddigi álláspontjához. *Waldeck-Rousseau* azután *Monis* igazságügyminiszterrel konferált. Azt mondják, hogy *Viviani* és hívei azért neheztelnek, mert *Lauth*-ot kitüntették és elejtették a *Julliard* ellen támasztott vádat, aki a fegyelmi uton áthelyezett *Saxe* ezredesről hízlegő hangu napiparancsot adott ki.

Páris, július 14.

A kormány *Carrère* kormánybiztos belátására bízta *Quemay de Beaurepaire* vádjainak megvizsgálását; valamint azt is, hogy kiket idézzen meg tanuknak.

Páris, július 14.

A *Fronde* egyik munkatársa elbeszéli *Dreyfus* és *Dreyfus* első találkozásáról a következő érdekes részletet:

Mikor *Dreyfus* egy csendőrkapitány kíséretében belépett férje cellájába, *Dreyfus* feléje sietett, átölelte szenvedélyesen és a két házastárs így maradt sokáig, halk zokogásban. *Dreyfus* hirtelen kibontakozott felesége karjából, két lépéssel visszahúzódott és odasugta nejének:

— Lépj hátrább, *Lucie*. Nem állasz az előirt távolságban.

A jelenlevő csendőrkapitány elfelejtette a rendeletet, annyira megrághatta ez a szivettépő jelenet, de *Dreyfus* nem felejtette el, hogy ő katoná, aki feltétlen engedelmességgel tartozik feljebbvalóinak.

Lille, július 14.

Pressensé ma este nagyszámu közönség jelenlétében előadást tartott a *Dreyfus*-ügyről. A teremben semmiféle incidens nem fordult elő, de a terem bejáratánál a tömeg tüntetett, amiért a csendőrség ismételtelen küzbelépett és az összegyűlteket szét kellett osztatni.

Páris, július 14.

A községtanács tegnapi ülésén *Lefevre* interpellációt intézett *Lépine* rendőrfőnökhöz, hogy mikor szándékozik végrehajtani a községtanácsnak *Bertillon* ellen hozott határozatát, amiért ez olyan lehetetlen szakértői véleményt mondott a *bordereau* ügyében. *Lépine* azt felelte, hogy ő fenn akarja tartani a községtanács és a rendőrség közti jó viszonyt, de egyelőre megtartja *Bertillon* az antropometrikus intézet élén, mert nincs, aki pótolná. Azt azonban becsület-szavára kijelenti, hogy nem biz rá többé írásszakértői véleményre.

Brüsszel, július 14.

Az itteni *Petit Bleu*, állítólag megbízható forrásból azt a szenzációs dolgot írja, hogy *Dupuy* is be volt avatva az orléánista összeesküvésbe, amelyhez *Déroulède*, *Roget* és *Lamy* tábornokok hozzájárulását is meg akarta nyerni. Az összeesküvésnek a következő három pontja volt: 1. Az Elysée elfoglalása. 2. Az orléánisi hercegnek köztársasági elnöké váló kikiáltása. 3. A kamara feloszlatása.

megteszi, mintha úgy egyszerűen kéri rá... Ez volt a versaillesi aranyifjúság nézete s bizony reméltek a sikerben. Elhatározták, hogy a király látszólagos felügyeletének a kedvező tilosa alatt sorban vagy felváltva hevesen fognak udvarolni neki s majd ha célt érnek, értesítik a felséget s az „Erények Királynőjének” nyilvános leleplezésével adnak elégtételt a királynak. Akkor aztán egyszer és mindenkorra be lesz szüntetve a hűséggel való efféle kérdés és álszenteskedés. Erős leckét akartak adni azoknak, akik így vakmerően fel mertek lázadni a versaillesi udvar etikettje ellen...

Fájdalom, hölgyeim, nem tudok önöknek bővebb felvilágosítást adni arról az elvonult titokzatos életről, melyet Madame de Vermandois a Versailles melletti kis kastély magányában töltött. Oly hirtelen választották el férjétől, hogy alig ért rá elbucuzni tőle s megmagyarázni neki a helyzetet... Eleinte levelezhettek, de ezt a levelezést voltaképp csak azért engedték meg nekik, hogy a félreértések szerelembontó celszövényeit ezen a révén annál biztosabban mederbe terelhessek. Mit csinált a szelíd kis marquise ott abban a kis kastélyban heteken, hónapokon át? Bizonyára sokat bánkódott és sirt szeretett férje után, de én inkább azt hiszem, hogy nem igen engedték meg neki, hogy erre ráérjen. A király az erkölcsi felügyelet ügye alatt gyakran eljárta hozzá s az arany ifjúság legveszedelmesebb csábítóinak egész serege kísérete el őt oda. Amennyiben a marquisnak csak szokat volt szabad fogadnia, akiket a király kijelölt neki, kénytelen volt ezzel a társasággal megelégedni. Vége hossza nem lett a vig mulatságoknak a Madame de Vermandois szalonjaiban. A gavallérok kijelölését s a csabítás egész taktikáját maga Richelieu marsall vezette. Ő maga magát legutoljára jelölte ki, ha majd mindenki kudarcot vallott... Az asszony eleinte kimondha-

A terv azért hiúsult meg, mert *Roget* és *Lamy* tábornokok megtagadták a hozzájárulást.

Dreyfus ördögszigeti életéből a szerencsétlen fogoly elbeszélése nyomán a következő részletek kerülnek a nyilvánosságra:

Könyveit nem merészelték elkobozni. A helyett azonban minden önálló szellemi munkálkodásban meggátolták. Ha egy sort leirt, csak hogy gyakorolja magát, hogy elméjét valamiképpen ébren tarthassa, rögtön előállott az ő és kiszakította kezéből a papírost. Kétségbeesésében végre odáig jutott *Dreyfus*, hogy csak szolgailag másolt könyveiből egész fejezeteket. Mindezt csak azért, hogy meg ne őrljön. Minden egyes lapot, amelyet teleirt, Párisba küldöttek és ott gondosan megvizsgálták abban a reményben, hogy találhatnak valami adatot a fogoly ellen. Csak hogy *Zola* elkésersíték, nyilvánosságra hoztak egy kivonatot, amelyet *Dreyfus* egy *Zola* ellen írott könyvből készített. *Dreyfus*nek természetesen fogalma sem volt arról, hogy mennyit fáradozott *Zola* az ő érdekében.

HIREK.

Néphangulat és paragrafus.

A zordon, de ragyogó lovagkorba nyulik vissza az osztrák miniszterelnök ősi családfája.

A Thun-Hohenstein grófok ősi fészke az Elba mentén, Tetschen közelében a tizenötödik század vége felé keletkezett s a hatalmaskodó nemzetséget századokon át hódoló alázattal uralta a környék népe, fiatala öregje, idegen és odavaló.

Hogy ezt a jámbor közhangulatot és parasztlázatoságot mennyire megzavarták az osztrák tartományokon átszáguldó politikai viharok, ennek mulatságos és tanulságos jelét adja a tetscheni lakosság egy ötlete. Tegnapi kora reggel a büszke várak komor falairól szemtellenül eleven színekben mosolygott a járó-kelőkre, ez a két szó, vagy inkább jegy:

14. §.

A néphangulat a császárparagrafust hánytorgatja s mintha családi dicsőség rejlenék benne a Thun grófokra nézve, kövér és piros vonásokkal kipingálja a vár falára cégér gyanánt.

A vár urai boszankodnak, a nép pedig nevet és mulat. Mikor a *Borgia*-palotáról Genaro leverte az első betűt, akkor is kacagás kísérte az ötletet, bizonyára éppen úgy, mint most az ismeretlen humoristának rövid, de hatásos gunyiratát.

tanatlan szomorú volt s a helyzetekképp kiválóan kedvezőnek ígérkezett. Vizsgálatok örve alatt könnyebben hozzájárultak aldozatukhoz a kalandvágyó gavallérok... Hogy kik kezdték meg az ostromot s hányan vallottak kudarcot, azt sohasem sikerült meg tudni senkinek. De anyai bizonyos, hogy pár hónap múlva már lényegesen megapadt a hódító aranyifjúság titkos társulata.

Ő felsége pillanatra se vesztette el a szórakoztató játék iránt való galáns érdeklődését, melynek izgalmai olyan kellemesen pihentették meg az uralkodástól fáradt, unott elméjét. Richelieu marsall napról-napra jelentést tett neki az ügyek állásáról. Hat hónapig nem tudták az urak előzni a bánatot a marquise arcáról, végre a hetedik hónapban egy napon az jelentette a marsall ő felségének, hogy a fogoly asszony kedélyhangulata hirtelen megváltozott s hogy valószínűleg sokkal hamarabb célt fognak érni, semmint idáig gondolták volna. A király a titokzatos kis kastélyba sietett. Madame de Vermandois kitörő jókedvvel fogadta a felséget, — bevalotta, hogy most immár meggyőződött férje hűtlenségéről, hogy szabad és vizsgálatdíni szeretne. A király tettetett komolysággal figyelmeztette őt hitvesi kötelességére, de a fiatal asszony csak a szemébe nevetett... Ő, aki idáig visszatartó volt, most egyszerre minden tréfába belement. Most kell ütni a vasat, gondolá Richelieu marsall s eltávolította a háztól mindenkit, elhatározta, hogy saját vezéri maga lép sorompóba.

Egy napon a marsall diadalmasan rohant be a királyhoz.

— Felsőg, győztünk! Madame de Vermandoisnak kedvese van!

— Gratulálók önnek, Monsieur!

Richelieu ur zavartan mosolygott.

— Oh nem én, felség!

— Hát ki?

Budapest, július 14.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Július 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgálaton szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— Személyi hírek. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter folyó hó 18-ikán, kedden, a rendes heti kihallgatást nem tartja meg. — Rudnay Béla főkapitány július 15-ikén négy heti szabadságra megy.

— A király elismerése. Száll Kálmán miniszterelnök, belügyminiszter a Magyar Vörös Kereszt Egyesület igazgatóságához a következő leiratot intézte:

Ő cs. és Apostoli kir. Felsője személye körüli magyar miniszterének mult hó 30-ikán 2441. sz. a. kelt átirata szerint a magyar szent korona országai Vörös Kereszt Egyesületének 1898. évi jelentését különös megalapozással legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott. Ugyazint Stefánia özvegy trónörökösnek és Mária Valéria főhercegnőnek ő cs. és kir. Felsője elrendelni méltóztatott, hogy a fentemlített 1898. évi jelentések megküldéséért kegyes köszönetük nyilváníttassék. Miről a t. igazgatóságot, mult hó 12-ikén 1860. sz. a. kelt felterjesztése kapcsán örvendetes tudomásvétel végett ezennel értesitem.

— A legfőbb királyi hercegnő. Zágrábról táviratozzák: Lipót Szalvátor királyi herceg, zágrábi tüzérségi dandárparancsnok feleségének, Blanka bourboni hercegnőnek az éjszaka leánygyermeké született. Az anya és az újszülött jól érzi magát. Lipót Szalvátornak az újszülött a hatodik gyermeke.

— Az orosz trónörökös temetése. György, orosz trónörökös holttestét *Batum*ól a *Pobjedonoszev* páncéloshajó fogja vasárnap Szebasztopolba szállítani. A temetés július 24-én lesz.

— Kitüntetett övönök. A főváros alapítványt tartó *Kossuth* Lajos nevére, amelyből az idén *Kottarba* Anna és *Vengrász* Anna Maglódi-utcai övönöket, akik idegen származásúak, kétszázötven forinttal ju-

— Valaki az urak közül indiskréciót követett el s szerelemből vagy szánalomból nem jelentette be nekem a sikerét. Nem tudom, ki lehet, de ma este tíz óraker felséged személyesen is megtudhatja...

— Hogy-hogy, Monsieur?

— A marquise egyik hülye cselédje árulta el a dolgot... Madame valamiért összeszidta s nagybőb ősszeg kikötése mellett akkor jött el hozzám vallani... Törödelmesen bevallotta, hogy az urak egyike megvásárolta hallgatását s hat hét óta a hét egy bizonyos estéjén tíz óraker mindig belopózik a kastélyba...

— Ah... És ki az a gavallér?

— Az inas szerfölött együgyű, Sire s nem tudta megmondani.

— No ma este tizkor hát megtudjuk. Meg kell büntetnünk azt az ember, de parbleu! meg is kell jutalmaznunk, mert végre is ő ért célt...

Este tíz óra után a király s gavallérjainak nagy számu kísérete nosztelenül, lábujjhegyen lopózott át a kis kastély parkján. A gárdisták már körülállták akkorára az egész tájékat... Az áruló inas alázatos arecal jött a felség elé s suttogva jelenté neki, hogy a rejtelmes szerető már igenis megérkezett s bent van a kastélyban. A király kinyitá alkulcsával a mellékajtót s nemeseivel halotti csöndben ment fel az alacsony emeletre. Mikor mind mögötte voltak már az urak, botja aranygombjával megzörgette a marquise boudoirjának az ajtaját.

— Madame, engedje meg, hogy mint az ön hitvesi hűségének az őre, e szokatlan órában látogatást tehessen önénél. Nyisson ajtót a királynak...

Kétségbeesett nő sikoly, férfi szó, feldöntött szék zuhanása s ablaknyitásnak a zöreje hallatszott a szobából. Miután a marquise nem nyitott ajtót s a meglepetés tréfás pointeje elveszhetett volna, Richelieu marsall a vállával beja-

talmazta. Egy év alatt ők tanulták meg legjobban a magyar nyelvet.

— **Cetinjel nász.** *Cetinjéből* táviratozza tudósítónk: A hivatalos lap szerint *Jutta* hercegnő, a montenegrói trónörökös menyasszonya 25-én *Anti-varia* érkezik. A hercegnő áttér az ortodox hitre és a keresztségben *Milica* nevet kap. Az esküvő, amely régi szerb szokás szerint három napig tart, július 27-én lesz. *Miklós* cárt, aki mint tanu szerepel, Konstantin Konstantinovic nagyherceg fogja képviselni az esküvőn.

— **Kofák a miniszterelnöknél.** Budapest az a város, ahol a nagy politika dühöngése mellett teljességgel nem törődnek a szegény kis ekzsztenciával, aki pedig aránylag sokkal nagyobb mértékben járul hozzá az állam és a város háztartásához, mint a dédelgetett nagy töke. Ennek az elvi álláspontnak az eredménye a mozgó kofa. Egy-egy öreg asszony, akinek az a keresete, hogy az utcán gyümölcsöt árul két korékú taligában s akinek — megállnia nem szabad. Reggeltől estig taszigálnia kell a taligát s ha a rend éber öre észreveszi, hogy megáll szusszanni egy percre, fölírja a nevét s büntetést kap az öreg asszony. Nagy embertelenség ez, olyan nagy, hogy végre megunták a szegény kofák is és tegnap elmentek a miniszterelnökhöz deputációba. Arra kérték, hogy mint belügyminiszter, csinálja meg okosan azt, amit a fővárosi gondviselés megcsinált bután. A miniszterelnök megígérte nekik, hogy segít rajtuk.

— **Új apát.** Dr. *Nemes Antal* budavári plébánosnak, mint a hivatalos lap mai száma közli, a király a szent Benedekről nevezett pécsi címzetes apátságot adományozta. Ez a kitüntetés méltó jutalmazása azoknak az érdemeknek, amelyeket *Nemes Antal* egyházi téren, és pár év óta budavári plébános állásában szerzett. Az új apát érdemei egyháztörténelmi író, jeles szónok s főleg kitűnő pap, aki a koronázó Mátyás-templom országos egyházi ünnepélyek rendezésében páratlan buzgóságot fejt ki.

— **Mortuos plango.** Ötven spanyol ágyú érkezett tegnapelőtt este *Hamburgba*; feladó: az *Egyesült-Államok* elnöksége; címzett: a *boroszlói* harangöntő. Vagyis más szóval: az amerikaiak elszedték a spanyoloktól ötven ágyút, és most öntetnek ötven harangot Isten dicsőségére.

Ezekkel aztán beharangozhatnak a *hági* békekonferenciának.

— **Beteg egyetemi tanár.** *Kézmaszky* Tivadar orvostanár állapotában tartós javulás állt be. Remélhetőleg nem sokára teljesen felépül súlyos bajából, a láza teljesen megszűnt.

— **Könyvkötők a kereskedelmi miniszternél.** A könyvkötők ipartestületének küldöttsége járt tegnap *Molnár Mihály* szakosztályi elnök vezetésével *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszternél. A deputáció kérvényt nyújtott át a miniszternek, amely elpanaszolta a könyvkötők sanyaru helyzetét. A miniszter a küldöttségnek biztató ígéretet tett.

szította a könnyű szárnyakat. A király kíséretével szótalanul, a szigorú bíró méltóságával lépett be.

Az ablak még nyitva volt: a titokzatos gavallér nyilván épp akkor ugrott ki rajta. A futó ember léptei felhallatszottak a park éji csöndjéből. Pillanat múlva a gárdisták távolabbi trombita szava harsant fel.

Diszes, de cseppet sem kacér, inkább afféle szelíd, házias pongyolában halálsápadtan állott ott Madame de Vermandois a király előtt. Ő felsége legmegemmisítőbb gunyos mosolyával nézett végig rajta.

— Madame, mondá kimérten, ön bizonyára megengedi nekem azt a gyöngédelen fölvetést, hogy most nem volt egyedül ...

A szegény kis marquise egy székhöz támaszkodott, mert alig állt a lábán.

— Igen, Sire ... nem voltam egyedül.

— Megenged egy kérdést Madame: kivel volt?

Madame de Vermandois egy pillanatig kétségbeesetten küzdött magával. Aztán valami dacos rémülettel így felelt:

— Sire: a kedvesemmel ...

— Ki az Madame?

— Ismétlem, Sire: a kedvesem ...

A megbotránkozás moraja futott át a kíséret fényes sorain.

— Hogy az kicsoda, folytatá a felség, azt csakhamar meg fogjuk tudni gárdistáimtól. Különben is mellékes: öt inkább jutalom illeti az állateskedés leleplezéséért. Nem hozzá van szavam, hanem önhöz Madame, ki ongom hitvesi hűségével utasított rendre. Most ime látjuk, hogy mit ér az ön hitvesi hűsége, ha-ha-ha, Marquis! A szerény bűnösnek sokat elnéz a bíró, de a kérdő állateskedést szigorvan kell büntetnie. Madame, én ezennel elküldöm önt az udvartól, hogy melyik kolostorba, azt majd megtudja holnap ...

— **Fenzionopolisz haragszik reánk.** A külföld — hála istennek — nem szeret bennünket. Ezt jól esik tudni, mert körülbelül azt jelenti, hogy számolnak velünk. S ez is valami. A külföld persze első sorban a német szomszéd, a mi édes, kenyeres pajtásunk. Ez idő szerint Grácban halljuk a hírt, hogy a szomszéd haragszik ránk. A Bürger-verein arra kéri a tanácsot, hogy a vendéglőknek tiltsa meg azt, hogy azt írják az étlapjukra, hogy: gulyás, paprikás. Ezeket a szavakat nem lehet lefordítani németre s egy igazi németnek a szemét bántja az, ha az étlapon olyan szót lát, ami arra emlékezteti, hogy magyar is van a világon. Ez a dolog ártatlanabb része, de van a kérelemnek egy olyan pontja is, amivel jó volna a szomszédnak nem hozakodni elő, mert komolyan találjuk venni a dolgot s akkor ők huzzák a rövidébbet. Azt mondja ugyanis a jámbor Bürger-verein, hogy ne alkalmazzanak magyar embereket a vendéglőkben. Nem tudjuk hirtelenében, hogy hány magyart foglalkoztatnak a gráci vendéglők, de ha ők is elosapják a magyarokat s mi is a németeket, hát nagyon sokkal több német marad kenyér nélkül, mint amennyi magyar — Grácban.

— **Október 6-ika.** Az öreg honvédek központi bizottságának mai ülésén *Fejérváry Imre* azt az indítványt tette, hogy az idei országos honvédegyűlést az idén, az aradi gyásznapi ötvenedik évfordulójára való tekintettel Aradon tartásuk és országos gyászünnepeket rendezzenek október 6-ikán. Együttal a tizenhárom tábornok sírját koszorúzzák meg. Keressék meg *Szell Kálmán* miniszterelnököt, hogy október 6-ikán az ország összes középületeire tüzesse ki a fekete zászlót, ugyiszintén intézkedjék, hogy a két törvényházon is fekete zászló legyen. A törvényhozás pedig ezen a napon szünetet tartson.

Csatáry Lajos alelnök kijelentette, hogy kegyelettel viseltetik a vértanuk emléke iránt, de annak nem oly módon akar kifejezést adni, mint azt bajtársai indítványozta.

Ne feledjük, ugymond, hogy most nem 1849-ben, hanem 1899-ben élünk s hogy tartózkodnunk kell oly sebek érintésétől, amelyek behagédtek. Számolnunk kell a körülményekkel; ugyanezért merőben céltalannak tartja a kormány belevonását oly gyászünnepeibe, amelyet más módon is meg lehet ülni; azért indítványozza, hogy az országos ülés ne Aradon, hanem mint eddig, Budapesten tartassék s hogy magát az aradi gyászünnepeisen küldöttségig képviseltesse a bizottság.

A bizottság helyesléssel fogadta *Csatáry* indítványát.

— **Vesztegzár alatt.** Tegnap *Hongkongból* Fiuméba érkezett a *Marquis Baquehem* nevű Lloydgőzös. Sárga lobogó alatt futott be a kikötőbe, tehát az egészségügyi küldöttség vizsgálat alá vette. A hajón levő hatszáz kínai utas közül egy utkőzben meghalt pestisben. A hajót tehát vestegzár alá vették a martinschizai öbölben, amely Fiumétól keletre fekszik. Ha a vestegzár ideje alatt nem fordul elő újabb megbetegedés, akkor a hajó újra visszaterhet a fumei kikötőbe.

A szerencsétlen marquise féláljultan rogyott térdre a király előtt. A gárdisták nagy robajjal akkor vezették fel az elfogott, megkötözött szeretőt. Egy fényes udvari öltönyű, daliás férfi volt, akinek arcát azonban egy fekete láva tette felismerhetetlenné.

— Nos, Madame, mondá a király metsző gunynyal, most hát megtudjuk, hogy ki az ön kedvese! Ne féltsen ... Meg fogom öt jutalmazni, amért önt segített leleplezni ...

Richelieu marsall diadalmasan ugrott a fohozlyhoz s tépte le a maszkját.

A király s az egész udvar megrökönyödve léptek hátra. A marquise kedvese, akivel rajtakapták, nem volt más, mint maga — a férje: Monsieur de Vermandois ...

A király meghatottan csókolta kezét a marquisenak.

— M. de Vermandois, mondá aztán a marquishoz fordulva, ön katonaszökevény, de szavamnak állók s megjutalmazom önt, — de nem azért, amit az elébb mondtam ... Ezt a kastélyt önnek adom s tábornokká nevezem ki s pedig ide, hogy a felesége mellett lehessen ...

— Sire ...

A felség tréfásan, töprengve nézett a könynein át boldogan mosolygó asszonyra.

— Madame, mielőtt mély bocsánatot kérnék öntől e kétségkívül ... alkalmatlan látogatásért, csak egy kérdést engedjen még meg bocsuszásul. Miért mondta ön, hogy a kedvese van nála, mikor a férje volt önnél?

Madame de Vermandois szégyenlősen pirult el.

— Sire, suttogá, féltem, hogy megbüntetik, amiért ezredétől hozzáam szökött ... aztán meg tudom, hogy illetlen dolog az az udvarnál, ha az ember a férjébe szerelmes ...

— **Mihálkovic Géza halála.** Az elhunyt rektor özvegyéhez az egyetemi tanáchoz még egyre érkeznek mindenfelől a részvétnyilatkozatok. A királyi József-műegyetem tanácsa átiratot intézett a tudomány-egyetem tanácsához, melyben mély részvétet tolmácsolja és diszes babérokoszort küldött a ravatalra. *Wiener*, a bécsi tudomány-egyetem rektora hosszabb táviratban fejezte ki részvétét.

Az egyetemi tanács tegnap este rendkívüli ülést tartott, melynek határozatából *Herczeg* Mihály prorektor, *Breznay Béla*, *Klug* Nándor, *Frölich* Izidor dékánok, *Ajtay* K. Sándor és *Jalsowzsky* József ma délelőtt a tanács részvétét fejezték ki az özvegynek.

Az egyetemi templomban ma délután állították fel a diszes ravatalt és gyászpompával ékesítik az egész templomot.

Az egyetemi tanács és az orvosi kar külön gyászjelentést adott ki a rektor haláláról.

Dr. *Pertik* Ottó egyetemi tanárhoz számos európai híru tudós küldött részvéttáviratot, többek között *C. Kupfer* müncheni, *His* lipcsei, *Ebner* bécsi, *Toldi* prorektor, *Strahl* giesseni, *Hasse* boroszlói, *Born* boroszlói, *Laqueur* strassburgi, *Schwalbe* strassburgi és *Borniti* pisai tanár.

— **Éji látogatás.** Lippán nagy tanítógyűlés volt a napokban, illetőleg tanító- és tanítónagygyűlés, ami együtt jár a pedagógiában. A gyűlésezés teljes rendben folyt le — csak a végén zavarta meg egy kis kellemetlenkedés. Ugy esett a dolog, hogy egy fiatal ur széles jökevényben s borgözzel alaposan tele fejjel egy olyan szobába tévedt valamelyik lippai szállóban, amiben tanítónők laktak. Nemcsak laktak, hanem aludtak is és amikor a fiatal ur benyitott hozzájuk, éppen rákészték már az éjszakai nyugalomra. Teljesen rákészték ... A fiatal ur azonban nem sokat törődött a sikoltozással, hanem elkezdett velük kedélyeskedni, hajszolta őket a szobában ... Szóval tetszett neki a helyzet. Csak az nem tetszett, ami azután következett. A folyosón a szobákban végig egész csomó tanító lakott, csupa markos, jó öklü ember ... Ezek meghallották a kiabálást, kirohantak s alaposan elverték a fiatal urat. A fiatal ur azonban lovagias ember, tehát másnap provokáltatta a tanítókat. Azok azt mondták, hogy nagyon szivesen adnak neki elégtételt, de előbb a kisasszonyoktól kérjen bocsánatot. A fiatal ur ezt nem tette, hanem kiállította a segédeivel egy jegyzőkönyvet, amiben az van megírva, hogy a tanítók gyávák. Szóval Lippán ezidő szerint egy csomó gyáva ember van meg egy nagyon megpofozott ur és egy — affér.

— **Halálozás.** *Alsószopori* Nagy Imrénét, született *Molnár* Matildot, a *Radequndban* szerencsétlen esés következtében elhunyt urnót csütörtökön délelőtt féltizenegy órakor nagy gyászoló közönség jelenlétében helyezték örök nyugalomra. A beszentelést magyar papok végezték: *Zalka* László dr. győri teol. tanár és *Foltin* János ipolysági plébános. A sírnál *Szily* Kálmán, az Akadémia főtitkára megható beszédet mondott az idegen földön meghalt, idegen földben nyugodni halottról. A fűrdő zenekara gyászindulót játszott. A magyar fűrdőközönség nevében *Antos* József diszes koszort tett a sírra. Többek között jelen voltak a temetésen: A család részéről az elhunyt fia, *Nagy* Kálmán dr. budapesti rendőrorvos, az elhunyt leányai: *Jolán* és *Matild*, fivére: *Molnár* Kálmán. A fűrdővendégek közül: *Pókay* és *Farkas* altábornokok, *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester, *Fogarassy* huszárezredes, *Szell* Farkas és *Horváth* Jenő kir. táblai tanácselnökök, *Thoemmel* G. belső titkos tanácsos, *André* nyug. pénzügyminiszteri tanácsos, *Fabinyi* G. kir. táblai bíró, *Ruprich* dr., *Flepa* dr., *Takács* dr., *Mauer* dr., *Bárdny* dr. orvosok, *Kéri* Miklós dr., *Jakubovits* dr., *Strobl* Vilmos bírók, *Eöri* Farkas Sándor, *Győrffy* Endre, *Erődi* Ernő, *Hüttig* Lajos, *Ederer* Antal tanárok, *Gall* Gyula fűrdőbíró, azonkívül a fűrdő másnemzetiségű vendégei közül igen sokan. Az engesztelő szent misét a radequndi plébánia templomában ma délelőtt kilenc órakor mondták.

Schweiger Mátyás, széles körben ismert és becsült budapesti polgár, *Balassa* Jenőnek, a Vígzinház jeles művészenek édesatyja, az éjjel 63 éves korában elhunyt. Vasárnap délelőtt 10 órakor temetik. Talpig becsületes, magyar lelku öreg ur volt, aki különösen fiának pályatársai körében ritka népszerűségnek örvendett. A mélyen sujtott művészenk és családjanak gyászában a barátok és tisztelők nagy száma osztozik.

— **A vén kisasszony pénze.** Szikszón tegnap meggyilkolva találták *Boldizsár* Erzsébetet, egy előkelő uri családból való öreg kisasszonyt. A gyilkosság gyanúja a vén kisasszony szolgáló leányára háramlott, akinek *Boldizsár* Erzsébet megígérte, hogy a hű szolgálatokért vagyonát reahagyja. A leány letartóztatták. A meggyilkolt lakása teljesen ki volt fosztva. Most keresik a leány cinkostársait.

— **Mocsárból kiemelt ország.** Nagyszabású tervvel foglalkozik az olasz kormány: ki akarja emeltetni a pontini mocsarakból az ősi itáliai országok egyik leghatalmasabbikát, a volszkot. Egy német és olasz vállalkozókból álló konzorcium ajánlatot tett a kormánynak a pontini mocsarak lecsapolására, ami annál is kívánatosabb, mert az óriás kiterjedésű mocsarak melegágyai a Róma-vidéki maláriának, azonfelül pedig gazdaságilag hasznavehetetlenné tesznek egy akkora földterületet, amit amekkorra egy közepes magyar vármegye. A kormány minden módon támogatja a vállalkozást, amelynek élén von Donat német őrnagy áll. De a pontini mocsarak lecsapolása nemcsak gazdasági és egészségügyi szempontból jelentős. A fertő és víz eltakarodása után ismét napfényre kerül a volszok országa, amely Rómától délre, a latin hegyek és Terracina közt terült el. Nem kevesebb mint huszonhat város állott azon a helyen, amelyet most mocsárvíz takar. Ezek a városok megelőzték mintegy 2400 évvel bizonytalan el, de a víz alatt heverő romjaik bizonyára nagyleletőségű arkeológiai emlékeket tartalmaznak. Talán sikerül a kutatóknak oly adalékokra bukkanni, amelyek világot vetnek az ősi-itáliai hatalmas nemzetre, amely Coriolán révén őseremes a világtörténelemben.

— **Az apadó Duna.** Dacára annak, hogy tegnap ismét igen sok helyről érkezett felhőszakadásról hír, a Duna is, a Tisza és a mellékfolyók meg is apadnak már. A Duna a földmivélsügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint az egész vonalon apadóban van, csupán Mohács és Gombos között lépett ki a mederből, de hihetőleg holnap már ott is lepad. A Tisza is apad majd az egész szakaszon, csak Szolnok és Tittel között emelkedett a víz. Dacára a nagy áradásnak, ezuttal a Duna a Csepel-szigetre nem üntött ki. A fővárosnál tegnap óta 22 centimétert apadt a víz s mai magassága 395 cm. A többi vizálasok a következők: Passau 236, Linz 49, Stein 93, Bécs 38, Pozsony 286, Komárom 394, Paks 391, Baja 484, Mohács 485, Újvidék 386, Zimony 405, Pancsova 369, Bázias 362, Drenkova 307, Orsova 372 centiméter.

— **Nagyságos Krivány János urnak Aradon.** Ezzel a konvencionális udvarisággal van ékesítve az a képes levelező-lap, amelyet Krivány János sikkasztó ur számára hozott a posta. Valami németországi jó barát lehetett e képes levelező-lap feladója, akinek nincs tudomása arról, hogy Krivány ur huzamosabb idő óta magánzárkában mulat. A kártya képes fele svájci hegyvidéket ábrázol, valami rejtélyes felírással. Lehet, hogy talán azt akarja jelenteni: Auf den Bergen wohnt die Freiheit. De bármit jelentsen is, nem Krivány ur kapta kézhez, hanem a vizsgálóbíró.

— **Méregkeverő földesgazda.** Nagybeeskereki levelezőnek jelenti: Kuzén Péter német-cornyai jónóráú földesgazda felesége nem régen meghalt. Alij tumenték el az asszonyt, a faluban máris elterjedt a hír, hogy nem természetes halállal halt meg, hanem a férje emésztette el. Fokozta ezt a gyanút az a körülmény is, hogy az asszony már negyedik felesége volt Kuzénnek. Előbbi feleségei gyors egymásutánban haltak el, a nélkül, hogy hosszabb ideig betegkedtek volna. Közben a hír annyira terjedt, hogy a törvényszék megindította a vizsgálatot, exhumáltatta az asszonyt, amikor határozottan felfedezték benne a mérge nyomait. Kuzén erre leirtóztatták, a vizsgálat pedig jelenleg abban az irányban folyik, hogy nem haltak-e meg hasonló módon a többi asszonyok? Rájöttek Kuzén gyilkos működésének okára is, amely ugyanaz, ami a hőmezővársárhelyi esetnél volt. Kuzén biztosította az asszonyokat a cernyai és a zombolyai temetkezési egyesületeknél, azután felvette utánuk a jó magas összegeket. A tárgyalást a jövő héten tartják meg.

— **Segély — elvben.** A Szegegyház-téren szép és jól berendezett palotája van az Országos Kiseddóvó Egyesületnek. Ovónöket képeznek ki benne és óvodákat tartanak fen. Az egyesületnek sok kiadása, kevesebb a jövedelme s mivel hogy a közérdeket szolgálja, Budapest fő és székváros tanácsához bátorkodott fordulni azzal a kérrrel: álljon be az alapító tagok közé s fizesse le a taksát, ezzel is javulni fog a törekvő egyesület számadási mérlege. A főváros csak elvben szavazta meg a segélyt, vagyis áldást, elismerést szívesen ad — de pénzt nem, mert az nincsen. Már megint nincsen.

— **Milliomosok házassága.** Berlinből táviratozák, hogy Rothschild Ewein baróné, a londoni Rothschild-cég főnökének a leánya, jegyet váltott Behrens Olivérral. A vőlegény maga is sokszoros milliomos. Az atya a manchesteri Behrens-cég tulajdonosának a fia.

— **Időjárás.** Az országos meteorológiai intézet jelentése szerint 1899. évi július 14-én az időjárás a következő volt: Szórványosan ma is voltak zivatarok az országban. 1—5. mm. Selmechánván (ziva-

tarra), Drenkóván, Temesvárt, Aradon, Nagylakon (zivatarral), Szegeden (zivatarral), Egerben (zivatarral) és Nagyszébenben, továbbá 6 mm. Budapestben (zivatarral) Külön jelentés Mócsról: tegnap délután heves zivatar volt jégesővel, a kár nem jelentékeny. A hőmérséklet országsszerte elég magas.

— **Csőndélet Spanyolországban.** Megdöbentető a csönd Spanyolországban, a kedélyek pedig igen nyugodtak. Ma Barcelonában a város különböző pontjain csak négy petárda robbant fel. Kárt nem tett. A tettesek ismeretlenek. Egyébb baj nem történt Hispániában.

— **Akaratlan léghajókázás.** Bradford tanácsának két derék tagja vasárnap sajtósájos kalandot élt át. Branhall a mérnök és léghajós e két ural akart felszállni huszonnyolcezer köbláb nagyságú léghajóján. Be is ülték mind a hárman, de abban a pillanatban, amikor a léghajó egyet lebbent, Branhall a léghajós kipotyant a kosárból, s mire feltápázkodott, a két városi tanácsost már ragadta a magasba a léghajó. A két városi tanácsos — mi türes, tagadás — nem értett a léghajókázáshoz, de mint hideg angol, nem esett kétségbe. Tudták, hogy előbb-utóbb ki fognak kötni valahol és próbálgatták tehát a léghajózást, amint azt leírásokban olvasták.

— **Top!** — mondotta azonban hirtelen az egyik tanácsos — jó volna valami szíverősítő, nagyon magasan járunk már, didergek.

— **Biz az jó volna, de honnan vegyük az italt?**

A léghajó kaszában csak kell lenni valami szesznek. A holmik között rá is akadtak csakhamar egy üveg brandyra. Akkor már egészen jól érezték magukat és hol meghúzták a szellentyűt, hol vissza bocsátották, hol kidobtak valami terhet a kasból, hol nem dobtak ki semmit és e műveletek szerint vagy nagyot szűkött a léghajó, vagy nagyot zuhant, ez jó kis mulatság volt. Egyszer valami haterer láb magasságba is eljutott. Végre huszonhét mérföldnyire a kiindulás helyétől olyan közel jutottak a földhöz, hogy gondolhattak a kiszállásra. Egy szántóföldön kötöttek ki minden baj nélkül. Csak az a kis kellemetlenség esett meg velük, hogy a föld gazdája dühösködött egy kicsit. Hogy miért éppen az ő mezőjén kellett nekik leszállniuk az égből.

— **Segéd kerestetik.** Már tudniillik párbajsegéd. Charente délfanciaországi városában kardpárbajt vívott tegnapielőtt egy újságíró és egy magasrangú katonatiszt. Az újságíró úgy látszik nagyon hevesen hadakozott, mert a második összecsapásnál pengéje mélyen befuródott — az ellenfél egyik segédének lábába. A sebesült, aki különben vezérkari tiszt, menten összerogyott, úgy hogy a párbajt be kellett szüntetni. És a szerencsétlen katonatiszt most hiába keres segédet, senki sem akarja kockára tenni az élete biztonságát az ő becsületéért. Ami utóvégre is érthető dolog. Az egész dologban csak az a vigasztaló, hogy a sebesülés mégis csak a francia vezérkarban esett. Ott pedig a legtöbb ur megérdemli.

— **Üngylikos milliomos.** Bakuban, mint Pétervárról jelentik, nagy izgalmat keltett egy milliomosnak az üngylikosésága. A kisseé titokzatos esete a következő: Rulski, az általánosan ismert milliomos, akinek Bakuban nagy petróleum forrása volt. Nagyon sokat jövedelmezett neki a petróleum, a vagyona egyre nagyobb lett belőle. Egy napon a szomszédos Pi-ojew cég azt a kellemetlen fűtővezést tette, hogy meglehetősen sok petróleumot loptak el tőle. A titkos nyomozásnak az lett az eredménye, hogy a Rulski-cég főmegbízottja, valami Lunewsky nevű férfi, amikor neszét vette a dolognak, megszökött, de úgy őt, mint egy cinkostársát Varsó közelében elcsípték. De hasonlóképpen letartóztatták a milliomos is, akinek tíz milliónál is nagyobb volt a vagyona. Annnyira a lelkeére vette azután Rulski ezt a gyalázatot, hogy éppen, amikor tárgyalásra került volna az ügy, felakasztotta magát a cellájában, ahol a vizsgálati fogságot szenvedte.

— **Ballada.** Diskreditált műfaj, már csak a középiskolai irodalmi pályázatokon kísért, no meg az életben néha. Franciaországban, Lilleben, tegnap megessett egy ballada, amelynél sötétebbet, rejtelmesebbet még az önképzőkori pályázók semírnak. Noulze Joseph három hónappal ezelőtt elvesztette az első feleségét és most négy napja már újra megházasodott. Két napig élt együtt az új asszonyval, csendes egyetértésben, aztán kiballagott a temetőbe, a régi felesége sírjára és — főbe lötte magát. És a lillei paraszток persze azt beszélik, hogy az első asszony árnyéka jött fel érte a sírből, amivel aztán teljes is a ballada. De nehogy azért meg is írja valaki! Elég szomorú história így is.

— **Kenyér nélkül.** Friedländer Simon tizenkilenc éves kereskedősegéd az éjjel a Rudolf-rakparttól a Dunába ugrott. A közelben levő hajósok utána ezvektek és szerencsésen kimentették. A mentők félig eszméletlenül vitték a Rókus-kórházba. Azért kereste a halált, mert már régóta állás nélkül volt.

— **Dum-dum.** Az angol hadsereg legújabb puska lövegei kapták ezt a hangzatos nevet: dum-dum golyók. Igénytelen külsejű puska golyócskák, de annál mérgeesebb a magvuk! Szétrobbannak a sebesült testében és cafatokra tépik a húsát. Egyelőre csak Angolország őseri a titkukat, hát él is velük nyakra-főre. Londonból jelentik a Figaronak, hogy a Dél-Afrikába küldött katonákat csaknem kizárólag dum-dum golyókkal szerelték fel, hadd tépje a golyó a feketék testét!

Ezzel szemben hiába hirdetik az angol címerek, hogy: *Honny soít qui mal y pense!*

— **A munkások tüntetése.** Weltner Jakab, Baron Ede és Pelczér Agoston a budapesti munkások nevében bejelentették a főkapitányságnál, hogy július 16-ikán, vasárnap délután fél három órakor nagy tüntető körmenetet és népgyűlést tartanak. A tüntetők a Nemzeti Lovarda előtt gyülekeznek és menetbe sorakozva a Sándor-utcon, Múzeum-köruton, Kerepesi-utcon és Kenyérmező-utcon át az Ujvárs-terre vonulnak, ahol a gyűlés fogják megtartani. A gyűlés napirendje az általános és titkos választói jog és a munkástörvények lesz. A főkapitány a bejelentést tudomásul vette.

— **Katonazenék és cigánymuzsika a Hirmondóban.** A Telefon Hirmondó naponta délután fél 5 órától 7 óráig a katonazenekar hangversenyét, este 8 órától 11 óráig pedig felváltva egy katonazenekar és két cigánybanda játéka közötti halgatási szórakoztatására.

Petőfi emlékezete.

Budapest, július 14.

Petőfi Sándor halála felszázados évfordulójának megünneplésére nagyban folytak az előkészületek. A budapesti egyetemi kör Petőfi-ünnepet rendező bizottsága ma lelkes felhívást intézett a magyar ifjusághoz. A felhívás így hangzik:

A magyar ifjusághoz! Közleg a legnagyobb magyar költő, Petőfi Sándor hősi halálának felszázados évfordulója. Ezt a napot a magyar nemzet a nagy költő emlékéhez méltóan fogja megünnepleni, hogy ezzel is lerója adóját a szabadság mártírja iránt.

A „Talpra magyar” költőjének emléke örökké be van véve minden magyar ember szívébe; dalai felidézék a dicső harcok emléket, belőlük merítünk lelkesedést, reményt és bizodalmat a jövőbe.

Testvéreink! Petőfi Sándor a nemzeté, de minden tette, minden oleselkedete különösen hozzá forrott az ifjusághoz, melynek a válságos időkben buzdítója és lelkes vezére volt. Az ő lángszavai raziák fel a tepsedéséből az országot, lantjának zengése a szabadság szeretetét hirdette és lángoló hazaszeretettel terjesztette a népszabadság isteni jelszavát: szabadság, egyenlőség, testvériség.

Július 31-ikén van ötvenedik évfordulója a gyászos segesvári osztatának. Ilt hullott el sok más dicső magyarral együtt nemzetünk büszkesége, a szabadság lánglelkű dalosa: Petőfi Sándor. Porai ott nyugosznak a nagy közös sírban, amely főle elzárandokolnak a halas utódo, hogy kegyelettel áldozzanak a hősk emlékének. Ezen a napon ünnepleni fog minden magyar, ünnepleni fog az ifjuság is, amely mindig lelkesen őrizte nagyjainak emléket.

Ünnepeljétek meg ti is minél fényesebben a nagy költő emléket, rendezetek ünnepejéket s áldozatok a szabadság istenének.

A Petőfi-társaság nevében ma Bartha Miklós, Barlok Lajos és Endrődy Sándor fölkeresték Halmos János polgármestert és arra kérték: engedjen át a főváros valamely alkalmas telket a Petőfi-ház céljaira. Együttal meghívták a polgármestert a segesvári ünnepre.

A polgármester a meghívásra kijelentette, hogy a tanácsosok legnagyobb része szabadságon van ugyan, de azért oda fog törekedni, hogy a főváros minél méltóbban legyen képviselve a nemzet kegyeltes ünnepén. Megígérte, hogy ha csak teheti, ő maga személyesen lemegy Segesvárra. Lelkesedéssel fogadta a Petőfi-ház eszméjét kijelentve, hogy az ügy támogatása oly hazafias kötelesség, melyet egy hatóságának sem szabad elmulasztania. Ha a társaság a kérelmet konkrét alakban benyújtja, azon lesz, hogy azt sürgősen letárgyalják, csak arra kérte a deputációt, hogy ne ragaszkodjék egy előre meghatározott helyhez, mert az ily teleknek adományozása esetleg elháríthatlan akadályokba ütközne. Különösen kifogást emelt a lapokban szelöztetett ama terv ellen, hogy a Petőfi-ház a Petőfi-szobor mögötti téren építtessék föl, mely kicsiny is és egyébként is alkalmatlan a nevezett célra. Az erzbéttéri kioszokot sem engedheti át a főváros, egyrészt gazdasági okokból s másrészt a kiosz lebontását csakis a sétater megnagyobbításával lehetne megokolni. Ismételten hangsúlyozta a polgármester, hogy lelkesen támogatni fogja a Petőfi-társaság tervét minden fórum előtt, csak azt kéri, bízzák a telek megjelölését a fővárosra.

A társalgás során Bartha Miklós szóba hozta, hogy nem engedhetné-e át a főváros a Petőfi-ház céljaira a Sándor-utcai országház telket, amely két év múlva az új országház megnyitása után felszaba-

dul. A polgármestert ez az idea rokonszenvesen érintette és oda nyilatkozott:

— *Ezzel a kérdés legnehezebb része meg van oldva.*

Petőfi emlékének megünneplésével ma az öreg honvédek központi bizottsága is foglalkozott, báró Podmaniczky Frigyes elnöklése alatt. *Ilyés* Bálint indítványozta, hogy a központi bizottság Petőfi halálának 50 éves évfordulója alkalmából küldöttségileg képviseltesse magát a seregvári ünnepeken. A központi bizottság meg is választotta a küldöttséget, amelyet az ünnepre *Ilyés* Bálint fog vezetni. Elhatározták, hogy az ünnepies alkalomra két koszorút készítenek, az egyiket a szoborra, a másikat pedig a honvédek sírjára helyezik.

Pulszky Károly — öngyilkos.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, július 14.

Egy ember, a kit lángelméje és jellemgyöngesége a rendkívüli jelenségek közé sorozott, tegnapielőtt természetellenes módon vetett véget életének: *Pulszky Károly, az Országos Képtár volt igazgatója öngyilkos lett.*

Halála éppen olyan rendellenes, mint a milyen az élete volt. Erényei és hibái egyaránt abnormálisak voltak. Klasszikus pogánynak született a kereszténység tizenkilencedik századában. Belső életét a művészet szabályai intézték olyan korban, amely a büntető paragrafusoknak és a becsület-kodexnek hódol. Szépségre és élvezetre volt szomjas a lelke, a mikor a közhivatalnok becsületes pedantériáját kellett volna gyakorolnia.

Anakronizmus volt az élete, az ösztöne, a jelleme. Az ilyen embereknek tönkre kell menniök, mert nem gyökereznek abban a korban, amelyben születtek. Erkölcstelenné tette a művészet, amely természetes ellensége a morálnak.

Pentapolis maritima című műve alá, amely *Ancona* múkinecsei ismerteti bálmatolás alapszággal és briliáns ponnával, mint utolsó pseudonimot, ezt a nevet írta alá: *Odyseus*. Igen, ő volt az a bolyongó vándor, akit a művészet sokat hányatot *Odyssousszá* tett.

Most, hogy ő maga vetett véget életének, ne emlékezzünk meg becsületlőleg hibáiról. Hiszen ezek más korban erények voltak! Átlőtt homlokán ott ragyog a lángelmének dicsfénye majd még akkor is, amikor a napilapok törvényszéki rovatában már régen elveszett szomorú emléke az ő nagy hibáinak.

Haláláról a következő tudósítást kaptuk:

London, július 14.

Pulszky Károly, a budapesti Országos Képtár volt igazgatója, egy ide érkezett telegramm szerint egy Ausztráliából. Klondyke felé tartó hajón öngyilkos lett. Homlokán ide me magat és rög-tön szörnyen halt. Néhány levelet hagyott hátra és birtokában szeregyedő östveget találtak.

*Pulszky Károly, műtörténetirő, Pulszky Ferenc fia Londonban született 1853. november 9-én. Gyermekéveit 1866-ig Olaszországban töltötte, majd amikor emigráns atyjával hazájába visszatérhetett, középiskolai tanulmányait Budapesten végezte. 1871-ben orvosi pályára készült, de csakhamar a művészettörténet tanulmányozására tért át. Három évet töltött Lipcsében, ahol a bölcsészettörténeti oklevelet nyerte el. Amióta 1873-ban Budapestre visszatért, résztvett az összes hazai művészeti mozgalmakban, majd 1882-ben nőül vette Márkus Emiliát, a *Nemzeti Színház* nagytehetségű tagját. Ő rendezte a magyar történeti ötvös-műkiállítását, és a párisi világiállítás számára a magyar régiségi osztályt. Majd az *Országos Képtár* igazgatója lett. 1884-ig ő szerkesztette az *Archeologiai Értekezőt* és kitűnő szakmunkáival a külföldön is feltűnően tekintélyre tett szert. A politikával is foglalkozott és az országgyűlésnek 1884-től 1892-ig volt a tagja; előbb a szepes-szombati, utóbb pedig a tabi kerületet képviselte kormánypárti programmal.*

1896. február elején dült egyszerre romba a szerencsétlen ember minden dicsősége: egyszerre hirtre futamodott, hogy *Pulszky Károly* megőrült és a család február 5-én beszállította a lipótmézei tébolydába. De fölmerült a gyanu, hogy

Pulszky Károly a Szépművészeti Múzeum megalapítása és a műtárgyak vásárlása céljából rábízott negyedmillióval nem tud elszámolni és ekkor — még most is emlékezetesek ezek a szenzációs események! — a kultuszminisztérium feljelentése alapján Pulszky Károlyt február 11-én a lipótmézei tébolydában letartóztatták és az Alkotmány-utcaban levő fogházba szállították át.

(Apa és fia.)

Akkor még élt *Pulszky Ferenc*, és ezen a rettenetes februári napon e sorok írója fölkereste a a boldogtalan apát. Ott lakott a *Nemzeti Múzeum* földszintjén *Pulszky Ferenc*, a képtárak és Múzeumnak országos főfelügyelője, — ugyanazokban a termekben, ahol ő annyi időn keresztül mint fejedelmi vendéglátó, a külföld legfényesebb nevei előtt reprezentálta a magyar kultúrát.

Valami szfinkszerű nyugalommal nézett ki megtörtént dióbarna szemeivel az ablakon. Síváran álltak a disztelen fák a februári hidegben, a *Múzeum-park* utjai locs-pocsa veszték el és hullt az étkelen eső. Ott szemközt a magyar parlament, amelynek ő is volt tagja késő vénségeig, — ő meg a két fia, az *Agoston* és a *Károly* . . .

Mint egy szomorú király, nyújtotta jobbát a vendégnek, aki mélységes részvétét jött kifejezni *Pulszky Ferencnek* . . .

— Nagyon csunya az élet! — mondja a hatalmas aggastyán. — *Szegény Károly fiam!* A politikai szenvedély eragad, botrányhajtászová tesz és gyűlölvé! A politikai szenvedély oka, hogy ezt az ügyet félremagyarázták és undorítóvá tették.

Elhalkgatott és valami néma, sebzett fájdalommal kimerengett az ablakon.

— Miért gyűlölnék engem az emberek? Én soha senkinek sem ártottam, de mindenkivel jót iparkodtam tenni. Nem gondolja, — nem akarok elnézést, nem, — de *határozott rosszakarat, nyűlöllet, rágalmasz*, — ezt már még sem érdemeltük meg. Különbön ki fog derülni, hogy *semmi se hiányzik*. Itt, ezen a helyen ült az én szerencsétlen, szegény fiam, amikor utoljára beszélt velem. Részben azért se tudott elszámolni, mert sok kép még meg sem érkezett. Hiszen még a vizsgáló-bizottságba se tudtak embereket találni, akik műierők! Az öreg *Than* nagytehetségű és derék ember, de képekhez ebben az értelemben nem ért. *Székkely* se! Ebben az országban kevés ember van, aki méltányolni és megbecsülni tudja azt a műremekesportot, amely a *művészet fejlődésének a történetét* akarja bemutatni. Különbön most a millennium alatt össze fog jönni az a külföldi szakértőkből álló kongresszus, amelyet még a fiam, mint illetékes bírót, összehívott. *Lützow, Münz* — ott fekszik az asztalon a kötete. *Grinin* és mások majd megmondják, hogy mit ér az a gyűjtemény. *De nem hiányzik senkinek!*

Kiállyi göggel vetette vissza hatalmas fejét és zavarodottan szegyekezett, hogy meg csak védekeznie is kell az ilyesmi ellen.

— Lássá, az én fiam betegsége nem jött váratlanul. El voltunk mi arra készülve. Mikor megtudtam, hogy az orvosok konstatálták az örültséget, az első hírre az volt az első szavam: *Boldog ember az én Károly fiam, mert befejezte az ő nagy munkáját és meghalt*. Akkor még nem sejtettem, hogy ilyen rágalom támadhat!

És ekkor egy magas hivatalnokot nevezett meg az agg, minden harag nélkül, bizonyos naiv álmétkodásba vegyített undorral. *Elbucsuiztam*. Amikor az ablakok mellett elhaladtam, még egyszer felem intett, azután pedig valami szfinkszerű nyugalommal nézett tovább dióbarna szemeivel a februári esőbe.

Megelőzte a halálban fiát, aki már szintén halott. S én most mintha halkanám, hogy mint védi a halott apa halott fiát.

(Paralitikus!)

Pulszky Agoston, Pulszky Károly bátyja, február 14-ikén bejelentette az akkori miniszterelnöknek, hogy az öccse által netalán okozott kárt megtéríti. A boldogtalan ember három hónapi börtön után május 8-ikán szabadult ki.

Később végérvényesen mondták ki róla, hogy paralitikus és így végleg megszabadult a büntető igazságszolgáltatás kezéből.

(Bohémia.)

Az elcsigázott emberek apáthiájával türt *Pulszky Károly* mindent, a mi kiszabadulása után még a nyakába zudult. Az ítélet visszaadta szabadságát, de régi társaságáról le kellett mondania, mert büszke volt megkísérteni a visszajutást. Lassankint belecsokott egy új társaságba, amelyhez hálamaí ugyis

jobban vonzótták: bohéme lett a szó legszomorubb értelmében.

Estéről-estére ott látták a főváros mulatóhelyein, a kávéházi asztal mellett várta be a hajnalt és mindig csak a reggeli kávé után tért vissza a lakására, egy tizedrendű kis garniba a Csokonai- és Népszínház-utca sarkán.

Hiába volt minden kísérlet, *Pulszky Károly* teljesen megtörtött, lehetetlen volt feltámasztani benne a kihavadt energiát.

Csak néha, mikor élénkebb fordulatot vett a beszélgetés és egy-egy kérdés rövid időre felrázta apáthiájából, olyankor kigyult a szeme, megoldódott a nyelve és meglevénedett a régi *Pulszky Károly*. Magyarázott, gesztikulált, bizonyította az állításait a tudós föltétlen biztonságával és ilyenkor áhíthatosan hallgatta a társasága és a háta mögött félkört alkotak a pincérek.

De az energia mindig újra kialudt és estéről-estére törpült *Pulszky Károly*. A nyár végen már a chantage pincérek sem respektálták a szerencsétlent. És neki mindegy volt minden. Megható volt az igyekezet, amelylyel a kávéházban, az orfeumokban elkerülte régi ismerőseit!

Egyszer, körülbelül július derekán lehetett, egy átvirrasztott éjszaka után hazafelé ballagva kitért belőle a keserűség:

— Hogy mért nem számoltam? Mert nem értek hozzá! A képekhez értek, a számtanhoz nem! Ha elszámolást akartak, miért nem adtak mellém valakit, aki ért az ilyesmihez? Én tudtam a képek értékét és tudtam, hogy olcsón vásárolok, tudtam, hogy kétszerannyi pénzbe kerül a magyar államnak minden egyes kép, ha nem engem küldenek! Nézd, ezt a levelet ma kaptam! Itt van! Olvasd el! Nézd meg a nevet! A legelső angol műtörténeti kapacitás! A véleményemet kérdezi egy képről! Látod! Angliában jobban ismernek, mint itthon! Hanem persze, elejtettek az első kompromittáló hírre, mert megijedtek, mert tudták, hogy nem tették kötelességemmé az elszámolást! . . . Eh! Mindegy! Jó éjszakát!

És befordult a Népszínház-utca, és egy darabon gesztikulált még a sétatábjával, aztán elcsendesült, megált, és rágyújtott egy cigarettára.

Haladt a nyár évadja és a boldogtalan ember rohamosan süllyedt. Mind keserűbb, mind apatikusabb lett, meghasonlott önmagával, a világgal, mindenkivel, csak egyszer csillámlott még fel benne a régi energia, ősz elején, közvetlenül az elutazása előtt.

Hajnaltáj volt megint, mikor egyszer csak lecsapott öklével a *Newyork* kávéház marvány-asztalára és felkiáltott:

— *Fiuk! Ki jön velem Londonba műkereskedést nyitni? Mozlát átok még, mi lesz belőlem! Csak értek valamit a műtörténethez, pénzt odaadnunk szerzek könnyen, megérem még, hogy hozzam küld a magyar kormány képeket vásárolni!*

És ez volt az utolsó fellobbanása, néhány nap múlva már elutazott. Elvitte magával csodálatos tudását és egyetlen barátját, a reménységet. Fájdalom, almai nem teljesültek. Most már megszabadult mindenről, keserűségtől, fájdalomtól, de könnyet érdemel mindenkitől ez a nagyon, igen nagyon, fájdalmasan boldogtalan ember.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** Hegyi Aranka Budán.** A szinlap úgy jelezte, hogy fél tíze vége *A baba* négy fölvonásának, de a *Fővárosi Nyári Színház* előkelő és lelkes közönsége alaposan rácafol erre a terminusra. Hogy a szinlap megszerkesztőjét dezavualták, annak *Hegyi Aranka* páratlanul finom, utolérhetetlen alakítása volt az oka. Az ő *Lancelotja* meghódította már a fővárosi közönséget. Látta a publikum gyakran és a budai szinkörben ma este mégis kitétték a sokatmondó fekete táblát, amely azt jelezte, hogy minden jery eltek. Csodának ez, — a nyári színházakban raritásokat hajszol az ember — nem csoda. *Hegyi Aranka* művészete olyan, amelynek a finomsága és a tisztasága ellenállhatatlanul elbájol mindenkit. Minta a játéka, meg az éneke. Nem újság ez, csupán azért konstatáljuk, mert a közönség sorában tömérdek színész és színésznő láttunk, akik valamennyien — boosánat a leleplezésért — megváltották készpénzért a jegyeiket. A Budai Szinkör vendégművésznője nem volt se több, se kevesebb, mint a Népszínház illusztris primadonnája, a pesti *Hegyi Aranka*. Csupa finomság, csupa keresetlen baj, a művészete maga nemes tisztaságban volt a játéka és az éneke olyan minuciózus szépségekkel teli, olyan mély és meleg, hogy megcsokszorozza *Audran* muzsikáinak a szén-

éségét. Tapsvihar fogadta, amikor a színpadra lépett és fölzugott a taps valamennyi melodija után, minden énekszámat meg kellett ismételnie. És a fölvonások után a függönyfelhúzóknak annyi volt a dolga, mint még egyetlen-egyszer sem ebben a szezonban! Az első fölvonás után, akik bele nem fáradtak olvasásba, tizenhat kihívást számláltak, a többi fölvonás külső sikere nem maradt az első mögött. A lelkes közönséget tizenegyedfélórákor sem fásaszította ki a tüntetés és türelmesen bevárt a színház előtt, amíg Hegyi Aranka kijött a kocsihoz és hatalmas éljenzéssel bucsuzott a művésznőtől, holnapig. Az előadás egyébként jó volt. R. Réthy Laura ügyesen és sikerrel játszotta meg A baba nehez szerepét, Szakácsné elemében volt, Sziklai Szeréna kis szerepében érvényre juttatta tehetségét, Kreiner, Faragó és Fűrédí bőven gondoskodtak a derültségről.

Vendég szereplések. Ivánfi Jenő, a Nemzeti Színház kitűnő művésze, akit a Nemzeti Színház vezetősége a báró Rudics-féle ösztöndíjjal külföldi tanulmányra küldött, hazaérkezett és most vidéki vendég szereplésre indul. A jövő héten Békés-Gyulán fog vendég szerepelni, eljátszva Romeo-t a Bűnös és a IV. László főszerepeit. A békésgyulaiak nagy érdeklődéssel várják a művész vendég szereplését, aki a város szülőtte. — Zilahi Gyula, a Nemzeti Színház kitűnő Zsűlje, e hónap 16-ikán kezdi meg négy estére terjedő vendég szereplését Lérán, ahol a közönség nagy érdeklődéssel várja.

Katonák. Komáromban tegnap este előkelő közönség előtt hozták színre Thury Zoltán *Katonák* című drámáját. A közönség nagy tetszéssel fogadta a darabot s a szereplőket, főleg Keszler Edét, a Kisfaludy-színház tehetséges tagját, aki Udvardy szerepét játszotta, sokszor hívta a lámpák elé.

Az erkölcsös cenzor. Sok humorban bővelkedik az a betiltás, amely a badeni színházban történt. A városi színházban elő akarták adni Halbe *Ifjuság* című drámáját. A cenzor azonban óvatosságot emelt az erkölcstelen merénylet ellen. A megokolási közt érdekes az az óhaja, hogy a darabban előforduló lelkész a szerepét ne találja, hanem fekete kabátban járjon. Az igazgató természetesen helyt adott a tiltakozásnak és az *Ifjuság* helyett egy erkölcstől duzzadt darabot adott elő. Az a címe: *A hálókocsik ellenőre*. Így még sehol se mentették meg az erkölcsöket.

A Városi Igéti Szinkörben holnap, szombaton a Lili kerül színre Sziklai Kornél vendégfellépésével. Vasárnap délután megismétlik a *Böregő* operettet, amelyben Sziklai Kornél és Kildai Mariska vendég szerepelnek. Este a *Két ember tragédiája* kerül előadásra. Hennequin *A titkár* ur című bohózatát a jövő héten adják. Az igazgatóság elfogadta előadásra Derék Antalnak ujonnan átdolgozott *Dreyfus*, az *Ördögsgiget áldozata* című drámáját, mely a jövő hó elején kerül bemutatásra fényes kiállítással.

Színház Szombathelyen. Szombathely városa elhatározta, hogy új színházat építtet. A színház-építőbizottság a legközelebbi közgyűlésen terjeszti elő a színházra vonatkozó tervet és költségvetést. Az állandó színházat úgy tervezik, hogy 1200 személy férjen el benne.

FŐVÁROS.

(*) **Uj honpolgárok.** Grosser Hedvig nevelőnő, Theissenberger Károly uradalmi komornyik és Kerzsinik Jakab szatócs, ma délelőtt letették a magyar honpolgári esküt Halmos János polgármester kezébe.

(*) **Adókövetés.** A fővárosi adókövető-bizottságok holnap, 15-ikén, a következő helyrajzszámú III. osztályú kereset adójavaslatokat tárgyalják: a III. kerületben 836—901. számig; a IV. kerületben 583—657 számig; az V. kerületben az első bizottság 778—784. számig; a második bizottság 1316—1365. számig; a VI. kerületben az első bizottság 3906—3915 számig; a VII. kerületben a második bizottság 4574/75—4650. számig; a VIII. kerületben az első bizottság Rákóczy-téri vásárcsarnok (6081—6087 számig) 345—380. számú elárúsító helyek, és a 6088—6110 hrsz. házak; a IX. kerületben a központi vásárcsarnok (9329—42 hrsz.) T. U. V. W. Z. X. Y. betűvel kezdődők.

MŰVÉSZET.

□ **Művészet és nemzeti érzékenység.** Berlinből táviratozzák: A berlini művészeknek a párisi világkiállításra kiválasztandó képei felől sok mindenfélét rebesgettek. A kormányknak az a kívánsága, hogy olyan művek ne kerüljenek a kiállításra, amelyek sérthetnék a francia nemzet érzelmeit. Így Bismarck-képet sem küldenek Párisba. Ellenben II. Vilmos arcképét ki fogják állítani.

□ **Baudelaire szobra.** Párisban nyolc esztendővel ezelőtt egy bizottság alakult meg, amely gyűjtéssel akart akkora összeget beszerezni, amennyi elégséges, hogy Charles Baudelairenek emléket emeljen. A szobor, eme érthetetlen hosszú kénevelem

után, végre október hóban kerül leleplezésre. A gyűjtést bezárták, mert az összegyűlt tizenöt ezer frank elégséges a tervbe vett mellszobor elkészítéséhez. Rodin-t bízták meg, hogy Baudelaire képmását márványban örökítse meg. A szobrot a Luxembourg-kertben fogják felállítani, virágok, lombok közé, olyan környezetben, amilyen a *Fleurs du mal* szerzőjéét megilleti.

Művészek és a Nemzeti Szalon.

Budapest, július 14.

A *Budapesti Napló* július 6-iki számában *Több festő és szobrász* aláírással nyilatkozat jelent meg, amelyre most Hock János országgyűlési képviselő ur hosszabb helyreigazítást küldött nekünk. Ezt a helyreigazítást, mint Hock János ur egyéni felfogását, közreadjuk, ámbár kétségtelenül igen sűrűn esik egyoldalúságba.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A *Budapesti Napló* július 6-iki számában a művészeti rovatban egy névtelen támadás jelent meg ellenem, amely „művészi körből” eredőnek van megjelölve. Több festő és szobrászművész megvádolja a *Nemzeti Szalon* vezetőségét — s főleg engemet, — hogy ez a művészeti egyesület mai vezetőségével egyenesen „ellenesége a magyar képzőművészetnek”. Hivatkoznak az alapítók céljára, amely szerint az egyesületnek nincs más hivatása, mint „minden megengedett módon a művészeket és ezzel a művészetet pártolni”. E célt pedig — állítanak szerint — vesztélyeztettem én, aki a hátralekös tagsági díjakat bosszúból, — tehát nemtelen indítók okból — bírósági uton akarom a magyar művésztágot hátralekban lévő részén behatítani. Pedig a *Nemzeti Szalon* többsége velem együtt, — szerintük — csak azért buktatta meg a mult igazgatóságot, mivel tagsági díj-hátralekuk miatt a művészeket perelte s ezt én is elítéltem volna.

A mult igazgatóságot senki sem vádolta a tagsági díjak behajtásáért, — mert hiszen ez csak kötelessége minden egyesület vezetőségének — hanem velem együtt sokan kifogásoltuk, hogy az alapszabályokban megkövetelt háromszori felszólítás nélkül vonta perbe a hátralekös művészeket, nem csupán a tagsági díjért, hanem az alapítványi tőke lefizetéséért is, amely utóbbinak behajtására mindaddig, míg annak kamatait pontosan fizetik, a *Nemzeti Szalon* alapszabályszerű joga nincsen.

Mikor engem az egyesület alelnökévé választott, magánlevelben szólítottam fel több ízben oly hátralekös művésztágot urakat, akik belépésük napjától kezdve soha egy fillér tagsági díjat sem fizettek, s csak az egyesület előnyeit élvezték a nélkül, hogy 4—5 éven keresztül kötelességeiket teljesítették volna. Elmentem a méltányosság legszűz határáig, tetszésükre bízva adósainknak, hogy maguk határozzák meg, hogy minő időszakokban és minő részletekben óhajtják hátralekös tagsági díjaikat törleszteni. E felszólításomra az illető művész urak válaszoltak is s leveleik szerint önmaguk tűzték ki a határidőket s határozták meg a részleteket, amiket, sajnos, csak nagyon kevés kivétellel tartottak be.

Mint hogy egy egyesületnek, amelynek feuntartása főleg tagsági díjakra van alapítva, kötelessége a költségvetéséről tételeket biztosítani, a pénztáros előterjesztésére a választmány utasította a *Nemzeti Szalon* ügyészt, hogy amint minden egyesületnél szabály, úgy nálunk is a csőkönyvös tagdíj-nemfizetőket alapszabályszerűleg szőltsa fel a fizetésre s ahol erre sem reagálnak, az illetőket per utján szorítsa tagsági kötelezettségeik teljesítésére.

Ezt az utasítást, megjegyzem, nem is én, hanem a választmány adta az ügyész urnak egyhangu határozatával egy olyan ülésben, ahol gróf Andrássy Gyula elnökölt s ahol így az ülést nem is én vezettem.

Valóban nevétséges, hogy a *Nemzeti Szalon* mindenki által méltányolt, sőt még a nagyméltóságú kultuszminiszter ur által is a törvényhozásban nyilvánosan elismert művészeti nemes törekvéseivel szemben álló művészek egy része csak akkor buzdul fel, mikor a hátralekös tagsági díjak megtagadására jogcímet kell keresni.

Mind ezekből világos, hogy nem igaz, hogy a tagsági díjak beszedése a magyar képzőművészet ellen irányuló akciója egyesületünknek, mert hiszen a *Nemzeti Szalon*, amint azt már a nagy közönség is jól tudja, felbresztette a főváros érdeklődését s a vidék szunnyadó műszeretét és rövid fél év alatt teljesen a maga erejére támaszkodva, 23 ezer forintot juttatott magánosoknak eladott képekből a munkálkodó magyar művészeknek. A *Nemzeti Szalon* nem az az egyesület, amely személyes indokokból pártolja a befentéseket, mert hiszen kiállításai nyitva állnak minden igaz: tehetség számára, akit hivatottsága és talentuma, nem pedig a kottériák és a pajtaszkodások tesznek művészzé. Mi alapon mondják tehát az illető nyilatkozó urak azt a koholmányt, hogy ellensége a képzőművészetnek a *Nemzeti Szalon*? Nem a művészetnek, hanem a művészeti érdekszövetkezeteknek és az új talentumokat elnyomni akaró klikk-rendszernek lesz kérielhetetlen ellensége a Szalon mindaddig, míg a tagok többsége bizalmával ott nekem szerepet jutat.

Nem igaz továbbá, hogy jogos követeléseimkért én pereltem bosszúból, mert erre az ügyész urat a választmány utasította. Bosszút én nem ismerek, de helyesnek tartom, hogy az egyes let anyagi érdekeit jogos uton kötelességszerűleg megvédni.

Ime! Ezek azok a vádak, amiket távolléteimben — midőn művészeti tanulmányaim végezt időzőm a külföldön — a névtelenség felhasznál eleanam. Uta-

zásom közben olvastam e sorokat, de úgy érzem, hogy egy napig sem hagyhatom a íeltett nyilatkozatot válasz nélkül, mert nekem is érdekében áll, hogy megtudja a magyar közönség, „milyen férfura” bízták egyhangulag a Nemzeti Szalon vezetőségét. De akarom, hogy megtudják egyuttal azt is, kik támadják és minő indító okból a magyar művészek közül ezt az egyesületet és vezetőségét, amely önfeláldozó lelkesedéssel szolgálja minden orééből a magyar nemzet művészeti kulturáját és *Wlassics* miniszter urnak még itt a külföldön is elismert nemes művészeti akcióját!

Ennyit egyelőre! Majd ha tanulmányaim befejezése után visszatekrek, szívesen állok minden névtelen és neves támadó művész urnak felvilágosítására. Szívesen eszerélek eszmeiket, csak azt ne kívánják tőlem, hogy hátralekös tagsági díjaikat elengedjem. Erre csak a közgyűlés beleegyezésével, vagy az alapszabályoknak megváltoztatásával volna jogom.

Maradtam

Szerkesztő urnak hazaifas tisztelettel

Hock János.

Brest, július 10.

A Glanuse fedélzetén.

EGYESÜLETEK.

(A *Budapesti Orvosok Szövetsége*) ma délután dr. Adler Zsigmond kir. tanácsos elnökelete alatt közülést tartott, amelynek megnyitásakor az elnök kegyeletes részvétellel emlékezett meg *Mihálkovics* Gézárról. Indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy részvétét jegyzőkönyvbe írtatja, a ravatalra koszorút helyez, az örvegyhéz részvételtartat intéz s a temetésen képviselteti magát. Ezután dr. Halli Humér főltikár előterjesztette titkári jelentését. A közgyűlés elhatározta, hogy felterjesztést intéz a polgármesterhez az *elvetlések bejelentése* ügyében és hogy a *laikus* *massage* ügyét a belügyminiszter figyelmébe ajánlja megfelelő módosítás céljából. Továbbá elhatározta, hogy megkeresést intéz a polgármesterhez a *hímző-oltási bejelentés* miatt, mely sok felesleges terhet ró a gyakorló orvosra.

(A *gyermekvédő-kongresszus*) előkészítő bizottsága ma *György* Aladár elnökelete mellett ülést tartott. A folyó ügyek tárgyalása után a szeptember hó 13-án tartandó kongresszusi program megállapítására került a sor. A kongresszus igen látogatott lesz, amennyiben 400 beföldi és mintegy 1000 külföldi tag fog azon résztvenni. Ugyanakkor az iparcarnokban lesz a gyermekek védekezésére és ápolására alkalmas tárgyak kiállítása is. Az értekezlet elhatározta, hogy *Heedus* Sándorné utján felkeri a fővárost, hogy az idegen kongresszusi tagok részére rendezendő ünnepon a házigazda szerepét elvállalja. Az idegen kongresszusi tagok szórakoztatását előző mulatságok programjának összeállítására *Salomon* Ödönt kérték fel.

SPORT.

*. **Evezős verseny.** Sikerült *házi versenyt* rendezett ma délután a Császárfürdő előtti Dunaágban a *Magyar Athletikai Club* csónakjaja. A senior és junior négyes csónakból álló versenyek startja a Margitsziget felső csúcsa közelében, célpontja pedig a M. A. C. csónakháza előtt volt, úgy hogy a pálya hossza körülbelül 1400 métert tett ki. A programon elsőnek a *senior négyesek* versenye szerepelt. Három csapat indult ebben s elsőnek rendkívül érdekes küzdelem után *Raics* Lajos, dr. *Mantuano* Rezső, dr. *Szelei* Antal és *Korték* Ferenc evezősök hajója érkezett be dr. *Csupor* József kormányossal, de csak alig egy rövid hajóhosszal jött be másodiknak. Ez a szintén igen jó csapat, amelynek tagjai dr. *Porteleky* László, *Martin* István, *Sághi* Gyula és *Manno* Leonidas voltak della *Vedella* Mihály kormányossal. A harmadik csapatot akidens érte s így ez felhagyott a küzdelemmel. A *juniorok* versenyében szintén három csapat állott a starthoz. A finish itt is eléggé érdekes volt, de végül mégis könnyen két hajóhosszal győzött *Tóth* Béla, *Lednitzky* Jenő, *Krausz* István és dr. *Révy* László csapata, amelynek kormányosa *Raics* Lajos volt. A második helyet *Gaylhofer* István, *Mocsary* Rezső, *Nogall* Imre és *Tompay* Artur foglalták el dr. *Csupor* József kormányása mellett. A győzteseknek, akiket a közönség háromszoros hip, hip hurrah kiáltásokkal üdvözölt, *Martin* István igazgató helyettes adta át a művészeti kiviteli érmeket. A versenybírói tisztelet Gerenday Béla viselte. Verseny után vidám lakoma volt a *Császárfürdőben*.

*. **Lóverseny Siófokon.** A poetikusabb halamlu sportmaneknek holnap és holnapután van a legkedvesebb napjuk az egész turfesztenődben. Siófokra randulni és a hullámos Balatonban megfürdőzni, a legjobb panorámájú versenytér totalizátorján vesztelni el a pénzt, évek óta régi, kedves mulatsága a sportsmannek; hát még most, amikor olyan divátját járja a turfíkirándulás az urlovasok népszerű versenyhelyeire. A lóverseny maga is elég érdekes lesz a holnap kezdődő meetingen. Hat számból áll a program, három sík-, két gát- és egy akadályversenyből. Csupa alagi versenyek, ugyanazok a lovak, propozíciók és ugyanaz a hibája is a versenyeknek: az, hogy a valamire való lovak két-három versenyre is nevezve vannak, amik azó feldeket jelent. Annvit nem nehéz kite-

álni, hogy a Geist-istálló fog dominálni; *Gyémánt, Kékes, Remény, Pletyka II.* bizonyára nem hagyják el Siófokot nyereség nélkül. A nap típei különben a következők:

- I. Geist-istálló—*Esthajnal.*
- II. Geist-istálló—*Tarna.*
- III. Pletyka II.—*Consort.*
- IV. Heritiere—*Ohó.*
- V. Geist-istálló—*Mesébe való.*
- VI. Geist-istálló—*Apollónia.*

*. A beszélő újság a síófoki löversenyekről. A síófoki löversenyekről holnap (szombaton) és holnapután (vasárnap) a *Telefon Híromdó* már este 1/10 órakor részletes tudósítást fog felolvasni. A sport írást érdeklődő közönség tehát a *Híromdó* révén juthat leghamarabb pontos tudósításhoz.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlöttnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon tisztelt ismerőseim és barátaim, kik szeretett és felelhetlen nőm elhunytá alkalmából részvétükkel megítélték, fogadják ez uton hálás köszönetemet.
Blau Jakab,
Aréna-ut 46.

Testgyógyászati műintézet.

Tám- és járógépek, Hessing rendszerű műmellfűzők, műlábak, műtértek stb. kezesség mellett készítenek.
KELETI J., orvos sebészeti műszerek gyárában
Budapest, IV., Koronahírcap-utca 17.
Képes árjegyzék ingyen.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Bűnös lehellet.** A betegség baj ugy is, ha nem köli le az ágyhoz az embert, hanem csak kikergeti a házból az utcákra, a terekre s mindenhová, ahol csillag jóságokat hordott össze a munkás emberkéz.

Valami pokoli gyönyörűség vágya hajszolja ezeket a betegeket, örökös szomjúság gyöttri szomjukat csak a rosszság s a kegyetlenség tudja eloltani. Lopni, rabolni, ölni! Nem szubjektív rosszáságból, hanem beteges gyönyörhahajszatból, olyanból, mely velük jött a világra, mint ritka emberrel a tehetség. Bűnt leheltenek csak ugyan s a tudomány homo delinquensnek nevezi őket.

Javító intézetek okos pedagógusai pedig hiába próbálják megjavítani őket, betegségük erősebb minden pedagógiánál.

A pestvidéki törvényszék előtt bizonyított ma *Metzler Gusztáv* védő, hogy *Kozma Bálint*, ez a 18 éves lakatos-inas, tipikus alakja a homo delinquensnek, aki nem rossz, hanem beteg, nyomorult, a sorstól bűnök elkövetésére kizemelt ember. A javító intézetnek sokáig volt lakója s alig hogy kiszabadult onnan, eredendő bűnének újabb áldozatokat hozott. Addig lihegte bűnös lehelletét, míg a nálánál három esztendővel fiatalabb *Luncser Bélát* is megromtatta s rábírta arra, hogy egy váci órák üzletét rabolja ki. A gyerek rablók vakmerősége jóval nagyobb volt, mint az ügyességük s így történt, hogy tetten érték őket. Az ügyész lopás kísérlete miatt emelt vádat. A védő enyhe büntetést kért, mert hisz, ugymond, bizonyos vagyok benne, hogy ezt a tipust még sokszor viszont fogom látni a törvényszék sorompói előtt.

A törvényszék *Kozma Bálintra*, akiről a védő a homo delinquens külső, bonctani ismertető jeleit is leolvasta, kilenc hónapi, a bűnös lehelletől megmérgezett ifjabb legénykét pedig három hónapi fogházba ítélte.

§§ **Letartóztatott ügyvéd.** Nagy-Becskerekéről táviratozzák, hogy dr. *Frankl Miksa* módosi ügyvédet, akit a fővárosi rendőrség tegnap letartóztatott, ma Becskerekre kísérték. *Kuczkó Mihály* vizsgálóbíró azonnal vizsgálati fogságba helyezte. *Frankl* a letartóztatott határozatot megfellebbezte, a becskereki törvényszék azonban rögtönösen megtartott ülésén helybenhagyta a vizsgálóbíró határozatát.

§§ **A bélyegtolvajok.** A budapesti büntető törvényszék már meghozta vádhatározatát *Szeccsödy Kálmán* volt országgyűlési képviselő és nyolc társa ügyében, akik az államnyomdából kiselőjeztet bélyegekből mintegy negyvenezer forint árut elloptak. A törvényszék lopás miatt helyezte *Szeccsödy*-ket vád alá, eltérőleg az ügyészségi indítványtól, amely család miatt emelt ellenük vádat. Az ügyészség felfogása szerint ugyanis a bélyegyek értéktelenek voltak és *Szeccsödy*-ék az értékesítésükkel csalást követtek el; a törvényszék azonban annak a felfogásnak adott helyet, hogy amíg a bélyegyek nincsenek megsemmisítve, forgalomba hozhatók és értéket képviselnek; eltulajdonításuk tehát lopás.

A vádhatározat szerint *Szeccsödy Kálmán* vád alá helyezi a törvényszék a btk. 333., 334. §-ába ütköző lopás bűntette miatt. Ugyancsak e bűntett miatt ke-

rülnek vád alá *Szeccsödy Kálmán*, *Fáy Mihály* gazdálkodó és a vele együtt élő *Baranyai István* szül. *Zsarnay Emma* házwézetőné, *Pribicskó Rezső* kereskedősegéd, *Kaszrák András* téglagyári fűtő és *Kaszrák András* szül. *Lestyák Ágnes* téglagyári munkásné. És pedig *Kaszrák* mint tettes, *Szeccsödy, Fáy* és *Baranyai István* mint a btk. 69. §. 1. pontja szerint minősülő felbujtók, *Szeccsödy* és *Pribicskó* mint a btk. 69. §. 2. pontja szerint minősülő bűnrészesek. Vád alá helyezi még a törvényszék *Kuhinka Károly* joghallgatót a btk. 374. §-ába ütköző bűnpártolás miatt, *Kádár János* kereskedősegédet a btk. 370. §-ába ütköző orgazdaság miatt. Végül *Szeccsödy* még a btk. 394. §-ába ütköző közokirat-hamisítás miatt is vád alá helyezi a törvényszék és reá nézve a vizsgálati fogság fenntartását rendeli el.

§§ **A bányában.** *Rieger József* munkás, a *Schwarz-féle* ó-budai *Viktoria* gőztéglagyár agyag-ágyagot fuvarozott ki. Fölötte a tarna szélén *Pili József* csakánnyal fejtegette az agyagot. E közben egy hatalmas fagyos göröngy legurult és *Rieger*-nek lábára esett. *Rieger* két hónapig nyomta az ágyat sérülései következtében. *Pili*, amiért nem figyelmeztette a tárnában dolgozó *Rieger*-t a leguruló göröngyre, gondatlanságból okozott súlyos testi sérítés miatt helyezte vád alá a törvényszék. Ugyanez a sors érte *Maszacek* Sándor gyárvezetőt is, amiért a bontási és rakodási munkának egy időben való végzését megengedte. Ez ügyben ma tartott végtárgyalást a törvényszék. *Pili* nem jelent meg és ezért körözését rendelték el. *Maszacek*ek pedig, miután *Kisfalvi Albert* Rezső védő kimutatta ártatlanságát, a törvényszék felmentette.

§§ **A gyermeklincz.** Ma kísérték át a rendőrségtől az ügyészség fogházába *Wohlschein Ignác*-né és három leányát. *Julianát*, aki *Kőbányán* van férjnél, továbbá *Matildot* és *Malvint*. Tudvalevőleg azért indult meg ellenük bűnvádi eljárás, mert öcsüket *Wohlschein Juliánna* törvénytelen gyermekét, akinek az apja állítólag egy rendőrkapitány, egy ládában elzárva tartották és kínzották. A vizsgálat folyamán legutóbb olyan dolgok derültek ki, amelyek valószínűvé teszik, hogy a kis *Bélat* nemcsak rejtgetni akarták, hanem láb alól is eltenni. Az ügyészség ennek alapján *gyilkosság kísérlete* miatt emelt ellenük vádat és letartóztatásukat indítványozta. A családban most nem maradt otthon más, mint egy tizenkét esztendőös kis leány.

§§ **Fegyházból pereljításhoz.** Két évvel ezelőtt július 24-iken nagy csődület volt *Ujpesten* a *Berkovics-féle* korecsma udvarán, ahol a korosmárosnak *Amerikából* visszakérült fia, *Berkovics József* verte a szeretőjét, akit órájának ellopásával vádolt. A leány sikoltozására odavetődött *Mann József* nyomdász is két barátjával. *Berkovics* rájuk rivallt, hogy takarodjanak el. *Mann* feleletül kétszer nyakonütötte a rablóst embert, mire az állítlag egy téglával fejbe vágta bántalmazóját. Másnap *Mann* behalt a sebébe. A törvényszék *Berkovicsot* halált okozó súlyos testi sérítés miatt három évi fegyházra ítélte. *Berkovics* 1899. március 17. óta büntetését a galgócs-lipótvári fegyházban ül.

A jogerős ítélet után dr. *Monár Mór* ügyvéd *Berkovics* nevében újrafelvételi kérvényt adott be a törvényszékhez az alapon, hogy az elítélt a kérdéses alkalommal teljesen ittas volt, hogy kőborlást mániában szenvedett és végre, az elítélt *Mannt* a kövel nem is dobta meg, hanem *Mann* halálát az okozta, hogy egy ajtó ráesett. A törvényszék a kérelemnek helyt adott a felsorolt adatok alapján, meg azért is, mert a törvényszéki orvos-szakértők és az igazságügyi orvosi tanács véleménye szerint is az elítélt annak idején tetét beszámíthatatlan elmebeli állapotban követte el. A törvényszék tehát új főtárgyalást rendelt el ez ügyben augusztus 31-ikére.

TÁVIRATOK.

Bécs, július 14. A legutóbbi bécsi utcai tüntetések ügyében ma délután folytatták a bírósági tárgyalást; négy vádlottat 1—2 heti fogságra ítélték, kettőt felmentettek.

Ma délelőtt *Hietzingben* az ottani tűzoltóságnak egyik kocsija összeütközött a gőztramwayval. A tűzoltókocsiból tíz tűzoltó kiesett, egy súlyosan megsebesült.

Ferdinánd Bécsben.

Bécs, július 14. *Ferdinánd* bolgár fejedelem anyjával, nejeivel és két gyermekével e hónap második felében Bécsbe érkezik. A fejedelem csak rövid ideig marad Bécsben és aztán tovább utazik *Karlsbadba*. Ugyanabban az időben fog az egyiptomi kedive is Bécsben át *Karlsbadba* utazni.

Anglia Transvaal ellen.

London, július 14. A reggeli lapok kedveszözlennel nyilatkoznak a dél-afrikai köztársaság kormányának legutóbbi javaslatairól. A *Times* azt

mondja, hogy az a javaslat gony és csufság. A *Daily Telegraph* az értelmetlenségek és ellentmondások litániájának nevezi. A *Standard* homályosnak és zavarosnak, a *Chronicle* csodálatosan bonyolódottnak mondja a javaslatokat.

London, július 14. A *Standard and Diggers News* itteni szerkesztőségéhez *Johannesburgból* érkezett távirat azt mondja, hogy *Transvaal* kormánya a brit kormánytól szívesen hangru értesítést kapott, melyben meleg szavakkal hozzájárul a választójogra vonatkozó javaslatokhoz. Az értesítés egyidejűleg barátságos formában néhány jelentéktelen változtatást ajánl. A transvaali kormány ez értesítésre adott válaszában a felvetett eszméket köszönettel fogadta és kijelentette, hogy a tanács elő terjesztett reformtörvények tárgyalását a brit kormány tanácsa értelmében egyelőre elhalasztotta.

London, július 14. A Reuter-ügynökség egy megbízottja azt a kérdést intézte *Chamberlain*-hez, hogy igaz-e a „*Standard and Digger News*”-nak *Johannesburgi* távirata. *Chamberlain* kijelentette, hogy a táviratban elejétől végig nincsen egy igaz szó sem.

Rehabilitált basa.

Konstantinápoly, július 14. *Mamduh* basa belügyminiszter, akit állásától megfosztottak, ismét kegyelmet kapott. Az Oszman-rend nagyszalagját a gyémántokkal együtt adományozták neki.

A délamerikai államszövetség.

Buenos-Ayres, július 14. A délamerikai államok sokszor emlegetett szövetsége a megvalósuláshoz közeledik. Az első lépést *Rocca* argentinai köztársasági elnök tette meg, aki e célból legközelebb *Montevideo*-ba utazik. Utazásának hivatalosan bejelentett célja az, hogy szövetséget kössön *Uruguay* köztársasággal, amely szövetséget kiterjesztenék az összes délamerikai államokra.

Rocca elnököt az észak-amerikai köztársaság terjeszkedő politikája birta erre a lépésre. Ki fogja fejteni, hogy mennyire veszélyeztetni ez a terjeszkedés a dél-amerikai államok nemzeti és gazdasági érdekeit. Egyetlen mód a védekezésre a szövetezés és ennek megvalósulása után a szárazföldi haderő leszállítása és a tengeri haderő fejlesztése.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, július 14. A gróf *Waldstein* sorsjegyek mai húzásánál a 20,000 forintos (pengőpénz) főnyeremény 54,997. számra, a 2000 forintos nyeremény 11,978. számra és a harmadik nyeremény 1000 forinttal az 54,427. számra esett. — Az 1881. évi 3%-os szerb nyereménykölcsön mai húzásánál a 90,000 frank főnyereményt 3783. sor. 19. sz., a második nyereményt 10,000 frankkal a 741. sor. 27. sz. és a harmadik nyereményt 3500 frankkal 5196. sor. 47. sz. sorsjegy nyerte.

Lemberg, július 14. A *Galiciai Takarékpénztár Részvénytársaság* mai rendkívüli közgyűlésén szóba hozták az intézetnél előfordult szabálytalanságokat. A közgyűlés végén *Malecki* tanár, az urakháza tagja azt indítványozta, hogy a felügyelő-bizottságnak csak akkor adják meg a felmentést, ha majd a törvényszék meghozza ítéletét *Zima* ellen, akiről már mindenki tudja, hogy család, de tavaly decembarban általános volt íranta a bizalom s egyedül őt tüntette ki az uralkodó a társaság vezetői közül.

A közgyűlés 28 szóval 11 ellenében elvetette ezt az indítványt, aztán a tanácskozás folytatását holnapja halasztotta.

Berlin, július 14. (*Gabonapiac.*) Gyöngye forgalom mellett később az irányzat elbágyadt az Amerikából jelentett árhanvatlásra. Buza és rozs 1/4—1/5 márkával csökkent. Zab változatlan. Az idő tikkasztó.

London, július 14. (*Gabonapiac.*) Az irányzat általában csöndes, árak változatlanok. Városi liszt 23—28 sh., repecola 22 sh., tengeri 19 sh. (eladók.) Behozatal buza 40,000, árpa 8000, zab 80,000 q. Az idő szép és meleg.

Berlin, július 14. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyezszázalékos magyar aranyjárdék 237.—. Magyar koronajárdék 147.90. Osztrák hitelrészvény —.—. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 33.75. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.15. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, július 14. Árfolyamok júliusra. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 237.30. Osztrák-magyar államvasut 147.70. Déli vasut 33.60. Osztrák arany —.—. Olasz járdék —.—. Laura-kohó —.—. Harpeni —.—. Discont —.—. Alpési —.—. Bécs bankgyesület —.—.

New York, július 14. *Liszt* helyben 2.85. Buza júliusra 78.—, szeptemberre 78.1/2, decemberre 80.—. Tengeri júniusra 39.9/8.

Chicago, július 14. Buza júliusra 71.3/4. Tengeri júniusra 34.1/2.

KÜLÖNFÉLÉK.

Magam vagyok ismét ...

Magam vagyok ismét; elhagyott az álom;
Senkim sincsen, senkim e rideg világon.
Ugy vagyok, mint őszszel a virágtalan fa,
Mely utszélén búsl levelit hullatva.

Az én lelkem is már kopár, virágtalan,
Mint öreg emberé, kinek csak multja van.
Lehajtom fejem, mint szomorufűz ágá,
Siratlak, álmaim eltűnt menyországá!

Mért is nem maradtam férfikorban gyermek,
Hivén délibábos vágnak, érzelmenek;
Mért is nyílt meg lelkem gyilkos igazságnak,
Virágot hervasztó düzis napsgárna!

Tündökölne szívem tüzis égboltjára
Szelid holdfény nyájas, reszkető világa,
Járna hozzám éjjel, búvós csöndességben,
Tündérek csapata halkan, észrevétlenül.

Jönne el egy szőke kis lány alakjába'
Ábrándos lelkemnek Tündér-Honkaja!
Szereltem csillaga tengerkérek szemében,
Olvadózó dallam zengő beszédében.

S maradna mellettem örökre, a sírig,
Mignem fáradt szemem álomra csukódik,
Ringató karjában mulnék el csöndesen,
Mint haldokló lepke a rózsalevelel ...

Bán Aladár.

A havasok királya.

— Janku Avram. —

Egy kis közlemény szolt a minap ebben a rovatban Janku Avram, a hírbéd oláhról két furulya révén, amely egykor az övé volt. Ez alkalomból az Arad és Vidékében visszaemlékezések jelentek meg élő tanuk elbeszélése, följegyzése nyomán. Az egyik cikkez az *Aknai K. Gyula*, aki Szegedről a következőket írja:

Ki volt Janku, hogyan élt és milyen nyomorban pusztult el, erről különböző följegyzéseket lehet olvasni román íróktól. Ezek azonban óvatosan kerülnek az egykor híres néprövid tragédiája utolsó jelenetének leírását.

Azt hiszem, a történelomnek teszek némi szolgálatot, ha leplezetlenül írom meg, úgy, amint azt több ma is élő tanu nekem elmondotta és följegyezte. A szomorú emlékü és gyászos napok után Janku Avram, mint a XII. légió prefekta, Bécsbe ment, hogy a neki és román testvéreinek ígért kiváltságok megadását az udvarnál megsürgesse, ahol oly szívvelyesen fogadták, hogy még huszonnégy óráig sem volt szabad a császárvárosban tartózkodnia, ha csak nem akarta, hogy onnét egykori szövetségesei kiebordulják.

Ismeretes a károly-fehérvári várban történt elzáratása is, ahonnan már csak testben és lélekben

megettörve szabadult ki. Jankut is utólréte tehát végzete: megőrült és világos pillanataiban keservesen panaszkodott a német barátságára.

Ma is él még a körösbányai és a brádi nép ajkán Janku mondása:

— *Nu crede la neamtu, Deu lui, ca ma omorit si pe mine. (Ne higgy a németnek, az Istenét, mert engem is megölt.)*

Eder Gyula volt körösbányai allárásbíró jegyzői föl Jankuról, hogy sokszor elűnt a hegyek között. Azt sem tudták, merre van és már elveszetteknek hittek a hírbéd néprövid, míg végre mégis csak előkerült rongyosan, elcsigázva s ha akkor éppen azok szanták meg, akiknek *apjukat, anyjukat ölték meg vad marialóc hordái*, most elfogadott élt, italt, ruhát tőlük — de csak magyar embertől. *A romántól semmit sem, mert az: credea la neamtu. (A németnek hisz!)*

Szemanuk, ma is élő román emberek, beszélnek egymás közt, hogyha Jankut a rablót kincsek fölül kerdezték, azt felelte:

— *Am, da nu ve dau, ca dati la neamtu. (Van, de nem adom nektek, mert a németeknek adjátok!)* Aki a történelmi igazságot akarja tudni, kerdesze meg a még ma is élő Ribiczev Brády, Eder, Várady és Rus családok tagjait, akik leplezetlenül tudják elbeszéli Janku halálának igazi részleteit.

Vegnappai közeledtével Janku neki adta magát a pálinkaivásnak. In elligenciáját teljesen elvesztette. Sokszor majnem meztelen testtel járt Brád, de leginkább Körösbánya utcáin. Szégyene volt már a román népek is. Ha ruhát adtak reá, csak addig tartott, míg a pálinkásboltba mehetett, ahol egy kupa pálinkáért eladta. Az ivás a hatalmas néprövid végleg megettörte és Jankut nem hárságyon, vagy bár zsupszalman, hanem *Körösbánya egyik fűtőjében, egy árok szélén találtak meghalva*. Az árokszélről testét bevitték egy Líber nevezetű pék házába és nagy pompával eltemették a cebei templom mellé az évszázados tölgyfa alá, amely alól egykor utra keltek a Hóra és Klossa hordái.

Ezzel kapcsolatosan aradi forrásból a következő kiegészítéseket fűzik a *havasok királyának* történetéhez:

Janku csakugyan üres kézzel jött vissza Bécsből. Azt beszéltek — és későbbtelően van benne valami igaz is. — hogy Janku *erdélyi fejedelem* akart lenni. Ezt nem kapta meg és ezért nem fogadta el az érdemrendet és a pénzajándékot sem, amelyet fölajánlottak neki ...

... Az igaz, hogy Janku ezután haragudott az osztrákokra. De hogy a „*Nu crede la neamtu*” mondás tőle származnék-e, az nem bizonyos. 1861-ben az uralkodó Gáinán volt, (ezt az időt ma is jelzi egy emlékkő a gainai hegytetőn) akkor sokan Janku lelkére beszéltek, hogy kövesse meg az uralkodót, de a „*havasok királya*” erre nem volt hajlandó. Az időben a hatóságok üldözöttségétől is kellett tartani, s úgy beszéltek, hogy ez időtől kezdve kezdte szimulálni a csöndes grüisét — egész haláláig.

A szabadságharc dolgokról Janku soha so beszélt. Ha valaki ráterelte a beszédet, hallgatott. Csak azt mutogatta néha, hogy mint szignálta ő a Janku név betűiből összetett jelel a rendeleteit. Ha az előkelőbb oláhok megvendégelték, fölruháztak, pénzzel ellátták, megjut csak elűnt, s züllötten, rongyosan tért vissza. Azt Körösbányán sokan mondták, amint masutt is meginták, hogy Janku maga

nem volt kegyetlenkedő ember, csak az ő neve alatt követték el a vérlázító pusztításokat. Társai: Akt szentye meg Buttyán Juon, akik Hatvani zredes Gurahonc mellett egy utszéli fara akasztatott, meg mások.

Janku nem az utszélén, hanem a kocsiszinben halt meg. Mikor ezt meghallották, Borla Zsigmond, Zaránd megye volt alispánja, később országgyűlési képviselő, az átéllenben azt megyeházáról négy rabot küldött át, akik kis kéziköveivel vitték át Janku holttestét. A megyeházáról a régi Bilint (most Ulein-féle) házába vitték a holttestet, ott díszesen fölruvatalozták, bársonyba öltöztették, bírtumot tettek a fejére s másnap huszonegy pap temette el a cebei templom sarkertjében.

Jankunak, amint ismeretes, nem volt családja. A rokonaival nem érintkezett. *Nővére ma is él*, Körösbányán egyszerű parasztszöny.

— **Ki jökor kel ...** Faure híres volt a koránkeleséről, de még nagyobb eredményt ért el ebben a tekintetben Thiers. Erre fűzve mesél el egy francia lap egy kis történetét abból az időből, amikor Thiers Lajos Fülöpnek minisztere volt. Egy alkalommal találkozott vele egy champagnei képviselő és kihallgatást kért tőle.

— **Jöjjön holnap pontban öt óraker — felelt** barátságosan Thiers — **nagy örömmel fogom fogadni.**

A meghatározott időben megjelent a képviselő.

— **Itthon van a miniszter ur? — kérdi a portástól.**

— **Thiers ur a királynál van ebéden.**

— **Pedig ide rendelt, de persze ebéd a királynál. Különbön itt van a névjegyem.**

Néhány nappal később újra találkozott Thiersrel a képviselő.

— **Hisz ön nem jött el? — mondá a miniszter** kissé nehezelve.

— **Ott voltam — felelt a képviselő, — de a miniszter ur nem volt otthon.**

— **Hogyan, nem voltam otthon. Ez különös. Nos, tudja mit, jöjjön holnap. Pontban öt óraker. Várni fogom.**

Másnap nagy pontossággal megjelent a képviselő a miniszternél.

— **A miniszter ur a királynál ebédel, mondotta a portás.**

A képviselő dühösen elrohant. Meg volt győződve, hogy a miniszter bolonddá tartja. Egy hónappal később nagyobb társaságban ismét találkoztak. A képviselő hidegen köszönt, a miniszter pedig meglepetve nézett a képviselőre, aki már kétszer kért tőle kihallgatást, de egyszer sem jött el.

— **Szabad tudnom képviselő ur, hogy mit csinál a kihallgatásokkal, amelyeket tőlem kér.**

— **Ellenkezőleg, miniszter ur, én szeretném tudni, mit csinál azokkal a kihallgatásokkal, amelyeket nekem ad. Két izben pontosan öt óraker eljött**

REGÉNY.

A más büne.

(23) — Amerikai detektívregény. —

Írta: JULIAN HAWTHORNE.

Egészen más világnak, más kornak tetszett ez ahhoz a napos nyugalomhoz képest, amely néhány perccel ezelőtt itt honolt. Vad, forrongó, tomboló káosz nyelt el mindent. Nem lehetett semmit sem látni, semmit sem hallani, semmit sem tenni. Csak borzasztó ingadozásokat lehetett érezni, elmerüléseket, mennydörgő csapásokat és lökéseket. Csak ebből lehetett tudni, hogy a hajó még a vizen uszik, hogy hová, milyen sors felé — azt senki meg nem mondhatta.

Eleinte mintha csak laposra nyomta volna össze a szél a tengert, ámbar nagy víztömegek szakadtak fel belőle s vetődtek szerte a magasba. Majd hullámok alakultak, némelyek szélesen és alacsonyan gurultak tova, mások a magasba emelkedtek, mint gigászi alakok. Egyik ezek közül, a sötétségben tova rohant, végig öntötte a hajó farát, átrohant a fedélzeten a hajó orráig, magával rántotta a kéményt, az utolsó árbocot és mindazt, ami az utjában volt. Aztán az első épületet érte a hullám s egy csapással, mint ahogyan a villám egy várágyut összeroncsol, szétzúzta a tölgypalánkot s visszahatagot öntött be a nyíláson. Bent mindent elnyelt és darabokra zúzott a víz és több holttestet sodort elő és vetett belé az orkán vad zajgásába.

Ugy tetszett, hogy ebből a csapásból nem tér már magához a hajó. De mégis feltápáskodott s a víztömeg zugva tört hátra, összezúzva közfalakat, előntve kajutot, szalont. Ötvennél több embert ölt meg az a vízrohám és akik túl-

élték őket, biztosan hitték, hogy néhány percre választja el csak őket végüktől.

De ilyen nagy katasztrófa nem következett több aztán. A hajó tova sietett, közben úgy volt, mintha irányát veszítene el, aztán mégis csak engedelmesskedett a kormányának és bizonyos idő múlva — senki meg nem mondhatta milyen sokára — az orkán gyöngülni kezdett és még vagy két, vagy három nehéz lélekzés után egészen elhalt. A homály foszladozni kezdett és éppen a hajó felett látható lett az ég, félig elborítva zavaros felhőktől.

Benne volt már a hajó a tornado kellős közepében, de most olyan meglepő és bolond tótágot pattantak fel újra a hullámok, hogy fejtetőre állott minden és a hajó úgy ingadozott és úgy hánnya-vetette magát, mint a megvadult bika.

A hajó és a vihar harcában ez a pillanat talán még veszedelmesebb volt, mint az előbbi, de nem tartott sokáig. Újra bezárult a tintafekete felhő, újra felhangzott az őrjöngő szélnek a tombolása éppen az ellenkező irányból és újra borzalmas sietséggel vágatott az árboctalan hajóroncs előre, mintha valami természetfölött való erő hajtana.

Arboc nélkül és a betódult víztől megterhelve nyugodtabban mozgott. A rémület már nem feszítette az idegeket, s az emberek úgy érezték, hogy a leggonoszabbján tul vannak már, még ha maga a halál következik is ezután! Senki sem tudta ebben a pillanatban, hogy ki halt meg. Mindenki bele kapaszkodott a legközelebbi szilárd tárgyba és várta a homályban azt, aminek jönnie kellett. Minden tüzet, lángot kioltottak s a légénység az utolsó szál emberig ott volt a kormánynál s kétségbeesett egyenlőtlen harcot vívott, hogy a hajót a szél iránt megtartsa. Némelyeknek megkönnyebbülésnek tetszett, ha elsüllyedne a hajó, az azonban repült előre, hogy a halál elől megmeneküljön.

Az egyik utas, aki a kajútjében imádkozott, Janku aránygó kacsájában tört ki és

felrohant a fedélzetre. Az orkán megragadta, előre vetette oda élte a főárbóc tönkje és az egyik vasmacska közé, amely valamiképpen odasodródott. A szél ráborította fejére a kabátját, majd foszlányokra szaggatta egy pillanat alatt, úgy, hogy a következő pillanatban egészen a csipőjéig meztelen lett az ember, azután csavarta, lökdöste és felfordította az orkán, míg alaktalan, véres tömeg nem lett belőle. Végre egy hirtelen roham elkapta a vasmacskát s azt a vérző testet átvette a hajó párkányán.

Talán egy órával később, jóval azután, hogy a legállhatatosabbak is átengedték már magukat a kétségbeesésnek, valami óriási hullám kapta fel a hajót s nőtt alatta és feltörekedett, mintha csak a felhőkbe akarta volna vetni a hajót. Aztán gyors, tomboló erőfeszítéssel előre dobtá és a gerine alatt elsiklott. A nagy hajó repült a lökékre és borzalmas reeségés közepette most már nem a tengerbe zuhant vissza, hanem szilárd talajra került. Utjának vége lett, végre kikötőben volt. Vaszordáit az esés összezúzta, de teste még összetartott, és minden mozgása megszűnt. A szél még egyre tombolt és a tenger dühöngött, mennydörgött, de több hullám nem érte a hajót, úgy látszott, kikerült a tenger birodalmából! Hogy hová került a hajó, azt senki se tudta kitalálni.

Kis idő múlva a kormány, aki utolsóinak maradt meg a kormánykerék mellett, végig kusztotta a fedélzeten, miután biztosítékul kötelet csavart a derekára és az időt kémlelte.

Eleinte semmiképpen sem tájékozódhatott, s a szél ereje csaknem megfojtotta. Visszament és várt. Kevéssel azután úgy tetszett neki, hogy az orkán dühöngése szűnőben van s a sötétség már nem olyan sűrű. Végre újból nekimerészkedett. A szél mindinkább alább hagyott. A változás nem volt olyan hirtelen, mint akkor, amikor átestek az orkán közepén és a vihar újult dühöngéssel tört ki többször.

(Folytatása következik.)

tem és a portás mind a kétszer azt mondta, hogy a miniszter ur a királynál ebédel.

— A királynál! Reggel öt órákor? Hisz ez képzelenség.

— Már látom miniszter ur, hogy tévedés van a dologban. Én reggeli öt óra helyett délután öt ókor kerestem föl, amit annál jobban sajnállok, mert a hely, amelyet barátom számára kért, akartam, már be van töltve.

A champagne-i képviselő sohasem kelt föl tíz óra előtt.

† **Ezer font egy estére.** Paderewski a minapán felhívást kapott Londonból. Bizonyosan távirati volt a felhívás, mert Astor küldte neki, a milliomos, aki nem sajnálja a költséget. A táviratban pedig felszólította a művészt, hogy működjen közre két estéjén. Paderewski el is ment Londonba, a genfi tó mellől utazott, felbeszakítván mézesbeteit. Tekintve ezt a körülményt talán nem is volt sok az ezer font, amelyet egy-egy estére kapott. Szép kis összeget keresett hát meg Paderewski két nap alatt, valami huszonnégyezer forintot. Hanem azért nem ő az egyetlen, akinek ilyen szép a keresete. Patti Adelina is ezer fontot kér egy estére, ha előkelő társaságba hívják énekelné. És ezt annyira tudják róla, hogy a meghívó mellé mindjárt oda is csatolják az ezer fontot.

† **Kék rózsá.** Ami eddig legfőbb csak mesterséges színezés révén lehetett, az most, úgy állítják komolyan, megvan a természetben is. Kék rózsá. Az a hír érkezik, hogy Szerbia egynemely részén egészen vadon terem a kék rózsá. Chwoika északi kertész kapott egyszer egyik szerb ismerősétől ilyen rózsát s rögtön elhatározta, hogy ezt a sajátos virágfajtát nálunk is meghonosítja. Egyelőre azzal kísérletezik, vajon a mi televényföldünkben is kihajt-e a tő, vagy csak iszapos talajban-e? A szerb rózsá igen kemény virág, szerkezete szilárd, szirmai dus levűek és sötétzöldek, de ha napfény felé tartja őket az ember, kéken szürkék át a világosságot. A rozsató fiatal fajtából piros színű tüvések állnak ki, de ezek utóbb lehullanak. Szóval kellemes rózsá, nincs tövise.

† **Zeneszerzők életkora.** Némelyik embernek a mestersége korai halálát szokta okozni. A muzikusokra, illetve a zeneszerzőkre ez nem áll. Legalább a hírnevesebb muzikusok életkorából le lehet vonni ezt a konzekvenciát. Meg lehetne hosszú életűek lettek ők a legtöbben, átlag hatvanhat évsek lettek. Hatvan és hetven esztendő között meghalt: Bach, Berlioz, Brahms, Bülow és Rubinstein. Hetven esztendőnél nagyobb kort ért el: Gluck, Gounod, Händel, Haydn, Liszt, Meyerbeer, Rossini, Spontini és Wagner. Nyolcvan esztendőnél öregebb lett: Cherubini, Cramer, Lachner, Palestrina, Rameau, Schulz és Taubert. Sőt Aufer elérte a nyolcvan esztendőskort is.

KÖZGAZDASÁG.

Az aldunai hajózás.

Budapest, július 14.

A kereskedelmi miniszter a király felhatalmazása alapján az eddig fennállott aldunai Vaskapucsbizottság helyettesét feloszlattatva, az aldunai hajózási ügyek kezelésére az aldunai hajózási hatóságot szervezte, amely a kötelező állami kalauz-szolgálat és a hajózási díjszabással egyidejűleg az évi szeptember elsején lép életbe. Az aldunai hajózási hatóság vezetésével radnai Walland Ernő miniszteri tanácsost bízta meg a miniszter; kinevezte továbbá a hatósághoz: Gruber Jenő kir. főmérnököt a műszaki osztály vezetőjévé, Koch Mihály és Brunzwick Gyula kir. mérnököt szakaszmérnökökké, Tompa Karoly kir. mérnököt hajózási felügyelővé s a hajózási osztály vezetőjévé, Netter Matyas hajóskapitányt kalauzfőnökévé, Jamisch Ferencet irodatisztáé, végül Furmann Rezső számtanácsost megbízta a hatóság számvevőségi teendőivel.

A miniszter az elrendelt intézkedésekről rendeltetileg értesítette az összes hajózási vállalatokat, megküldve nekik a kalauz-szolgálat, a hajózási rendtartás és az aldunai hajózási hatóság szervezetének szabályzatait, valamint a moldova-turmszeverini Duna-szakaszon életbe léptetett hajózási díjszabást.

(A hajózási hatóság szervezete.)

A szervezett hatóság lobogója a szabályzat szerint hosszukása háromszögű — vörös, fehér és zöld felkockából álló sávvai szelvényezett fehér mező, közepén a magyar korona országainak egyesített címerevel.

A hatóság közgeinek szolgálati jelvénye a bal felső karon hordott, a lobogóval hasonló összeté-

telű és díszítésű karszalag. A hatóság székhelye Orsovó és hivatalos nyelve a magyar. A szabályzat 5. §-a megszabja a hatóság feladatát, amely az Alduna zuhatos szakaszán a hajózási rend felügyeletére, a hajókalauz-szolgálat ellátására, a hajóut fenntartására, a hajó-díjszedéssel járó teendőkre, végül a Vaskapu csatornában alkalmazott mesterséges hajóvontatás kezelésére terjed.

Az Alduna zuhatos szakaszán közlekedő hajók és rakományaik után a fennálló díjszabás szerint fizetendő díjakat a hajózási hatóság szabja ki s ő gondoskodik annak beszedéséről. A díj kiszabására vonatkozó esetleges felszólalásokat a hajózási hatósághoz intézendők, melyek felszólalásokat azonnal elintézi s az eredményről a felszólalót értesíti. Ha a felszólaló a hajózási hatóság elintézésében meg nem nyugszik, joga van 8 napon belül a kereskedelmiügyi miniszterhez fellebbezni, ki ez ügyben végérvényesen dönt. A Vaskapu csatornában alkalmazott vontató sodronykötélhajót is a hajózási hatóság tartja üzemben s gondoskodik a hajóknak a jelentkező sorrendjében történő felvontásáról. A vontató hajó igénybevételének feltételeit a fizetendő díjak külön szabályzat állapítja meg.

(A díjszabás.)

A díjszabási szabályzat értelmében az Alduna szabályozott szakaszán részben vagy egészben áthaladó gőz- és uszályhajók, dereglyék, szemelyek, vagy árukat szállító egyéb vízi járművek vontatási díjakat tartoznak fizetni, amennyiben a 2. § szerinti az illeték fizetése alól felmentés nincsenek. A hajózási díj magában foglalja a szabályozott Duna-szakaszok használatáért és a kalauzolásért járó díjakat. A Turn-Severin és Orsova közti Vaskaput átvaló vontatás céljaira szolgáló vontató hajó használatáért külön vontatási díj szedetik.

A hajózási és vontatási díj fizetése alól fel vannak mentve: 1. a hadihajók, 2. általában mindenemű ereszkező evezős hajók és dereglyék, melyek hordképessége 1000 métermázsánál nem nagyobb és melyek merülése 1 méternél kisebb, továbbá a tutajok; 3. vontató gőzösök, amennyiben azokon áruk nincsenek elhelyezve; 4. újonnan épített uszóművek melyek üzembe nem helyezettek s rakomány nélkül rendelkezési helyükre szállítottak; 5. a moldova-turmszeverini Duna-szakasz azon részén lebonyolított forgalom, amelyeken szabályozás nem teljesített.

A szabályozott Duna-szakasz díjszabásilag két fő részre osztatik, és pedig: a) az Ó-Moldovától Orsováig vagy Verciorováig;

b) az Orsova-vagy Verciorovától Turn-Severin-ig terjedő szakaszra.

Mindkét szakaszon át közlekedő hajók után a következők díjak szedettek:

I. Minden üresen vagy rakottan közlekedő teher szállító gőzös és uszály, evezős hajó vagy dereglye után az illeték vízi jármű közbiztonsági bizonyítványában kiüntetett teljes befogadók s illetve hordképessége alapján 1000 kilogrammos tonnánként 20 fillér.

II. Gőz- és uszályhajókon, evezős hajókon, dereglyéken és egyéb vízi járművekben elhelyezett árukról hajózási díj fejében fizetendő 100 kilogrammonként 18 fillér. Élőállatok után súly szerint 100 kilogrammonként s azelőtt 18 fillér fizetendő.

Kivételül kedvezményben részesülnek a teljes hajórakományokban szállítandó kőszén (anthracit, bitumens, lignit) termékek, kavics, cement, mész, téglák, 1 yers fűrészelt épületfa, tűzifa, trágyaművek és a nyers kőolaj és kőolajtermékek, amelyek után az a díj 100 kilogrammonként 6 fillér. Szemelyszállító gőzösök, melyek 100 métermázsánál nagyobbak, amelyek szerint letenkint legrosszabb két járat tartatik fenn, a rajtuk elhelyezett áruk után a II. alatt meghatározott teljes díjtétel, ellenben hordképességük után az I. pontban meghatározott díjtételnek csak 50%-át tartoznak fizetni.

Az Orsova és Turn-Severin közti Vaskapucsbizottság alkalmazott vontató hajó használatáért vontatási díj címen szedetik: a) üres vagy rakott gőz- és uszályhajók, evezős hajók, vagy dereglyék után 1000 kg-os tonnánként 5 fillér; b) a hajókon elhelyezett rakományért 100 kg-ért 4 fillér.

Az ország termése.

Budapest, július 14.

Köd, jégeső, vihar: ez a három elemi csapás szegődött munkatársnak az arató kasza mellé. A pusztítások nyomát azonban szerencsére nem követi olyan rengeteg kár, mint amilyenre a legutóbbi hét örökösön vihartelt felhő előkészítettek. Mennyiség tekintetében mit sem változott a gazda reménye, csak a minőséget bántotta meg a kalászzemeknek az örökös nedvesség. És csakis ez okozta, hogy bár közepes maradt továbbra is az ország termése, az mégsem lesz mindenütt kielégítő.

Az őszi buza aratása, amennyiben az időjárás a munkalakat nem akadályozta, július első harmadában már teljes folyamában volt az ország sík földjén és általában az Alföldön. Megkezdődött az aratás a Duna jobb és itt-ott a Duna balpartján, s végül a keleti részekben is. A termés országwide nagyon különböző; a jó eredmények váltakoznak a közép és gyenge, sőt rossz terméssel. A mily különböző a termés mennyiség tekintetében, csaknem ugyanolyan mértékben eltérő a minőség szerint való eredmény is. Böven található szorult, apró szemű buza, sőt hűtős és rozsdás következtében teljesen tönkrement összeszorult magvak is előfordulnak. Mindezen kedvezőtlen körülmények ellenére nagy átlagban az őszi buza minősége és mennyisége többnyire mégis közepesen fűz. A sok eső ugyan már a kereszteken is tetemes károkat

okoz, — néhol ugyanis a buza csirázik — mindazáltal remélni lehet, hogy a legutóbbi napokban beállott szárazabb időjárás a további hasonló károkat utjárt állja, habár újabb ismét a rekkenő hőség okoz aggodalmat. Az országos termés átlag ez idő szerint is megközelíti a 7 métermázsát: általában remélni lehet, hogy az összes buzatermés eredménye 36—37 millió métermázsá között fog ingadozni, feltételezve természetesen, hogy a buza az aratás teljes befejeztéig többé károsodni nem fog.

A kataszteri holdankint remélhető országos átlagos terméshozamhoz a hét mmázsához viszonyítva aránylag legkedvezőbb termésre, azaz 7 mmázsára, és azonfelüli eredményre van kilátás: Bars, Esztergom, Nyitra, Pozsony, Baranya, Fejér, Komárom, Moson, Sopron, Tolna, Veszprém, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Pest, Borsod, Gömör, Békés, Hajdu, Arad és Temes vármegyékben. Hét mmázsán alul hat-hét métermázsá közötti termést remélni: Hont, Nógrád, Trencsén, Győr, Somogy, Vas, Zala, Bács-Bodrog, Abauj-Torna, Bereg, Ung, Zemplén, Bihar, Szilág, Csanád, Krassó-Szörény, Torontál, Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda. Szeben és Torda-Aranyos vármegyékben.

A rozs és kétszeres aratást is a gyakori esőzés, zápor és vihar akadályozta, mindazáltal az aratás már nagyobbára megtörtént, kivált az Alföldön, ahol a termés többé-kevésbé jól sikerült, bárha a kalászkok sok helyütt szintén félig őrsek voltak és itt-ott szorult szemek is fordulnak elő. A dunamenti vármegyékben többnyire learatták már a rozst, sőt az ország más vidékein is hozzáfogtak aratásához, mindenütt különböző eredménnyel, amennyiben ritka helyen állott a rozs és kétszeres kifogástalanul. Hogy mindezek ellenére a rozs és kétszeres nagyjából közepesen fűzött, azt annak a kedvező körülménynek lehet betudni, hogy a rozs mezei tulajdonlag jó minőségű. A kalászkok szemképzéséről elvetté ugyan lehet hallani panaszokat, sőt itt-ott a szem csirázásáról is, mindazonáltal a várható rozs terméshozama még ma is 6—6.5 métermázsá átlagos eredményt ígér. Így tehát a bevett 1,841,000 katasztrális hold terület után a remélhető összes termés 11—12 millió métermázsára becsülhető. A termés tehát a múlt évi eredménnyel csaknem egyenlő lesz. A katasztrális holdankint remélt országos átlaghoz viszonyítva legjobb eredményre, azaz 6 métermázsára és azonfelüli eredményre van kilátás: Esztergom, Liptó, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Baranya, Fejér, Győr, Komárom, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Veszprém, Zala, az összes Duna-Tisza közötti, továbbá Abauj-Torna, Szepes, Békés, Hajdu, Szatmár, Szilág, Arad, Csanád, Krassó-Szörény, Temes, Torontál, Alsó-Fehér, Brassó, Csik, Fogaras, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szeben és Udvarhely vármegyékben. Katasztrális holdankint 6 métermázsán alóli, de legalább 5—6 métermázsára van remény: Árva, Bars, Hont, Nógrád, Turóc, Vas, Borsod, Gömör és Kis-Hont, Ung, Zemplén, Bihar, Maramaros, Szabolcs, Ugocsa, Beszterce-Naszód, Haromszék, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben.

Az őszi árpa a felvidéki részekben, és általában a hegyi vidékeken még arattak, masutt már nagyobbára kielégítő eredménnyel learattak.

A tavaszi árpa aratása is megindult, de az időjárás ennek a munkának sem kedvezett, amennyiben a learattott és kepékben levő tavaszi árpa a gyakori esőzés következtében színét veszítette, úgy, hogy a mag többnyire sárgás és részben barnas színűvé vált, általában alig van a szép fehér színű és jó minőségű sörárpa alkalmas kivétel. Ami a mennyiséget illeti, az sem felel meg mindenütt a várakozásoknak, mert a rozsdás és izzög-kartól eltekintve, sok az olyan árpa is, amely idő előtt mintegy kényszer-érett lett; továbbá a tulsók acat miatt a termés itt-ott mennyiségre nézve is csökkent. Így tehát az árpa is országos átlagban éppen csakhogy megadja a közepes termést. A bevett területtel 1,788,000 katasztrális holdra, az országosan várható átlagos termés hozamot pedig katasztrális holdankint mintegy 7 métermázsára becsülve, az összesen várható őszi és tavaszi árpa terméshozama meg fogja haladni a 122 millió métermázsát, vagyis az eredmény a múlt évinél valamivel kedvezőlenebb lesz. Aránylag legjobban állnak a vetések, illetve kielégítő a termés, mert katasztrális holdankint a várható eredmény 7 métermázsá és azon felüli: Bars, Esztergom, Nyitra, Pozsony, Baranya, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Veszprém, Bács-Bodrog, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Békés, Bihar, Hajdu, Arad, Csanád, Temes és Torontál vármegyékben. Katasztrális holdankint 6—7 métermázsá termésre van remény: Hont, Nógrád, Trencsén, Fejér, Győr, Komárom, Vas, Zala, Csongrád, Heves, Pest, Abauj-Torna, Borsod, Gömör és Kiskis, Szepes, Zemplén, Szatmár, Szilág, Krassó-Szörény, Beszterce-Naszód, Fogaras, Hunyad, Kolozs és Szeben vármegyékben.

A zab a sok esőre még a hegyi vidékeken is szépen megjavult. Zaslója szép nagy és erőteljes. Bár néhol a rozsdás kárt tett benne, mindamellett nagy átlagban kielégítően áll a közép-itt-ott pedig jó közepes termést ígér. Az Alföldön már érik. A zab bal bevett terület 1,685,000 katasztrális holdra tehető; az országban katasztrális holdankint átlagban mintegy 6.5 métermázsá remélhető és így az összesen várható zabtermés meg fogja közelíteni a 11 millió métermázsát. Legjobban állnak a vetések, azaz katasztrális holdankint 7 métermázsá s azon felüli termésre van kilátás: Baranya, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Bács-Bodrog, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Békés, Bihar, Arad, Csanád, Temes, Torontál és Udvarhely vármegyékben. Holdankint 6—7 métermázsá közötti termést várnak: Bars, Esztergom, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Fejér, Komárom, Vas, Veszprém, Zala, Csongrád, Pest, Gömör és Kiskis, Szepes.

Bihar, Szatmár, Szilágy, Krassó-Szörény, Beszterce-Naszód, Brassó, Fogaras, Hunyad és Kolozs vármegyékben.

A repcét részint már elcsépelelték, részint még cséplik. A terméseredmény általában gyöngye.

A kukorica üdén és erőteljesen fejlődik és sokfelé már zászlóját növeli. Helyenként az előző kedvezőtlen időjárás okozta elmaradottságát még mindig nem pótolta teljesen helyre. Töltőgetését csekély kivétellel mindenütt befejezték.

A hüvelyesek és kerti vetemények a csapadékokban bővelkedő időjárásból dusan fejlődnek, kivált a zöldség- és káposztafélék, míg a tulok esőzés a dinnye, ugorka és tökre több helyütt már hátrányossá vált. Helyenként a sok eső, néhol a sok gyom, továbbá a levélragya, vagy a vetési bagolyvilla és szórványosra a paradicsomon a peronospora okoz kárt.

Köles és tatarka nagyrészt szépen fejlődnek, bár a köles a bő eszést helyenként már-már sinyleni kezdi. A tatarka több helyütt csak most kelt.

A kender- és len- vetések szép növéseik, egyenletesen és sűrűn fejlődnek, néhol a sok nedvesség és a száraz gyöngye növeése fölött panaszoknak. A kender virágzik.

A dohány a bőséges esőtől rohamos növekedésnek indult és nagy leveleket hajt. A délvideken bugáját növeszti. Másodszor megkapálták, kacsozását elkezdették. Különböző álcák, férgek és a jég-eső szórványosan kárt tettek benne.

A takarmány és cukorrépa fejlődése az egész országban erőteljes és egészséges. Harmadszori kapálását befejezték, de az esős idő következtében néhol ismét gazosodik.

A burgonya fejlődésére az esős idő kedvező hatással volt, bár néhol a már-már erre is tulok eső miatt aggodni kezdenek és a gumók rothadásától félnek. Nagyrészt elvirágozott, vagy most virágzik. A korai fajtákat szedik.

Mesterséges takarmányok. A lucerna és here második kaszálása az ország északnyugati részében az első kaszálásnál kedvezőbb eredményt adott. Az ország déli vidékein azonban minőségét az eső rontotta, Erdélyben pedig gyöngye az eredménye. A zabos bükkönyt az eső többnyire künn érte és sok helyütt tetemesen rontotta minőségét. A csalamádé helyenként lassan fejlődik, a muharban pedig terjed a gyom.

A réteken a sarju mindenfelé szépen fakad és jó termésre nyújt reményt, az anyaszéna betakarítását sok helyütt az eső akadályozta, néhol pedig áradások semmisítették meg.

A legelő az esőzésekre szépen felujult és kielégítő fűvet növelt; de többfelől gyengének találják a fű tápértékét.

A szőlő termesztésait helyenként a hűvös idő vagy köd, továbbá a peronospora, szőlőmoly és szőlőlilonea spasztolta, általában azonban még mindig kedvezőnek jelezhető. Kötözése még tart.

A gyümölcs-termés kilátásai mindinkább esőknek, mind bizonyosabbá válik, hogy a gyümölcs-termés átlag közepen alól fog maradni.

A jelentés főbb számadatai, összevetve a június 30-iki jelentéssel és a tavalyi eredménnyel, a következők:

Table with 4 columns: Termés, 1899-ben várható termés, július 14., június 30., 1898. évi termés. Rows: Buza, Róz, Árpa, Zab.

Ipar és kereskedelem.

A petroleum-kartell. Beszélő jelentik, hogy a petroleum-kartellről olyan hírek kerültek forgalomba, amelyek szerint a petroleum-kartell megújítására még egyáltalán nincs biztosítva. Hír szerint, a petroleumfinomítók az utóbbi időben is tobozórt tartottak értekezletet, de ezek eredménye nem vezetett. A legnagyobb akadálynak jelenleg azt tartják, hogy az oroszai petroleumfinomító nem akar a kartellben részt venni.

A galicai takarékpénztár közgyűlése. Lembergől jelentik, hogy ma délben kezdődött a galicai takarékpénztár rendkívüli közgyűlése. Elsőben tudomásul vették a bizottság az elmúlt három hónap alatt kifejtett működéséről szóló jelentését. Ezután az 1898. évi mérlegről és zárószámadásról szóló jelentést tárgyalták. A bizottság indítványozta, hogy ezt a jelentést vegyék tudomásul, a takarékpénztár előbbi vezetőségének ne adják meg a felelősséget és tartásáig fűnn a további lépéseket a takarékpénztárnak okozott kár behajtására vonatkozólag. Ezt az indítványt névszerint szavazásban elfogadták.

Cafolat. A Ganz és Társa vasöntő- és gépgyár részvénytársulattal kapcsolatban felmerült híresztelésekkel szemben a Budapesti Tudósítót a legilletékesebb helyről felhatalmazták annak kijelentésére, hogy Mechowart András vezérigazgató a Ganz és Társa részvényeiben huzamosabb idő óta eladásokat nem végzett, sem ilyeneket végezni nem szándékozott; továbbá kijelenthetjük illetékes helyről nyert megbízás folytán, hogy mindazok a hírek, amelyek egyrészt a vállalatnál állítólag az utóbbi időben előfordult sikkasztásokra, másrészt Mechowart András vezérigazgató visszalépésére vonatkoznak, nem egyebek rosszakaratu koholmányoknál.

A Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaság folyó év június havában 1201 darab balesetbiztosítási kötvényt állított ki, amelyek halálesetre 8.494.782 korona, rokkantság esetére 14.426.806 ko-

rona és mulékony kereséktelelenség esetén 7419 korona napi kártalanításra biztosított balesetekről szólnak. Urvaevet időszakban összesen 664 baleset és pedig 13 haláleset, 39 rokkantsági eset és 612 mulékony kereséktelelenségi eset jelentetett be fentnevezett társaságnál.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 17.50 forint pénzben, 17.75 forint áruban. Bécsben a nyersszesz ára 18.60 forint pénzben, 18.80 forint áruban.

Borjuvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1046 darab, leölt borju — darab, növendékmárha 11 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések: Belföldi élő borju 26 krajcártól 33 krajcárig, elsörendü 34—38 krajcárig, kivételesen 40 krajcár, növendék márha 20—24 kr. Élő bárány — forintig páronkint. A vásár lanyha volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. július 14-én. Készlet 214 darab. Erkezett 608 darab. Összesen: 722 darab. Eladott 541 darab. Maradt 181 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. súlyban 44—45—krajcárig, 220—280 kgr. súlyban 43½—45—krajcárig, 320—380 kgr. súlyban 43—45—krig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 40—42 krajcárig. Malacok 37—42 krajcárig kilónkint. 100 kilogrammonkint élősúlyban, páronkint 45—50 kiló és a vételár elengedése mellett. A vásár hangulata lanyha volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, július 14.

Nyugodt hangulat és gyenge vételkedv mellett a forgalomban csak néhány ezer métermáza buza szerepelt 5 krajcárral alacsonyabb árakon. Egyéb gabonatanulékban a forgalom csekély volt és az árak változatlanok maradtak.

Eladatok:

Buza. Tiszavideki: 200 mm. 80 k. 9 frt 80 kr. 100 mm. 79 k. 9 frt 80 kr. 200 mm. 77½ k. 9 frt 67½ kr.

Pestmegyei: 100 mm. 80 k. 9 frt 90 kr. Bácskai: 1470 mm. 74-8 k. 9 frt 50 kr. 200 mm. mm. 74½ k. 9 frt 35 kr. 100 mm. 74 k. 9 frt 10 kr. 700 mm. 73½ k. 9 frt 20 kr.

Uj buza: Tiszavideki: 200 mm. 78 k. 9 frt 35 kr.

Pestmegyei vidéki: 100 mm. 80 k. 9 frt 27½ kr.

Mind 3 hónapra.

K.-Repece: 300 mm. 12 frt 10 kr.

B.-Repece: 170 mm. 11 frt 60 kr.

Zab: 100 mm. 5 frt 85 kr.

Középénzfizetés mellett.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with 2 columns: Buza (6) and various grades (bánsági, tiszavideki, pestvidéki, felejmegyei, bácskai, román, szerb, bolgár) with prices in k and frt.

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Table with 2 columns: Buza október, Róz október, Zab október, Tengeri júliusra, Tengeri augusztusra, Tengeri májusra 1900, Repece augusztusra. Prices in k and frt.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with 2 columns: Buza júliusra, Buza októberre, Róz októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra, Tengeri augusztusra, Tengeri máj-ra (1890.), Repece augusztusra. Prices in k and frt.

Délután fél 5 órakor zárul:

Table with 2 columns: Buza októberre, Róz októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra, Tengeri augusztusra, Tengeri májusra 1900, Repece augusztusra. Prices in k and frt.

A budapesti értéktözsde.

Az angol bankkamatlábemelés nem volt hatással a tőzsdékre, mert erre a spekulációt már pár napja előkészítették, de meg a külföldi tőzsdékre is

nagymérvű üzlettelenség állott be, amelynek következtében még a fontosabb események is nyomtalanul tűnnek el.

A mi tőzsdénken az üzleti csend ma még nagyobb lett. Az ügynökök a közönség részéről semminemű megbízást nem kapnak, az arbitrage is pihen, úgy hogy félóránként alig fordul elő kötés és ez is csak a deklarált játékpapirokban.

Egészben véve a mai áralakulás lefelé irányult, leginkább nyilvánult ez a déli vasutnál, mely arra a hirre, hogy az osztrák kormány az adóból nem akar engedni, 3 frrtal gyengült. Olcsóbb lett azonkívül a Közüti vasut 1 és fél, Rimamurányi 1, Magyar hitelr. 1 frrtal, míg Osztrák hitelr. és Államvasut rv. csekély ingadozások után majdnem változatlan maradt.

Az utóközsdé üzlettel volt. Az Osztrák hitelrészvény 379.80, a Magyar hitelrészvény 387 forinttal zárul. A többi értékek árai nem változtak.

Az előtözsde változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 387.25—388.25. Osztrák hitelrészvény 380.—380.40. Osztrák-magyar államvasuti részvény 347.75—348.10. Rimamurányi vasmű részv. 309.—310.25. Salgótarjáni szénbánya részvény 322.— forinton.

A déli tőzsde csendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 387.—388.75. Osztrák hitelrészvény 380.10—380.30. Osztrák-magyar államvasut 347.40—347.90. Jelzálogbank 247.—247.25. Közüti vasut részvény 375.—375.50 forinton.

Az utóközsdén igen csekély üzlet mellett az irányzat nyugodt maradt.

A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 380.—. Magyar hitelrészvény 387.—. Leszámitolóbank 259.—. Rimamurányi vasmű részvény 309.50. Osztrák-magyar államvasut 347.25. Közüti vaspálya 375.50. Városi villamos vasut 215.— forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Table with 2 columns: Magyar általános hitelbank, Osztrák hitelintézet, Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar ipar- és kereskedelmi bank, Magyar jelzálog hitelbank, Magyar leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Budapesti közüti vasp. részj., Déli vasut, Osztr.-magy. államvasut, Bpesti városi villamos vasut. Prices in k and frt.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna 36.—40.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 26.—28.— forint, Vörös erdélyi — Vörös bánsági — forint. Középszemű 31.—35.—. Nagyszemű 35.—39.—. Disznósír: budapesti 50.50—51.— forint, vidéki — frt. Táblaszalonca: légszárított vidéki — városi 4 darabos 41.—41.50 forint, 3 darabos 43.50—44.— forint, füstölt 45.—46.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 10.75—11.— forint, 120 darabos — forint, 100 darabos 12.50—13.— forint, 85 darabos 15.50—16.— forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 9.50—9.75 forint, 100 darabos 11.75—12.— forint, 85 darabos 14.75—15.25 forint. Szilva: szlavóniai — forint, szerbiai 14.—14.50 forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, július 14. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Buza öszre 8.90 forint. Róz tavaszra 7.25. Tengeri szeptember-októberre 5.21. Tengeri július-augusztusra 5.—7.—8.— forint. Zab öszre 5.88—5.89 forint.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsde teljesen kedvetlen.

A déli tőzsde üzlettel.

A zárlaton nincs forgalom.

Bécs, július 14. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 119.55. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.60. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.40. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.70. Magyar leszámitoló 4% pénzváltóbank 259.—. Rimamurányi vasmű részvény 309.50. Magyar koronajárdék 96.75. 4% os Magyar földteherm. kötvény 94.80. Magyar hitelbank részvény 387.50. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegye 161.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 186.75. Magyar kereskedelmi bank 1421.

Bécs, július 14. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírjárdék 100.65. 4% os osztrák aranyjárdék 110.30. 1860-iki sorsjegye 139.—. Osztrák hitelsorsjegye 197.25. Angol-osztrák bank 152.20. Bécsi bankjegyesület 273.50. Osztrák-magyar bank 910.—. Déli vasut 75.20. Dunagőzhajózási részvény 394.—. Dohányrészvény 141.15. Császári és királyi arany 5.68.—. Német bankváltó 58.90. 4% os ezüst járdék 100.35. Osztrák koronajárdék 100.60. 1864-iki sorsjegye 195.75. Osztrák hitelintézet részvény 379.75. Unionbank 311.50. Osztrák Länderbank 241.75. Osztrák-magyar államvasut 247.80. Elbhavölgyi vasut 264.—. Alpesi bányarészvény 238.60.

20 frankos arany 9.55. Londoni váltóár 120.55. Bécsi Tramway 468.—. Az irányzat üzletlenn.

Bécs, július 14. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 379.25 Magyar hitelrészvény 387.50 Angol-Osztrák bank 152.— Ulen bank 311.— Länderbank 241.50, bankgyűléslet 273.50, osztrák-magyar államvasút részvény 347.62, északnyugati vasút részv. 246.—, elbavölgyi vasút 260.25, dunagőzháló részv.—, alpesi bányarészvény 237.90, májusi járadék 100.60, osztrák koronajáradék —, magyar aranyj. 96.75, magyar koronajáradék 96.75 német birodalmi márka májusra 58.93. júniusra —, török sorsjegye 63.50, rimamurányi vasút 309.50 déli vasút —, dohányrészvény 142.25, Napoleon d'or 9.55 Lombard 75.—.

Külföldi értéktözldek.

Berlin, július 14. (Tőzsdéi tudósítás.) Nagy kedvezőtlenség állott a forgalomban, árullámlás csekély volt. Vasrészvények, bankok és részben vasúti értékek gyöngűtek. Készlet-részvények ellenben szilárdak voltak, kivéve a hárponi, amely a vecklinshauseni tőzsdán történt rétegebeomlás híreire csökkent. Vasúti értékek közül a déli vasutak hanyatlottak. Northern Pacific részben élénk és magasabb, állítóltag arbitrage-változások következtében. Magánlétszámítási kamatláb 3/80/90.

Berlin, július 14. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjáradék 100.50. 4% osztrák aranyjáradék —. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajáradék 96.75. Osztrák-magyar államvasút 148.10. Kassa-odobergi vasút —. Bécsi váltóár 169.45. Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.75. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 106.25. Általános villamosági Edison 264.—. Gelsenkircheneri 298.50. Laurakolb 261.25. 4 2/10-os ezüstjáradék 100.—. 4% magyar aranyjáradék 100.—. Osztrák hitelrészvény 387.50. Déli vasút 33.85. Károly Lajos vasút —. Orosz bankjegye 216.15. 4% új orosz kölcsön —. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 94.25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 104.40. Harpeni 201.60. Az irányzat kedveztlen.

Hamburg, július 14. (Zárlat.) 4 2/10-os ezüstjáradék 100.35. 1890. sorsjegye 147.75. Déli vasút 33.40. 4% osztrák aranyjáradék 100.70. Osztrák hitelrészvény 386.90. Osztrák-magyar államvasút 147.60. Olasz járadék 94.05. 4% magyar aranyjáradék 100.25. Az irányzat gyengébb.

Frankfurt, július 14. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjáradék —. 4% osztrák aranyjáradék 101.15. Magyar koronajáradék 96.70. Osztrák-magyar bank 151.30. Déli vasút 33.90. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltóár 204.65 Bécsi bankgyűléslet 187.—. Villamos részvény 156.50. 3% osztrák magyar aranykölcsön 84.50. 4 2/10-os ezüstjáradék 100.—. 4% magyar aranyjáradék 100.05. Osztrák hitelrészvény 387.40. Osztrák-magyar államvasút 148.—. Északny. vasút —. Bécsi váltóár 169.60. Párisi váltóár 811.25. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 239.50. Az irányzat csendes.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Július 14. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehez (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 40—40 1/2 — krajcár. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) 42—42 1/2 krajcár. Fialat nehez (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 42 1/2—43 — krajcár. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm való súlyban) 43 1/2—44 — krajcár. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 44—45 — krajcár. — II. Magyar szedett: Nehez (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronként 220—280 kilogramm súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — III. Romániai: Nehez (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. — Közép

(páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehez (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehez (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 44—44 1/2 krajcár. — Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 43 1/2—44 — krajcár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 44—45 krajcár. Sertéslelészám: 1899. július 12. napján volt készlet 43.362 darab, 1899. július 13. napján felhajtva lett 796 darab, 1899. évi július 13. napján elszállított 544 darab, 1899. július 14. napjára maradt készletben 43.614 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Július 14. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Borbély Sándort, a siketnémák budapesti állami iskolájának igazgató-tanárát, a siketnémák vidéki országos nevelő- és tanítóképző-intézet igazgatójával. Egyúttal Lajos vici tanárt pedig a siketnémák budapesti állami iskolájának igazgatójával megbízta, ez utóbbit egyuttal a gyögypedagógiai tanintézetek országos szaktanácsának tagját is kinevezte. Továbbá Zádor Endrét és Hertilla Szilárdot, a siketnémák temesvári intézetének s.-tanítóit, valamint Szotfried Józsefet, a váci intézet s.-tanítóját, a váci országos intézetbe a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába, Völker József ösztöndíjas tanfolyamhallgatót pedig a siketnémák temesvári iskolájához ideiglenes minőségű s.-tanítónak a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába nevezte ki. — A kereskedelemügyi miniszter Kuthy Jenő és Stojanovic Jenő kir. zölogházi segédültszettek tisztezték. Kuthy Mátyást a m. kir. postatakarékpenztárhoz segédültszette nevezte ki. — A földmívelésügyi miniszter Szepessy Elek okleveles erdőaszt a szászsebest m. kir. erdőhivatali kerületébe erdőszjeleltt nevezte ki. — A honvédelmi miniszter Halász János altiszti igazolvánnyal ellátott cs. és kir. huszározmestert és Hegedűs András honvédelmi miniszteri papídjias segédszolgálati hivataloszlókká nevezte ki. — A marosvásárhelyi föltöltőba elnöke Finta József végzett joghallgató nagy-nyutidőli lakost és Szász István végzett joghallgató kézdívasárhelyi lakost díjas joggyakornokká, Z. Szabó Béla végzett joghallgató szászrégeni lakost díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Privorszky Alajos kecskeméti állami főreáliskolai rendes tanárt a minőségében a temesvári és Szabó József győri állami főreáliskolai rendes tanárt a minőségében a kecskeméti állami főreáliskolához, Scherer Gyula kapuvári állami polgári iskolai igazgatót, jelenlegi minőségében, az újpesti állami polgári leányiskolához áthelyezte.

Pályázatok: Segélydíjas számgyakornoki állásra a főés székvárosi pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt. — Fogalmazó gyakornoki állásra a pozsonyi pénzügyigazgatóságnál 3 hét alatt. — Ellenőri állásra a nagytapolcsányi kir. adóhivatalnál 14 nap alatt. — Számítási állásra a alsó-kubini pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt. — Gépzési állásra a váci országos fegyintézetnél augusztus végéig. — Iskolaszolgálati állásra a gyögypösi állami főgimnáziumnál augusztus 15-ig.

Napirend.

Naptár. Szombat, július 15. — Római katolikus: Apostol oszl. — Protestáns: Apostol oszl. — Görög-orsos: (július 3.) Jácut vt. — Zsidó: Ab 8. Szabbat Debarim. — A nap két reggel 4 óra 3 perckor. — Nyugszik este 7 óra 36 perckor. — A hold két délután 12 óra 1 perckor. — Nyugszik este 10 óra 22 perckor. — A miniszterek nem fogadnák. — A helygymnáziumi számvédelmi tisztek nyári mulatsága, este fél 8 órakor a polgári lövészgyűlet helyiségében. — A budapesti III. ker. torna és vívőgyűlet atletikai versenye délután 5 órakor a Kalvin-utczában lévő verseny-pályán.

Nemzeti Muzem: Képtára és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15). Nyitva délelőtt 9 óratól 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépőj mellett megtekinthetők. — Az összes kinyitárak zárva vannak.

Az új országghó kapcsolascarnoka megtekinthető délelőtt 10—1-ig. Belépőj 20 krajcár.

Inpművészeti muzem zárva. Technologiai iparmuzem zárva. Deák mauzóleum a keresepesi-ut temetőben, nyitva délelőtt 9 óratól délután 6 óráig.

Magyar Kereskedelmi Muzem. Állandó kiállítás, kereskedelemtörténeti muzem és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyantól délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Keresepesi-ut 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Keresepesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünneppokon délelőtt 9 óratól 12-ig. Szabadalmi leltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A Hódoló díszfelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városiglet, Andrássy-ut végén, reggel 9 óratól este 5 óráig. Belépőj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Allatkert nyitva egész nap.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. — Budapest, július 14.

A Biscayai öböl feletti légnyomás maximum nyomot a kontinensre, amely azonban már zárt alakot vett fel; Országghó felett szintén megvan a magas nyomás, míg az alacsony nyomás északnyugaton, illetve délen tartózkodik. Az idő európaszerte változó felhőzetű és csupán szórványosan esős; a hőmérséklet az évszakra megfelel.

Hazánkban csupán szórványosan voltak kisebb esők (Selmecbánya, Budapest, Nagykat, Szeged és Eger zivatart jelent), Mées gyenge jégverést jelent. A hőmérséklet kissé emelkedett.

Küldés: Tulnyomóan száraz és meleg idő várható zivatárokkal.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Duná, etc.), date (july 12, 14), and water level (meters). Includes locations like Schárding, Passau, Bics, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Magyarfalva, Sárvar, Trencsén, Szered, Eg.-Gothárd, Zsolna, Győr, Pottan, Zákány, Barcs, Sárospatak, N.-Szerbák, Zágráb, Székes, Mítrovica, Deeg, Szatmár, Kraszna, Latorca, Homonna, Ung, Tisza, M.-Szeges, Tekseháza, V.-Nemény, Tolna, Tisza-Füred, Szolnok, Csongrád, Szeged, Török-Bocsa, Ondóva, Topolya, Bodrog, Sajó, H.-Németh, Berettyó, Körös, Csusza, N.-Várad, Felényes, Tenke, Gurahone, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Soborsin, Árad, Mád, K.-Kostály, Bega, Temesvár, Beeskerek.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP lan PAP lan PAP lan. Includes an image of a bed and a list of items for sale with prices.

Salamon Ödön Kocsinés Gyalog (Szatirikus társadalmi rajzok) című könyve megjelent. második kiadásban. Ára: 1 forint. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában Budapest, József-körut 18.

Tageslicht- BELEUCHTEN DUNKLE RAUME KARRACH, Wien, VII., Andreassgassa 9. Telefon 9122. Reflectoren. PROSPECTE GRATIS.

GICHNER JANOS és TÁRSA paplan, matrac és kárpitoszat gyárook, szőnyeg, függöny-égy- és asszisztent sít. nagy vál asztékban. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bormente küldünk. Nem tetsző árukat kisebb ártúkn. vagy a pénzt visszaadjuk.

Luser L.-féle turista-tapasz. Biztosan és gyorsan ható szor tyukszem, szeméris és a talp, valamint a sarok bőrkeményedést, to- vábbá mindennemű bőrelszárazságot ellen. A hatásér jót- állás vál- lástak.

EGYETEMES REGÉNYTÁR. A legkiválóbb hazai és külföldi regények gyűjteménye. Egy-egy kötet ára csinos vászonkötésben 50 kr. Jegyzéke az Egyetem Regénytár az Egyetem megjelent kötetekinek. Leteff. Anjuta Orosz regénye — 1.— Lindau. Jung Helén. Elbe szelés — 50 Lindau. Lázban. — 50 Margitay. Megölt lel- kek. — 50 Mercedes. Noémi — 50 Mik szath. A lohainfa. Elbeszélés — 50 Mikszath. A fészek regénye — 50 Mik szath. „Almanach” 1888., 1889., 1890., 1891., 1892., 1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898., 1899-90 1.— Woelfler O. M. Az arany — 50 Mudrony S. Ildeinó loánya — 1.— Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körut 18. sz. 2 frtig terjedő megrende- lések csakis az ősszeg előleges bekladáséllé- nében teljesítetnek.

Univ. Med. Dr. Czinczár J. Bőrgyógyász, bőrpapólas, nemis- és húgy- szervi bántalmak kóposított szakorvosa. gyögyt gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon egy nöként, mint férfiaknál mindennemű nemis betegségek és gyengeségi állapotok elnevezése alatt összefoglalt bármily régi keletű bántalmakat, továbbá bármily bőrbetegséget és szépségihát a külföld által elismert legújabb ki- tünző módszereivel. Lakik: Budapest, VII., Keresepesi-ut 14., 1. em. Rendel: délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig. Külön váróteremk hölgyek és urak részére. Levelekre azonnali válasz.

Luser L.-féle turista-tapasz. Biztosan és gyorsan ható szor tyukszem, szeméris és a talp, valamint a sarok bőrkeményedést, to- vábbá mindennemű bőrelszárazságot ellen. A hatásér jót- állás vál- lástak. Készíteti szék rak'tár: SCHWENK L. gyögysz. NEUDING-DEG. Csak akkor valódi, ha min- den használati utasítás és minden tapasz a melléltos véd- jeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. *** 1 doboz ára 60 kr. *** Fiódkre 90 kr. előzetes bekladáséllé- nében teljesítetnek. Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyögysz. Budapest, Király-utca 12.

Herczeg Ferenc új könyve: Egy leány története. Disskötésben 2 frt 80 kr Ara 1 frt 80 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában. Budapest. József-körut 18-ik szám.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
M. KIR. OPERAHÁZ.
NÉPSZÍNHÁZ.
MAGYAR SZÍNHÁZ.
VIGSZÍNHÁZ.
Szünet.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.
 a Krisztinavárosban.
 Szombat, 1899. évi július hó 15-én.
 F. Hegyi Aranka urnő felléptével:
A boszorkányvár.
 Vig operette 4 feivonásban.
 Kezdeté 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
 Szombat, 1899. évi július hó 15-én.
 Sziklai Kornél felléptével
Lili.
 Énekes szimfő 3 felv. Irták Henequin és Milland.
 Kezdeté 7 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.
 0-Budán.
 Szombat, 1899. évi július hó 15-én.
Sulamit, Jeruzsálem leánya.
 Keleti opera 4 feivonásban. 7 képből. Irtá: Goldfaden Dávid. Zenéjét szerette: Dávidsohn Emánuel.
 Személyek:
 Monacoch, Radó S. Abigail, Kápolnai
 Sulamit, Kövessyné Zsigtang, Tukoray
 Absolon, Érczkövy Erziel, Tarján
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

Ős-Budavára.
 Ma szombaton, 1899. július 15-én.
Este 8 órakor vigjáték
 Megyünk a mamához
Este 1/2 9 órakor operette
 A gésa gymnasium.
Este 8/10 órakor bohózat
 Hódító Robur.
Este 10 órakor
variété
Ghezzi. Bresina.
 Cordelly és Hersleb Trilby Du Cane
 Trio közreműködésével.
Rosetti és Serpentin.
 Belépő díj este 7 óráig 80 kr., azután 50 kr.
 Méréselt árú belépő jegyek a dohánytűzsdékben.

Somossy Mulató
 Albrecht Ferenc, bérlő.
 A mulató 16 fokra szellőztetve van.
 Kezdeté 1/2 9 órakor, vége 12 órakor.
Csak még rövid ideig.
 Ma a jelenkor szenzációja
Gauthier E. tanár
 egy élő embernek lefejezése
 a közönség szeme láttára
Charles Ress-Ridd
 a legjobb hasbeszélő
Stein Lina
 dal- és keringő énekesnő.
Delfini fivérek
 anatómiai problémák, ugynevezett
 kigyóutánzóik
Selly nővérek
 a bájos ének- és táncoktató
 ugymint az ujonnanszerződött bohó-
 zat és operett társulat.

Még soha Budapesten nem volt.
Bárhoz akar lakni,
 már nem kell lakást keresnie, hanem forduljon
az első fővárosi ingyenes lakásközvetítő irodához
 Károly-körút 9. (gróf Hadik-palota.)
 Az igen tisztelt háziurak pedig kéret-
 nek kiadandó lakosztályaikat **mielőbb**
 bejelenteni.
 Vége a lakásmiszeriának.

Magyar kir. államvasutak
 100.239 26810/CV
Hirdetmény.
 Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bórondók, táskák, kalapok, ruha és fehérneműk, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnal készpénz fizetés mellett el fognak adni.
 Debrecei állomáson f. é. július 19-én d. e. 9 órakor. Szegedi állomáson f. é. július 14-én d. e. 3 órakor. Arad állomáson f. é. július 28-án d. e. 9 órakor.
 Budapest, 1899. júl. hó. Az Igazgatóság.

J6
könyvek
 mélyen leszállított áron:

Babos közhasznú magyar-
 rászó szótár (2 ftr) 1.50
 Benedek Elek. A sziv
 könyve (1.80) 1.20
 Betyárlendekák, az alföldi
 rablóvilág története I. —
 Karozag Vilmos. Lemondás,
 regény (1.20) 60 kr.,
 kötve (3 ftr) 1.—
 Kossutány Géza, nevezete-
 sebb bűnesetek I., II.,
 III., IV. egybekötve
 (4.80) 2.—
 Mihályi Imre. Franciaország
 alatt. Elmények és ka-
 landok az Aquatoron (2
 ftr) 1.—, ugyanez kötve
 (3 ftr) 1.50
 Mókány Becsi viselt dolgai
 (2 ftr) 1.—, ugyanez
 kötve (2.50) 1.40
 Murger Henry. Bohémvilág
 (1 ftr) 50 kr., kötve
 (1.50) 80
 Sztanol Miklós, Karam-
 boljáték (2 ftr) 1.—
 kötve (3 ftr) 1.50
 Tövélyi Titusz. Van-e más
 világ? (A szellemek or-
 szágából) (1.50) 1.—
 ugyanez kötve (2 ftr)
 1.40
 Zola Emil, Pascal orvos,
 regény (1.60) 80 kr.,
 kötve (2 ftr) 1.20
 (A bekerített árak a volt
 bolti árakat jelzik.)
 Megrendelhetők a
Budapesti Napló
 kiadóhivatalában
József-körút 18.

Eppen most jelent meg!
Chrysantheme
 asszonyosság.
 Irtá:
Pierre Loti.
 Francia eredetű fordí-
 totta:
IR. LÓNYAY
SÁNDORNE
 Ára 1 ftr 20 kr.
 Megrendelhető:
 a **Budapesti Napló**,
 kiadóhivatalában,
VIII. ker. József-
körút 18. s. szám.
 Magyar kir. államvasutak
 50867. C. V. szim.
Hirdetmény.
 (A magy. kir. államvasu-
 tak szállítási irodája a
 Lipótvárosban.)
 A m. kir. államvasutak
 igazgatósága a Lipótváros-
 ban (V., Arany János-utca
 19sz. alatti) szállítási irodát
 rendezett be, hol gyors
 és teherdarabú szállítá-
 sányok az összes állomá-
 sokra feladhatók. Ez
 iroda előleges értesítés
 ellenében jutányos szab-
 vány árak mellett gondos-
 kodik a küldemények
 háztól való elszállításáról
 és közvetíti ugy a
 helybeli, mint az átmenő
 vámköteles küldemények
 elvámolását.
 Budapest, 1899. július
 hó 8-án.
 Az igazgatóság.

Mesés találmány
 a „Kosmos“-féle
változó Levelező-lapok.

Egy csodagépet vélünk a változó levelező-lapban elrejtve találni, ha kezünkbe vesszük. **Bámulatba** ejti az embert ezen találmány. A levelező-lapon látható alakok épp úgy **mozognak**, mintha elevenek volnának. Egy jökevdű clown szemünk előtt emelgeti bohócsapkáját, mozgatja mindkét kezét felénk áltogéti nyelvét.

A másik kép: egy bájos szépségű szunnyadó leányt ábrázol, de ime látogató jelentkezik és csodák csodája, a még az imént szunnyadó leány mosolyogva nyitja föl szemeit. Nem tudunk betelni a képek látásával. — Eddig megjelent két sorozat, egy-egy sorozat 10 különféle változó képes levelező-lapot tartalmaz, elegáns, csinos kivitelű borítékban. Ára 1 sorozatnak, 10 drb 80 kr., mely összeg bélyegeken is beküldhető, 2 sorozat, 20 drb 1 forint 30 kr. **Viszontelárusítók** 50 drbot 2 ftr 50 krért, 100 drbot 4 ftrért, 1000 drbot 35 ftrért rendelhetnek. — Kapható a főelárusító cégnél

„Magyar Keresk. Közlöny“
 Budapest, VII. ker., Károly-körút 9. sz.

Csak 4 forintért

küldök utánvétellel egy nagy, legfinomabb hangver-
 seny-accord-citerát 6 billentyűvel, 25 húrral, finoman
 fényezve és elegánsan kiállítva, kényelmes hang-
 igazítással, gyönyörű hanggal és egy óra alatt meg-
 tanulható. Előbbi ára ezen citerának még egyszer
 annyi volt. Egy ilyen nagyszerű hangszernak egy
 családál sem szabadna hiányozni. Szétküldés, tel-
 jesen felszerelve, hozzá legújabb iskola, hangjez-
 tés, hangolókészülék, kúcs, gyűrű és karton. 3-
 billentyűs accord-citerák csak 1 3/4 ftr (175 ftr). Porto
 és láda egy hangszerhez 1/2 ftr. Naponta készön-
 díratok. Hlsinger főtartó ar Kleinlobnungban (Stüer-
 ország) így ír: Leíteb József nagyvön meg van elé-
 gedve a citerával és megkért, hogy önnök megbízás-
 jó elintézéséért legnagyobb megelégedést fejezzem
 ki. Megrendelés dírecto a hangszeryárnál teendő:

Suhr Heinr. Neuenrade 37.
 (Németország.)

Szeplőt, májfoltokat
 és az arc mindenféle tisztatlanságát hogy nyom
 nélkül eltüntessük, használjunk
szigeti hatyu-crémet
 szigeti hatyu-zappannal és mozdórtzvel
 egyetemben. — Egyedüli készítője Öv. Buzáth
 Márónné gyógyszerésztára M.-Sziget. Főraktár:
 Török J. gyógyszerész-tára Király-utca 12.

Egészségi fehérmemű
 chappe- és bourett-selyemből,
 a bel- és külföld számos orvosi tekintélyétől a leg-
 jobb és higiénico legtekintetesebb alsóruhának
 javallva és elismerve, nélkülözhetetlen minden-
 kinek, turistának, sporthoz és utazáshoz, nyáron
 és télen is megfelelő minőségben rendelkez-
 kívül tartós, könnyen mosható, 2.50 kr-től feljebb
 minden árban kapható. Nagy választék a leggye-
 szerűbbtől a legdivatosabb mintáig.
 Valódi minőségben kapható a selyemtelőrennyárbán:
Pohrer & Huscher, Asch, Csehország.
 Saját gyártmányú női- és féiférmemű, női bluzok.
 Saját szövőgyár. Eladás méterenként.
 Tessék ingyen és bérmentve Aschból képes ár-
 jegyzéket, mintákat stb. kérni.
 Budapest, 1899. július
 hó 8-án.
 Az igazgatóság.

Fényképezet.
 Van sz rencsem a t. szak- és műkedvelő fényképész urak
 szíves tudomására hozni, hogy helyem egy fényképezési
 ekkéből teljesen felszerelt óra raktár megnyitottam.
 Nagyban bevásárlás által azon kellemes helyzetben vagyok,
 hogy t. voráimnak áruimat a lehető legutányosabban árusít-
 halom. Kényelmelem berendezett laboratorium mindig rendel-
 kezőre áll. — Szakértésű ínyen. — Vidéki megrendelő-
 sek gyorsan és pontosan elintéztetnek.
NAGY M. fényképezési
 ottkók raktár
BUDAPEST, VII., Károly-körút 3. sz. I. em.
 Telefon 10-61. sz.

Szabadalmazott, fogazott tüzrostély
„UNICUM“
 kemény acéltüztűnyből

40/20/30 szabad rostélyfelülettel!
 Alkalmazható a legrosszabb tűzező anyaggal, de kül-
 nösen „porszerűen“ való tűzjelésnél előnyös.
Ezer elismerő levél!
 Kapható:
POLLITZER és TÁRSA
 BUDAPEST, VI., Gyár-utca 20.
 Árjegyzék és prospectus bérmentve és ingyen

FOGAK 2 ftr-tól a nélkül, hogy a győ-
 keret el kellene távolítani,
 szájpaddással a nélkül is (hidmunka). Fog-
 burás fájdalom nélkül. (Cocain injectio.) Fog-
 igen tartós fogtömés. — **Fogkoronák**
 gyökerekre illesztésnek, melyek a szájpá-
 lást fölszerűlegessé teszik.
Fogorvos Dr. NEUFELD.
 Május 1-től Kossuth Lajos-utca 14. szám.
 Vasár- és ünnepnapokon d. u. 4-ig.

Dupla villanydelejeskereszt
 vagy csillag.
 26867. sz. ném. bír. szab. gyógyít és föl-
 vidít kezeség mellett! Csuz, reumatizmus,
 asztma, almatlanság, fülugás, nagyothallás,
 deesség, étvágyhiány, sápkór, fogfájás, migrén,
 impo encia, fejfájás, epilepszia, valamint minden ideggyá-
 esetében N. Az a páciens, aki készülettől 45 nap
 alatt nem gyógyul meg, azonnal visszakapja pénzét.
A kis készületek 2 ftr. A nagy készületek 3 ftr.
 Könnyebb betegségeknél hasz-
 náló. Idült betegségeknél haszná-
 landó.
 Szétküldés utánvétellel vagy előleges ártérítéssel.
Müller Albert, Budapest, V. Kálmin-utca 19/A. sz.

Minden szó egyszeri beiktatása... betűkből 2 kr. Címmeletti elhatározásokért külön 30 kr. kuncsári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak válaszra szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a BUDAPESTI NAPLO

részére

a kiadóhivatalban

József-körút 18.,

valamint a következő dohány-társaságokban:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Nemecsek-féle tőzsde Pótló-utca.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 58.

Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.

Schwartz hirdetői iroda Marokói-utca 2.

Sopronyi V. Kohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-utca 1.

Május 21!

Ne gyűlölj, mert súlyosan bűnhődöm, a lát győltör, szívem meghasad, könnyeim omlanak. Nagyó vettem ellened, sokat szenvedél miattam, de most már elpusztultok, semhogy téged irányítani akarjalak. Ezt egy lázszik könnyekben fogod elviselni. Két lelked van az egyik az enyém a tulvilági, az eszményi, a másik meggyilkolt. És én a gyűlölt bűnös jót akarván tenni, kijelentem minden kínzást megfosztva most és mindörökké téged foglak szeretni. Bármikor és bármilyen körülmények közt semmi sem tarthat vissza és egy intéseim mellett termek. Valószínűleg csak az árnyékon, de jövőik, édes rossz, okos buta mindennem. 2-3 hét után meg fogod tudni, hogy lehet-e nélkülem, én is megkíséreltem. Minden jót kívánok Memorandum. 4576

Barátnő.

Értesítésének roppant örövendem. Kedvező alkalom adtam meg fog győződni, hogy öttem minden pillanatban csakis önre gondoltam és akkor érzelmeim tartósságában és mélységében nem fog kétkedni. Sok érthetően akkor érthető lesz. Boldog vagyok, ha látom. Számos üdvözlét. 4567

Gyöngyvirág

Tudok egy mesét egy édes bájos asszonyról. A mese refrainje: 'Imádom a gyöngyvirágot.' 4575

Telefon

olcsón átadandó. Cím a kiadóban. 2422

Könyvkötők!

Visszamaradt könyveket, köteve vagy kötetlenül legmagasabb áron vásárolok. Virág könyvkötő. Károly-Kaszárnya. 4578

Butor,

faragott, hálásosba, ebédli kredenc, szöngy divány olcsón eladó. Kertész-utca 28., ajtó 2. 4572

Gyermekek

házaspár vagy oly magányos nő kerestetik, aki lakásért 2 szobát takarít. 4569

Méhészek

Az országos Méhészeti Egyesület Budapest, IX., Köztelek külföldi vendék számára több waggon rakomány pergetést mézet keres azonnali fizetés mellett. Ajánlatok elfogadható árval fenti címhez kéretnek.

Balaton Almádi

fürdő 3 szoba, veranda és hozzátartozókból álló nyaraló felszerelve havonként 55 forintért kiadó, esetleg 2 hold bérletséggel 3500 forintért eladó. Cím a kiadóban 4565

J6 forgalmu

fűszer-üzlet 16 ezer lakossal bíró vidéki városban más vállalat miatt azonnal átadó. A szükséges összeg 5-600 ft. 2420

Egy fiatal nő

kereskedő kinek jelenleg is üzlete van, keres utazó, rakatörni, pénzbeszedő vagy más megfelelő állást. Cím a kiadóhivatalban. 2421

Kerékpár,

majdnem új, elegáns és finom kivitelű, igazi amerikai gyártmány, betegséggel azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2418

Zongoramester

nagybör vidéki városba kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 2415

Tiszta kis szobát

keres - lehetőleg a Józsefvárosban - magános nőnél, vagy lakótársnak is olcsó tisztességes fiatal hölgy, ki nappal ritkán van otthon. Ajánlatot kér 'Szolid lakó' jelöléssel a lap kiadóhivatalába. 2414

Lámpákat,

szöngyeket, függőnyet, mosdó service-t s más ilyen szobafelszerelési dolgokat óhajtok venni. Lehet használt is, de jó állapotban. - Ajánlatot 'Brio a brae' jelöléssel kérék a kiadóhivatalba. 2413

Egyszerű ebédet,

de jó keretek a VIII-ik kerületben. Levelet 'Jó ebéd' címen kérék a laphoz. 2412

Gyermekek

házaspár magányos úrnál lakásért takarítást vállal. Cím a kiadóban. 2304

Déltutáni foglalkozást

keres egy 24 éves, nőtlen fiatal ember, ki a felső kereskedelmi végzettségű, könyvelő, levelező, magyar, német) vagy bármilyen irodai munkát keres szerény fizetéssel. Leveletet kér 'B. L.' jelöléssel a laphoz. 2402

Kiadó szoba.

A Kerepesi-utca a Nép-színház mellett egy csinosan burtozott két ablakos teljesen fűtött, meleg utcai és egy ugyanolyan udvari szoba, mindkettő teljesen külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2409

Vasalónó,

ki nagyon szépen vasal, elfogad háznál és házon kívül olcsó díjért vasalni való fehérneműt. Cím a kiadóhivatalban. 2386

Kereskedelmi

tanfolyamot végzett kisasszony pénztárhoz, esetleg könnyebb irodai teendőik végzésére ajánlkozik. Cím a kiadóban. 2404

Kerestetik

azonnal felvételre 2000 forint bíró házmester, esetleg házfelügyelő 20 ft-tal fix fizetéssel és ingyenes lakással egy három emeletes új házhoz. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2403

Könyvek

berendezését könyvelést, ház- és vagyonkezelést előállít akadémiailag és egyetemileg képzett hivatalnok, kinek sok évi bankpraxisa is van. Ajánlatok 'Feltétlenül megbízható' címen a kiadóhivatalbaintézendők. 4533

Egy I. emeleti

szép udvari szoba, konyha, pince, padlás és élelmiszerfalval augusztus hó 1-ére kiadó. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 2386

Született angol

hölgy francia és angol lelkűket ad mérsékelt árt. Megkereséseket 'Albion' jelöléssel a laphoz kér, hol esetleg címe is meg tudható. 2387

Házmester

fiatal gyermektelen házaspár, kanciók, épület- és műasztalos alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2345

Kinek kell?

Augusztusra elegáns és kényelmesen burtozott tiszta és fűtött különbejárattal szoba kiadó olcsó ártért uraknak vagy hölgyeknek. Legjobb kiszolgálás biztosítva. Vidékiek vagy helybeliek is levélleg 'Fűtött' jelöléssel kérdézköndhetnek, vagy a címet meg tudhatják személyesen is a kiadóhivatalban. 2406

10 forint lakótrás.

Kerestetik elegáns alkoves külön bejárattal szobába egy intell. ur mellé egy vagy két ur szobátársul havonta 10 ft lakbér mellett a szoba bármely percben elfoglalható. Cím a kiadóhivatalban. 2344

Született francia,

ki felöltött jutányosan tanítana, kerestetik. Levél 'Szorgalom 516' alatt kérék. 2407

Köhögésnél,

rekedtségnél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle pemte-füccukortát.

Bárfafürdőben

szépen berendezett szobák és kisebb-nagyobb lakások Dr. Murányinak 'Othon szálloda'-jában igen olcsón kaphatók. Levelet és sürgönyök Dr. Murányi Bárfafürdőbe intézendők. Azonnal válaszlatotik.

A Budapesti

árjegyzőpár-ban nem jegyzett összes értékpapírokat és pedig vidéki takarékpénztár, valamint bankrészesvényeket, továbbá vidéki malom- és iparrészvényeket legjutányosabban vesz, elad és azokra kölcsönt ad Fuchs H. változóháza Budapest, IV. k., Keckemeti-utca 1. Egyetem-ter.

Egy ügyes

himzőnő ki posztón szépen tűnez privát kerestetik. Cím a kiadóban. 2419

Egy szép fekvésű

telek, mely 2600 □-81 gnyönyörű kilitással, jó köcsüst, s vízvezetékekkel ellátva, a Szemlőhegyen, azonnal eladó; ezen telek már parcellázva külön házhelyeknek is eladó. Cím a kiadóban. 2416

A főlépcsőházból

nyíló elegáns burtozott utcai szoba egy vagy két utcai, és az előszobából nyíló nagy utcai szoba elegáns burtoztva, mindkettő fürdőszoba használattal, esetleg teljes ellátással kiadó. 2417

Valódi külföldi borok!

A legjobb minőségű külföldi borok Árústásának vállaltam el a fővárosi képviselőlet. Korcsárosok, vendéglősök, szőlőművelők, kereskedők és magányosok a saját hasznukat látják, ha egy próba megrendeléssel kísérletet tesznek. Az árak jutányosak; a kitűnő minőség s mai mostoha viszonyok mellett szinte potom árban kaphatók a Valódi külföldi borok! A címet akár szóbeli, akár írásbeli kérdézköndésre megmondja a Budapesti Napló kiadóhivatala.

!! Valódi külföldi borok !!

2348

Használt

sósúti követ veszek nagy mennyiségben. 4568

Hogyan kell befözni

gyümölcsöt, főzeléket, salátát épen tartani: ezt tanítja Zilahy Ágnes ki-tűnő új kötete a Beföztek könyve. Ára kötve 60 kr., 70 kr. a 60 lepes utalványozás esetén bérmentve küldi a könyvet a Budapesti Napló kiadóhivatala, József-körút 18. szám.

Vigyázz!!

Előnyös bérbeadás!!

Elutazás miatt III. emeletet új bérház a VI. ker. egyik leg-szebb utcájában kitűnő feltételek mellett 3. esetleg 5 évre bérbeadó. Közlelebbi cím a kiadóban. 2383

Lant és Biblia.

Hevess Kornél (szolnoki rabbi) verses könyve.

Ára 1 frt 20 kr.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körút 18.

Olcsó arany és ezüsteladás,

valamint a legszebb ék-zertárgyak u. m.: arany fűrészek, kőfogóval grammja 85 kr., arany fűrészek 16 ft, arany női órák 10 forint, gyémánt-övrőlök, fűlbevalók, brüsszük, 6 ft 50 kr-ól kezdve. 12 arasz valódi ezüst ezüstök 6 ft 25 kr., 6 kiterőszervizek 12 személyre 140 ft, 6 személyre 75 ft-ól kezdve. Girandolok, gyertyatartók, tálcák és szakkába való cikke grammja 8 kr, minden darab hivatalos fémjelzéssel van ellátva. Veszünk zálognázai cédulákat.

Grünberzer A. Béla örökösai

Budapest, Városház-ter 9. (Harris-bazár) L. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tízmentes pénzszekrényeket, kasszetteket,

villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolprekéseket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállítunk. Megrendeléstől kezdve. 25. Árpád népe. Képek hazánk ezredesek mult-jából. Írták: Sebők Zs. Pósa L., Tábori R., Gaál M., Kemecey J., Egri Gy., Tusek A. Sok képpel ... 25 kr.

VI. Szabolcs-u. 4.

Főraktár Erdély részére REMENYIK VICTOR vasnagykereskedésében Kolozsvár.

Butor

minden szilbén jót és olcsón vehet

Sarkány és Schütz

butorcsónál VII., Erzsébet-körút 12. szám.

a New-Yorki kávéház átellenében. Árjegyzék 25 kr. bélyeg ellenében bérmentve.

!! Legoelsőbb és legjobbak szakkönyv !!

Szegedi új szakkönyv legújabb (4.) bővített kiadás. Írta: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett csak 1 frt 50 kr. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában. József-körút 18.

Legolcsóbb, legszebb vizsgálati jutalomkönyvek.

Filléres könyvtár.

Egy-egy kötet Ára 25 kr.

Elbeszélések, tört. elbesz., mesék, regék, versek, fuknak és leányok. A kötetek igen szépen, mutatósan vannak bekötve és egy tartalom, mind pedig kiállítás és ár tekintetében páratlanok a maguk nemében.

Szerkesztő: Pósa Lajos.

1. Mikszáth Kálmán Huszár a toknóban és egyéb elbeszélések. Képekkel ... 25 kr.

2. Bárony István Jó az Isten. Elbeszélések. Képekkel ... 25 kr.

3. Bodonyi Nándor Matyi meg Kati. Mese. Képekkel ... 25 kr.

4-5. Madarassy László A kis hadsereg. Történelmi elbeszélés. Sok képpel ... 50 kr.

6. Pósa Lajos Haza. Szabadság. Hazafias költemény és szavalmányok. Képekkel ... 25 kr.

7. Fáy J. Béla A kínai órák. Az aranytollu tyúk. Két mese. Képekkel ... 25 kr.

8. Margitay D. Illés gróf és Olga grófkisasszony. Képpel ... 25 kr.

9. Mural K. Komédiás Palkó. Róka Pál fűfanggal. Két tréfás történet. Képpel ... 25 kr.

10-12. Jókai M. A medvék országában. Elbeszélés. Képpel ... 75 kr.

13. Hetrei Gábor. Mondák. Regék ... 25 kr.

14. Szalai Emil A zöld madár. Mese sok képpel ... 25 kr.

15. Bodonyi N. A kistornyai lelkész. Elbeszélés. Képpel ... 25 kr.

16-17. Madarassy L. Hare az állatoknál. Elbeszélés. Képekkel ... 50 kr.

18. Magyar kultúr Irtek többen. Arcképekkel ... 25 kr.

19. Gyermekszínház Három egyfelvonásos szindarab ... 25 kr.

20. Gárdonyi Géza Tarkabarka történetek. Képekkel ... 25 kr.

21-23. Gaál Mózes. Mindent a hazáért. Történelmi elbeszélés. 75 kr.

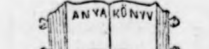
24. Tábori Róbert Vidám történelem. Vig elbeszélés képpel ... 25 kr.

25. Árpád népe. Képek hazánk ezredesek mult-jából. Irtek: Sebők Zs. Pósa L., Tábori R., Gaál M., Kemecey J., Egri Gy., Tusek A. Sok képpel ... 25 kr.

Minden kötet külön is kapható. - A gyűjteményt folytatjuk.

Megrendelésnél legolcsóbb minden számtól 25 kr-t, és 2 kr-t portóra postautalványon előre beküldni, ebben az esetben bérmentve küldjük megrendelt példányokat. Husz kötetért 5 ft.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Esketési (Ugyvivőség)

(VII., Erzsébet-körút 7.)

a házassághoz szükséges összes okmányokat és engedélyeket szerzi be. Fogadja jogtanácsos utján eljáró utlevél, névmagyarosítás, katonai, törvényesítési, örökbebefogadási, mindennemű külföldi stb. ügyekben. Kérvényekről pontos információt nyújt. Ügyvezető: margitai, sámsóni és menyői Margitay Zoltán.